

KIRK HAMILTON

DOX **HOLIDEJ**

CENA 10 DINARA

BROJ 80

DOŠAO JE TIHO
UŠAO U LEGENDU

ZLATO IZ NAGODOČESA

3rd ed. 1980

Kirk Hamilton

Zlato iz Nagodočesa

Ejb Samers više nije bio mlad, ali je sačuvao svoje navike istrajnog i nepopravljivog osobenjaka. Posedovao je oko hiljadu akara tek-saške zemlje u predelu oko gornjeg toka brze i nepokorne reke Sabine i kako se, da bi tu zemlju osvojio, za svaku stopu borio protiv ljudi i prirode, bio je i sada spreman da se bori protiv svega i svakoga ko bi pokušao da mu otme makar i jedan vlat trave. Bio je spreman da se bori za sve ono što je nosilo Samersov žig, dve uspravne crte sa slovom S između njih, bez obzira da li je to sekira sa polomljenom drškom ili prvoklasno rasno goveče.

Bio je spreman da se bori u svako doba, uz pomoć svojih ljudi, a ako

je trebalo, nije se plašio da se u borbu upusti sam.

Toga dana, leta 1878. godine desilo se da je Ejb Samers morao da se bori sam. I to protiv brojnijeg protivnika.

Ne sasvim slučajno nabasao je na kradljivce stoke. Par protuva menjao je njegov žig na malom stadu goveda za kojim je tragao još od izlaska sunca. Prošle večeri u smiraj dana kada su kauboji okupili stada radi lakšeg čuvanja, primetio je da nedostaje dvadesetak ili nešto više grla. U početku je pomislio da su goveda, usamljena ili u manjim grupama, odlutala za pašom ka podnožju planine Speniš. Pik koje je obilovalo sočnom, zelenom travom,

ali, kada su se tragovi više grla sli-
li u jedan zajednički širok trag, jas-
no vidljiv na travnoj preriji, po-
sumnjao je da je neko, vešto i lu-
kavo, okupljao izdvojena goveda u
krdo, s namerom da ih ukrade. U
to više nije moglo biti sumnje.

U tom trenutku razvoja događaja
bio je dovoljno blizu ranča i mogao
se vratiti i povesti pojačanje bez
rizika da kradljivci umaknu, ali,
Ejb nije želeo da njegovi ljudi po-
misle kako zbog godina, od kojih
mu je kosa bila srebrnastobela, nije
u stanju da se uhvati u koštac sa
takvom situacijom. Jednom davno, u
vreme kada mu je raznošena mla-
dalačkim poletom snaga navirala u
mišice, sam samcat je savladao sed-
moricu kradljivaca stoke. Zadobio
je tim podvigom ugled neustrašivog
i spretnog čoveka koji je, kako je
mislio, na svaki način morao da
očuva.

U svakom slučaju, stari Ejb se za-
ista nije plašio da se sukobi sa dvo-
jicom naoružanih pljačkaša. U nje-
govim rukama bilo je još uvek do-
voljno sigurnosti, a uprkos sedoj
kosi hrabrost mu nije nedostajala.

Po načinu kako su radili i kako
su bez greške i uvežbano izveli iz-
dvajanje i teranje goveda, bilo je
jasno da kradljivci u svom zanatu
nisu početnici. U jednoj udaljenoj
klisuri u brdima gde ih je Ejb zate-
kao, pljačkaši su od oblica mladih
stabala bili izgradili zagrađen pros-
tor pri čemu su, da bi sebi olakšali
posao iskoristili i okomite strane
klisure. Na jednoj strani ograda je
bila postavljena tako da kada bi,
posle izmene žiga na boku, goveće
ustalo i zbunjeno otrčalo, nije imalo
kuda da ode sem u zagrađeni pros-

tor koji su sa dve strane zatvarale
litice, a sa treće i četvrte ograda od
brvana. Ejb je bio uveren da taj
zagrađeni prostor nije prvi put ko-
rišćen za svrhu za koju su ga neva-
ljanci tada iskonistili.

Mada je Samers pošao s ciljem da
nađe stoku i pohvata lopove, našao
ih je samo zahvaljujući čistoj sreći.
Miljama unazad, bio je izgubio trag
i već je bio skoro doneo odluku da
digne ruke od traganja i vrati se na
ranč, kada je slab dašak vetra do-
neo prigušeno bolno rikanje sputa-
nog govečeta i oštar miris nagorele
kože i dlake. Digao je pogled prema
nebu gde je plavetnilo podrhtavalo
od žege i mada su kradljivci za lo-
ženje vatre koristili suve grane i
žbunje koje je odavalo vrlo malo
dima, primetio je vijugav stub top-
log vazduha i retkog magličastog di-
ma koji se dizao iz skrivene uvale.
Očigledno da je sa njegovim očima
još uvek sve bilo u redu.

Sjahao je i nastavio pešice pošto
je prethodno ostavio konja vezanog
za jedno nisko drvece na žbunjem
obrasloj padini brda. U ruci je no-
sio staru, bakarnom žicom i čavlima
ukrašenu „vinčesterku” model '66
koja ga je godinama dobro služila.
Na tu pušku bio se navikao toliko
da ju je smatrao skoro kao druga, i
nije video razloga zašto bi za novi
model „vinčester '73” sa čelično-
plavkastom cevi i magacinom, pla-
tio velike pare, kada je i njegova
stara, model '66 mogla poslati me-
tak tamo gde bi nanišanio. Kao
praktičnom čoveku, želja za novim
modelom činila mu se kao pomo-
darstvo, i on se uporno držao svoje
stare verna i sigurne puške sa ko-
jom je izašao iz mnogih okršaja.

Privukao se do vrha prevoja koji je udoljicu skrivao od pogleda i odatle, pritajen u stenama između kojih je s vremena na vreme gmiznuo gušter, posmatrao kradljivce na njihovom prijavom poslu. Zažmirio je očima da bi bolje video, i prepoznavši jednog od dvojice nitkova, čvršće je stisnuo pušku. Bio je to melez, pola Meksikanac pola Indijanac poznat pod imenom Meskito koji se nekoliko poslednjih nedelja muvao po gradu i okolini, uvek zakupljen nekim tajanstvenim poslovima koje je radio uglavnom za onog prokletog trgovca, preprodavca stoke, Natana Krosa.

Taj melez Meskito došao je u Tajlers Leiding pre tri nedelje u čamcu na nekoliko mesta izbušenom pušćanim mecima. Neko je tvrdio da je Meskitova koža probušena na jednom mestu, ali niko nije znao da li je to tačno. Jedan od radoznalijih i istovremeno smelijih ljudi pokušao je da utvrdi istinu, ali je u tom pokušaju bio prinuđen da se maši revolvera i u obračunu koji je nastao, Meskito ga je na mrtvo ustrelio jednim jedinim metkom naciljanim tačno između radoznalčevih očiju.

Posle toga, meleza su ostavili na miru, ali je svima bilo poznato da je Lang Brodi poverljivi čovek Natana Krosa, nekoliko puta viđen s njim za jednim od povučenih stolova u salunu. Prema izrazima njihovih lica i opreznim pokretima ruku, ta dvojica su se nešto domundavali i kovali neke mutne planove, ali više niko nije bio dovoljno radoznao da ih pita kakve. Ejba Samers se ne bi nimalo čudio kad bi doznao da je Natan Kros natutkao Meskita i onog

drugog lupeža na goveda sa njegovog ranča. Trgovac je već dugo vremena žarko želeo da se dočepa Ejbovog poseda, i za protekle dve tri godine skoro svakog meseca mu je nudio da mu ga otkupi.

Ejba nije nameravao da proda ranč, a najmanje bi ga prodao Natanu Krosu, čoveku koga je imao dosta razloga da mrzi.

Činjenica da se u jaruzi sa gvožđem za žigosanje nalazio jedan čovek Natana Krosa razbesnela je Ejba, i on je pošao da zauzme povoljniji položaj za prvi hitac. Ali je u ljutnji zaboravio na opreznost. Dok se polusagnut šunjao, zakačio je čizmom gomilicu kamenja koji su se otkotrljali niz padinu.

Bio je to za kradljivce znak za uzbunu. Nikada u životu Ejba nije video da neko reaguje tako brzo kao što su to učinili Meskito i njegov pomagač. Tek što su se prvi kamenčići zakotrljali niz brdo oni su jednostavno bacili gvožđe za žigosanje, pustili oboreno goveče koje su se spremali da žigošu i čak i ne pogledavši u pravcu mesta odakle je šum došao potrčali ka ogradi korala gde su njihovi konji, osedlani s uzdama puštenim da slobodno vise, čekali svoje gospodare. Nisu ni pokušali da potegnu revolvere i na brzinu i nasumice ispale poneki hitac, očigledno svesni da bi to bilo samo nepotrebno zadržavanje i gubljenje vremena. Jednostavno su dograbili uzde, bacili se konjima na leđa i nagurali ih u besomučni galop još pre nego što su drugu nogu zavukli u uzengiju. Bio je to beg tako spontan i munjevit da je Ejba za trenutak ostao zbunjen.

No, uprkos brzom i spretnom bekstvu, Meskitov pomagač nije uspeo da i drugu nogu stavi u uzengiju, jer je Ejbova „vinčesterka '66" jedno za drugim tri puta jasno grmnula. Begunac je ležao pognut po leđima svoga konja kad ga je metak iz Ejbove puške pogodio među pleća. Konj je nastavio da ga nosi još izvesno vreme pre nego što je mlitavo telo raširenih ruku tresnulo na zemlju i tako ostalo da nepomično leži.

Ejb je uzeo Meskita na nišan i puška je ponovo planula, ali melez je već čvrsto sedeo u sedlu i poganut po konjskom vratu gonio kljuse da trči što je moglo brže. Metak je proleteo samo nekoliko santimetara iznad kradljivičeve glave, i on je mahinalno uvukao glavu među ramena.

Ejb je glasno opsovao, ubacio metak u cev i lagano je spuštajući nanišanio. Prateći nišanom kretanje kradljiveg konja nastojao je da mu ruka ne zadrhti.

Meskito je pribegao jednom indijanskom triku i upola kliznuvši iz sedla ostao da visi na jednoj uzengiji, držeći se pri tom jednom rukom za jabuku sedla. Na taj način telo njegovog konja našlo se između njega i strelca, koji su položaj Indijanci često koristili pri napadima na karavane ili bilo koji drugi cilj.

Ali, Meskito nije samo visio na sedlu i zaklanjao se od Ejbovih kuršuma. Slobodnom rukom izvukao je pištolj i sagnuvši se ispod povijenog vrata životinje u trku, opalio u istom trenutku kada je Ejb povukao obarač.

Pogođen u desno rame stari rančer se zateturio, okrenuo nekoliko

puta oko sebe da bi na kraju pao nauznak među stene i zatim se otkotrljao niz padinu. Bakrom okovanu „vinčesterku" ispustio je iz ruku.

Zastenjao je od bola i zakašljao se licem okrenutim prašnjavom tlu. Rukama je pritisnuo ranu da bi zaustavio krvarenje.

Za to vreme nešto dalje u jaruzi Meskitov konj je izgubio korak, spotakao se i pao pogođen zalutalim hitcem iz Ejbove puške. Meskito je naslutio da je pogodak smrtonosan, i pre nego što je konj pao, uspeo je da izvuče nogu iz uzengija i odbaci se od pogođene životinje. U položaju kakvom je visio na sedlu poleteo je kroz vazduh i odskočio od zemlje kao lopta nastojeći da se otkotrlja što dalje od konja koji se stropoštao kao gomila polomljenih kostiju i zgnječenog mesa. U padu je Meskito udario glavom o stenu i mada je odmah ustao i nastavio da hoda, pred očima su mu se u izmaglici nesvesnice kovitlali rojevi zvezda. U hodu je zatresao glavom da bi došao sebi i posrćući oteturao do zaklona u žbunju, klateći više mahinalno nego svesno u mlitavoj ruci revolver spreman za paljbu.

Već deset godina Ejb Samers nije bio ranjen i sasvim je zaboravio kakve bolove i muke može prouzrokovati i mala rana. Iz rane je tekla krv i kroz poderotinu na košulji mogao je da vidi otvoreno, crveno meso kao rasečeno oštricom noža. U dubini rane video se komad nečeg belog, i Ejb se prisetio da to mora biti rebro. Svih mu svetaca, pomislio je, da ga je metak pogodio samo par santimetara više ulevo, sada bi

mu umesto na ranu, krv tekla na usta!

Imao je vraški mnogo sreće, morao je da prizna. Ali svejedno, neće pustiti prokletog meleza da se tek tako izvuče!

Stari rančer je skinuo opasač i stavio ga preko rane. Zategao ga je da bi zatvorio razjapljeno mesto iz koga je tekla krv, a onda s naporom ustao koristeći se kao osloncem stenom koja ga je zadržala da se ne skotrlja dalje niz padinu. Naslonio se na vreo rapav granit jer je od oštrog bola na prsima i slabosti koja mu se razlila celim telom osetio da mu se vrti u glavi. Proklinjući starost odgurnuo se od stene i posrćući pošao niz brdo do mesta gde je blistajući na suncu ležala puška koju je u padu ispustio. Sagnu se da je dohvati, ali ga je nesvestica uhvatila kao udar čekića i on je pao na kolena. Opustio je klonulo glavu i dišući ubrzano, oslonio se rukama na zemlju.

Zakašljavši se kratko, Ejb je pružio ruku i obuhvatio prstima bakrom ukrašeni drveni kundak. Od napora da ustane, osetio je bol i stisak vilice otkrio je niz belih zuba. Ponovo se zaljuljao i to mu je spasilo život.

Sa vrha padine, ali dosta daleko od mesta gde je Ejb pao, odjeknuo je pucanj Meskitovog „kolta“. Tane je prosviralo pored Ejbove glave i ovaj je digao pušku, naslonio je na kuk i ubacio metak u cev. Sve vreme cev puške je šetala levo-desno, jer su starom rančeru od slabosti podrhtavale ruke.

Meskito je po drugi put nanišanio, ali je Ejb u tom trenutku opalio i

tane iz njegove puške je okrznilo vrh melezovog šešira. Meskito nije imao dovoljno hrabrosti da i dalje ostane na tom mestu, jer je skoro osetio vrelinu Ejbovog kuršuma. Okrenuo se ne opalivši drugi metak i pobegao niz suprotnu stranu padine.

Ejb nije hteo da i dalje puca za njim. Umesto toga, potrčao je posrćući za svojim konjem, stenjući od bola u slabini koji ga je mučio, kvaseći krvlju košulju i pojas pantalona. Trebalo mu je prilično vremena da stavi nogu u uzengiju i prethodno je morao da privede konja do jedne male stene kako bi mogao da drugu nogu prebaci preko sedla. Čim se našao na konjskim leđima viknuo je glasno „điha“ i petama žacnuo živinče. Životinja je podskočila i Ejb zamalo što se nije skotrljao iz sedla.

Konj je pojurio uz padinu i čim je stigao do vrha Ejb je ugledao Meskita kako nešto niže beži ka reci, trčeći cik-cak kroz žbunje i šikaru.

Ejb je umirio kojna, primeo pušku obrazu i bez mnogo nišanjenja opalio. Tane se odbilo od nečega, ali nije pogodilo ili zaustavilo Meskita. Melez je zaronio u gušću šikaru, i Ejb je glasno proklinjući poterao konja niz brdo. Uleteo je u žbunje glave spuštene uz konjski vrat i sagibajući se u sedlu levo i desno da bi izbegao šibanje grana koje su mu fijukale pored ušiju, stežući uzde zubima koliko zbog toga da bi mu ruke bile slobodne za odsudni hitac iz puške ako zatreba, toliko i zbog toga da bi prigušio stenjanje i

jauke bola, nastavio je da goni podlog kradljivca. Na mestima gde je žbunje bivalo ređe i gde su uski proplanci koliko-toliko otvarali vidik, Ejba se dizao u uzengijama da bi video begunca. U jednom trenutku ugledao je Meskita koji je baš zamicao za niz kržljavih žbunova.

Ali, nije opalio. Pošto je video kojim pravcem se begunac kreće spustio je pušku i uzeo uzdu u jednu ruku. Usmerio je konja u pravcu kojim je izračunao da će begunac izbiti na reku što je očigledno bio njegov cilj i jašući kao bog osvete, stisnutih zuba, sjajnih očiju i puške spremne za paljbu, pošao da se obračuna sa nitkovom.

Meskito ga je čuo iza leđa. Znao je da stari prekaljeni graničar ne odustaje lako, i da je uprkos starosti i rani od metka još uvek veoma opasan. Nastavio je da beži osvrćući se povremeno za sobom, držeći u ruci revolver spreman za paljbu. Bacio je pogled iza sebe i opalio hitac preko ramena, ali je odmah digao ruku da se zaštiti od granja koje ga je šibalo po licu.

Istrčao je na ravnu šljunkovitu obalu i noge su mu zapale u šljunak. Posrćući, začuo je iza sebe topod kopita. Okrenuo se da bi procenio koliko je gonilac udaljen i iznad konjskog vrata u magnovenju ugledao namrgođeno lice Ejba Samersa koji je sa zamahnutom puškom jurišao na njega.

Meskito je pokušao da se zaštiti rukom, ali ga je teška puščana cev dokačila po čelu. Od onesvešćujućeg udarca melez je svom težinom tresnuo na zemlju, ali je ipak bio

dovoljno svestan da se hitro otkotrlja u stranu i izbegne kopita koja su za nekoliko santimetara promašila njegovu glavu. Šljunak ga je zasuo po licu.

Drhtavim prstima Meskito je pokušao da napipa pištolj koji mu je ispao iz ruke. Grčevito se mašio oružja kao davljenik za slamku. Od bubnjanja u glavi nije čuo pljusak vode prouzrokovan kopitama Samersovog konja. Zahuktalo živinče sjurilo se punim trkom u plićak i stari rančer se s uzdom u jednoj a puškom u drugoj ruci upinjao da ga okrene.

Ne čekajući da se živinče sasvim okrene, Ejba je nanišanio i opalio. Tane je zviznulo i zasulo Meskitu šljunak u lice. Ovaj je žmirnuo i hitac iz njegovog pištolja je odleteo daleko od cilja. Do tada je rančer uspeo da okrene konja i od uboda peta u slabine ovaj je poskočio prskajući oko sebe kišu sitnih kapljica. Upravljen čvrstom Ejbovom rukom životinja se uputila ka čoveku koji je ležao na zemlji i Meskito je shvatio da će ovaj put biti pregažen.

Podigao je šestometak i nasumice pritisnuo obarač... zatim drugi put, treći put.

Zatim mu se ruka sledila od hladnog nagoveštaja smrti i od grčevitog stiska prsta na orozu je pobeleo. Ali nasuprot očekivanom udaru, Meskito je video da konj usporava trk i posle nekoliko pređenih metara staje sa vođicama slobodno opuštenim pored vrata.

Konj je dahao od umora, a bokovi su mu se nemirno dizali i spuštali. Iznenaden, Meskito je digao

glavu i ugledao Ejba Samersa ispruženog u rečnom koritu, lica zaronjenog u plitku vodu.

Ustao je oprezno i palcem zapeo oroz pištolja. Spreman da u svakom trenutku opali pošao je oprezno napred, ali Ejba Samers se nije ni pomakao. Obasjana zracima sunca u vodi je svetlucala njegova bakrom ukrašena „vinčesterka”.

Odmah potom poigravanje svetlosti na oružju zamaglilo je nešto crveno i kada je prišao do Ejbovog nepomično opruženog tela, Meskito je video da mlaz krvi teče iz rupe od kuršuma koja je zajapila na rančarovom vratu.

Ejba Samers je bio mrtav.

Meskito je odahnuo, stavio revolver u futrolu i zagledao se u nepomičnog rančera. Prišao je i dodirnuo ga vrhom čizme, ali u Ejbu Samersu više nije bilo života. Klimnuo je zadovoljno glavom i promrmljao nešto sebi u bradu. Zakoračio je kroz plicak i sagnuo se da dohvati „vinčesterku '66”. Uzeo je pušku iz vode i izbrisao rukom bakrom ukrašeni kundak. Uvežbanim pokretom repetirao je ručicu i izbacio iz magacina poslednja dva metka.

Zagledao je pažljivo zaplenjenu pušku. Bio je to fina stari komad oružja. Mehanizam je dobro funkcionisao, i kada se dobro očisti i podmaže, stara škljocara će biti kao nova...

Upola zanet razgledanjem puške okrenuo se da se vrati na obalu kad je spazio da ispod tanke skrame vode nešto svetluca u pesku. Pomislio je da to mora biti komad bakarnog ukrasa koji je od pada otpao sa puške i sagnuo se da ga dohvati.

Mršteći se nezadovoljno dohvatio je sjajan predmet i još se više namrštió kada ga je bolje zagledao. Okrenuo je predmet nekoliko puta prstima i žmirmuo grabljivim očima.

Bio je to zlatni novčić sa španskim grbom na poleđini: velikim krstom koji je razdvajao dve tvrđave ispod uspravljenih lavova inicijalima Kastilja i Leona. Na drugoj strani novčića bio je utisnut štit sa cvetom krina u sredini i sa datumom kovanja sa strane: Utisnuta je bila godina 1776.

Meskito je najpre zastao kao ukopan od iznenađenja, a onda ga je obuzeo val pohlepe. Zagledao se u bistru, ružičasto obojenu vodu ne mičući nogama da je ne bi zamutio. Dišući duboko od uzbuđenja šarao je grabljivim, požudnim pogledom po mozaiku sitnih kamenčića naslaganih na dnu reke.

U vodi je svetlucalo još nekoliko komada zlatnih i srebrnih novčića. Izbezumljenim pokretom odbacio je pušku na obalu i kleknuvši u vodu grozničavo zaronio prstima u šljunak. Zagnjurenog lica pohlepno je tražio još zlata.

Dok je drhtavim prstima vadio zlatnike, crveni oblačići Ejbove krvi bojili su vodu i klizili mu po licu, ali, izgledalo je da on to ne zapaža. Plamen zlatne groznice suviše žestoko je goreo u njemu.

II

Do Tajlers Lendinga moglo se doći na više načina. Neki putnici dolazili su do njega putujući lađom uz reku, planinski lovci i oni koji su se vrzmali po planinama spuštali su se

niz rečne brzake primitivno napravljenim splavovima ili čamcima od brezove kore, izvestan broj namerika prelazio je Sabinu starom skelom sklepanom od grubo tesanih čamovih dasaka, a neki su se, opet, držali puteva teško prohodnih u vreme jesenjih i prolećnih kiša, ali, sasvim dobrih u ostalo doba godine.

Tajlers Lending je u to vreme bio dosta živo mesto. Krajnja stanica za brodove koji su saobraćali rekam, odmorište za kopače zlata i lovce zamkare koji su zaradu tražili u brdima, stecište i sastajalište za stočare i vlasnike rančeva kojih je bilo dosta u okolini. S obzirom da u Tajlers Lendingu nije bilo šerifa pa prema tome ni pravog reda i zakona, mnogi prestupnici su u svojim skitanjima gravitirali ka njemu, budući da je bio dosta udaljen od ruke Pravde i dosta otvoren svakome ko je hteo da u njega dođe. S vremena na vreme samo, kada bi u gradu postalo suviše vruće, gradski oci bi najмили šerifa, ali i taj bi, ukoliko bi preživeo trajanje svojih ovlašćenja, bivao isplaćen i otpušten, čim bi se stvari koliko-toliko smirile.

Takav kakav je, grad je rastao i zahvaljujući svom položaju na ras-kršću puta i reke, i ekonomskim mogućnostima pokrajine, poslovi su se razvijali džinovskim korakom. Pošto je kroz njega prolazio najkraći put koji je povezivao Teksas i Luizijanu, mogao je vrlo lako postati trgovački centar severoistočnog Teksasa. Budući da se reka Sabina ulivala u Meksički zaliv i da su brodovi plovili sve dalje i dalje uz staru Misisipi, Tajlers Lending je zais-

ta izgledao kao grad kome budućnost mnogo obećava.

Zbog toga su vlasti u Teksasu, a naročito novoizabrani guverner, želeći da mesto uzmu u svoje ruke, ponudili Vajatu Erpu položaj federalnog šerifa sa sedištem u Tajlers Lendingu. Vajat nije bio čovek koga je privlačila slava i moć, ali od one tragične noći kada su kradljivci stoke ubili njegovog najmlađeg brata, njegov se život sastojao samo u jednom geslu: svaki zločinac mora biti kažnjen. Zato je prihvatio ponudu pod uslovom da njegova misija u tom gradu ne traje duže od godinu dana. Kao pomoćnik bio mu je pridodat mali rastom ali kao stršljen opasan Džoni Ket, član odreda rendžera iz Dalasa, a iz svog zadovoljstva i zbog neraskidivih drugarskih veza u Tajlers Lending odlučio je da dođe i Dok Holidej. Predviđeno je da Erp i Ket putuju zajedno, a Dok Holidej, kao i uvek, pojahao je svog Miga i pošao napred sam, kao neka vrsta prethodnice.

Sem toga, Dok je želeo da proverii da li se neki od okorelih Erpovih i njegovih protivnika nalaze u gradu.

Visok, širokih ramena a ipak elegantan i vitak, sa tamnom kosom koja mu je prelazeći preko okovratnika pravila kratiku loknu, svetlih čeličnoplavih očiju koje su neumorno šetale na sve strane za skrivenom opasnošću, Dok je ostavio dubok utisak na sve one koji su mu se našli na putu. Šetajući trotoarom načinjenim od grubo tesanih dasaka ležerno je njihao rukama pored tela dodirujući vrhovima prstiju dršku i hladni metal svog „linkolna“ koji mu je visio

na desnom bedru. Futrola je bila od onih jednostavnih, načinjenih od jednog komada s otvorenim vrhom iz koga je preteći virila hladna metalna cev. Na donjem kraju futrola je imala dva tanka kožna kaiša koji su se vezivali za butinu, a na gornjem kraju jedan, u obliku omče, koji se navlačio na oroz. Bilo je dovoljno samo spustiti revolver i on bi sam kliznuo u futrolu. Isto tako bio je dovoljan samo kratak potez palcem kojim se skidala omča sa oroza i revolver bi se za tren oka našao u ruci spreman za paljbu.

Taj kratak potez palcem ne jedanput je spasao Hollideju život. I mada je zbog svoje elegantne odeće ranije obično nosio futrolu drugog tipa, posle sklapanja poznanstva sa Džonijem Ketom opredelio se za ovu drugu.

Hollidej se uputio u salun Big River. Nemarno odgurnuvši leprirasta vrata zakoračio je u neverliku prostoriju kojom je dominirao veliki pompezno ukrašen šank koji je očigledno pre dolaska u Tajlents Hemding video i boljih mesta od ovog gde se sada nalazio. Salun je bio pun gostiju i Hollidej je s osećajem gađenja naborao nos jer je prostoriju ispunjavao neprijatan miris memle, znoja i neopranih tela. Na udaljenijem delu šanka komešala se mala gomila gostiju i Dok je izabrao deo bliži ulazu za kojim je stajalo manje ljudi. Nalaktio se na mestinganu šipku koja je ivičila šank i pokušao da uhvati barmenov pogled. Barmen pak, jedan krupan visok čovek uzdržanog držanja pažljivo je

slušao šta govori jedan od gostiju na donjem kraju šanka, čovek koji je bio centar pažnje.

Hollidej je strpljivo čekao, jer ga je život naučio da zna da čeka. Deo tog saznanja poticao je iz nje gove nenametljive prirode i urođene skromnosti. Uostalom, razgovor koji je čuo počeo je da ga zanima.

— Ne znam kakav je to novac — rekao je čovek u dnu šanka — ... i nije me briga kakav je, sve dok njime mogu da kupim ono što želim. Novac je zlatan i srebrn, a koliko je meni poznato, zlato i srebro su zakonita valuta plaćanja.

— Ja ću primiti taj novac u sva ko doba, Meskito — rekao je barmen i pri pomenu tog imena Hollidej se neprimetno trgao.

Zamirio je očima dok je u ogledalu uprljanom od mušica nastojao da vidi čoveka koga je kono-bar nazvao imenom Meskito. U tom se taj čovek okrenuo, i Dok mu je ugledao lice. Mada je ogledalo bilo prljavo i šareno od alkoholnih isparenja, Hollidej ga je odmah pre poznao. Bilo je to lice koje se moglo videti na poternicama ispod slova „Traži se zbog pljačke i ubistva”. Hollidej ga nije video više od godinu dana, ali su se njih dvojica nekoliko puta sreli pod neprijatnim okolnostima, i bilo je izvesno da će se Meskito setiti Hollideja. Za to je imao jak razlog: negde na levom ramenu nosio je ožiljak od metka iz Hollidejevog „linkolna”.

Sada je Meskito govorio o srebru i zlatu... i Hollidej se smeo

kladiti da do njega nije došao na pošten način. Nastojeći da ne izgleda radoznao, Dok se neprimetno umešao u gomilu ostajući pri tom i dalje dovoljno blizu da čuje šta se govori.

— Liči mi na stari španski novac — rekao je neko pošto je pažljivo razgledao novčiće. Ako ne drugi, a ono bar ovaj jedan... taj skoro sigurno... Mnogo je stariji od ostalih.

— Vрати mi to ovamo, Krose! — odsekao je Meskito i Holidej je video kako lupež brzim grabljivim pokretom uzima jedan zlatan novčić iz ruke nekog čoveka obučenog u prugasti sako i uštkanu košulju sa tamnom mašnom.

Meskitoov postupak kao da je naljutio čoveka u sakou i on je vodnjikavim sivim očima ledeno odmerio lupeža. Oštro izduženo lice oblika sekire još više se izdužilo, a tanke usne ljutito su se izvile.

— Kros — promrmiljao je Holidej sebi u bradu da ga nitko ne čuje. Prisetio se da je dolazeći ulicom na jednoj zgradi preko puta video tablu sa natpisom: NATAN KROS, TRGOVAC STOKOM I NEKRETNINAMA.

— Мене интересује стари новач, Meskito — rekao je, i Holidej je u njegovom glasu jasno zapazio napor da se obuzda — ... kao što je ovaj zlatnik... Podseća me na eskuhos, omaj koji su na obali nekada zvali „duplon“. Taj novac je bio poznat i pod imenom „osmak“ i kasnije je postao novac koji se i danas u Meksiku naziva „pezo“. Ali, neka me nosi vrag ako ovi novčići nisu stari bar sto go-

dina! A „osmak“ je još mnogo stariji.

— Ali, još uvek vrede dobru lovu, zar ne? — tvrdio je Meskito kao da protestuje.

— Naravno da vrede. Ima u njima puna unca srebra i bar pola unce zlata... gde si ih našao, Meskito?

Sa mesta odakle je pratio razgovor, Holideju se učinilo da je Meskita to pitanje uplašilo, jer je na lice navukao masku nameštene ravnodušnosti. Stavljajući novčiće u džep rekao je nezainteresovano.

— Slučajno sam ih našao.

Ukrstio je pogled sa Krosom i trgovac se usiljeno nasmešio.

— Neka ti je sa srećom — rekao je. — Naravno, bio bih zainteresovan da ih otkupim ako si voljan da ih prodaš. Hajdemo u moj biro da porazgovaramo o tome.

Meskito je čutao kao da se dvoumi a onda je ispio čašu viskija koja je stajala pred njim i kratko klimnuo glavom. — Odgovarami — rekao je i pošao ka vratima.

Dok su dvojica sagovornika išli ka izlazu leptirasta vrata su se širom otvorila i unutra je ušao portir iz hotela u kome je Holidej odseo. Zastavši na vratima prošetao je pogledom po publici dok nije ugledao visokog kockara.

— Dobro je da ste tu, mister Holideje — uzviknuo je glasno. — Tražili ste da vas obavestim kad se vrati kapetan broda Džeksonvil. E, pa, on se vratio i sada je u svojoj sobi...

— Holidej!

Meskitov glas skoro piskav od iznenađenja presekao je žagor u salunu kao revolverski pucanj. Lupež se brzo okrenuo ka Holideju i odmah ga prepoznao. Natan Kros je shvatio da je u pitanju nešto što se nije mogao nadati da će se svršiti u prijateljskom razgovoru i pohitao je da se glavačkim skokom udalji što dalje od dvojice neprijatelja, povukavši u padu za sobom još dvojicu, trojicu obližnjih gostiju.

Meskito je zaurliao groznu kletvu i dograbio revolver koji mu je visio o bedru.

Holidej nije ni pokušao da izbegne obračun. Ne bi za to imao ni vremena. Istog sekunda kada je Meskitova ruka pošla ka revolveru, našao se na čistini, i ruka mu je mahinalno poletela ka bedru. Pre nego što je prošao trenutak kratak kao treptaj oka, ruka sa „linkolnom“ se digla i gromki tresak metka teškog kalibra zaglušio je prasak Meskitovog revolvra. Od udara taneta Meskito se zateurao i nekoliko puta instinktivno koraknuo unazad brzim pljanim koracima da bi održao ravnotežu. Lica zgrčenog od bola upinjao se da podigne revolver i ispali drugi hitac na Holideja.

Ali, nikada nije uspeo da ispali taj drugi hitac. Dokov „linkoln“ je po drugi put grmnuo i Meskito je bezglavo poskočio kao krpena lutka, odignuvši pri tom noge od poda pokrivenog strugotinom. Zaprepašćeni portir koji se našao pored vrata pružio se glavačke napolje trenutak pre nego što je Meskitovo telo uz tresak prolete-

lo između leptirastih krila i tresnuvši punom težinom otkotrljalo se do ivice drvenog trotoara. Meskitova glava i desna ruka mlitavo su klomuli preko ivice na prašnjavu ulicu, a grčevito samrtničko trzanje nogu potrajalo je još nekoliko sekundi.

Onda je grčenje prestalo, i ispod nepomičnog tela pocureo je tanak mlaz krvi. Meskito je bio mrtav.

U odaji je zavládala mrtva stravična tišina. Holidej je laganim korakom prišao ulazu u salun, raskrillio vrata i pogledao mrtvog protivnika. Tada je gomila pohrlila napolje pored Holideja. Hotelski portir, beo kao konobareva kecelja, zurio je otvorenih usta u visokog kockara. Od preživljenog uzbuđenja i opasnosti ruke su mu još podrhtavale.

Holidej je izbacio iz cilindra dve prazne čaure i na njihovo mesto stavio nove metke. Ljudi su se tiskali oko njega hvaleći oduševljeno njegovu veštinu i brzinu rukovanja pištoljem.

— Paklena stvar! Jeste li videli? Pogodio je Meskita, iako se Meskito prvi mašio revolvra!

Kada je Natan Kros prišao i kleknuo pored Meskita, Holidej se smračio. Još više se namrštio kada je trgovac okrenuo poginulog na leđa i zavukao ruku u džep krvlju natopljene košulje.

— Šta to do vruga radite, čoveče? — zapitao ga je Holidej ozbiljno.

Kros je digao pogled i malo se namrštio. — On je radio dosta poslova za mene. Mislim da mi to

daje pravo da uzmem one stare novčiće. U svakom slučaju, ionako sam nameravao da mu ih otkupim.

Holidej je pružio levu ruku dok je desnom i dalje pipao dršku svog „linkolna”. — Dajte ih ovamo da ih pogledam.

Natan Kros je opasno žmirnuo očima zveckajući starim španskim novčićima u ruci. — Ja imam preče pravo, mister!

Na te reči Holidej nije odgovorio ništa. Hladno je pogledao Krosa i malo više raširio prste pružene ruke. Kros je spustio pogled do Holidejeve desne ruke koja je počivala na pištolju, a zatim do mrtvog čoveka pred njegovim nogama. Lagano, kao protiv volje, usana stisnutih od ogorčenja, spustio je novčiće u Dokovu otvorenu ruku.

Kockar je klimnuo glavom i pogledao novčiće. Par novčića bili su savršeno okrugli, malo izlizani, ali uglavnom u dobrom stanju. Dva-tri druga bili su grubo iskovani, nepravilnog oblika iskrzani na ivicama, bez datuma kovanja, sa jedva vidljivim obrisima utisnutog žiga. Dok je u njima prepoznao rukom kovane primerke napravljene od komada otkinutih od srebrne šipke. Kao što je Kros u salunu rekao, ti primerci su morali biti mnogo stariji od stotinu godina i poticali su još iz vremena konkvistadora.

— Niko ne zna gde ih je našao, je li? — rekao je Holidej očiju uperenih na Krosovo bezizrazno lice.

— Nije rekao — odgovorio je Kros kratko. — A sada, mogu li ih dobiti natrag?

Holidej se zamislio, ali pre nego što je doneo bilo kakvu odluku na ulici se začulo tupkanje potkovanih kopita i pažnju gomile je privukla mala grupa konjanika. Jahali su lagano, vodeći za sobom konja preko koga je ležalo presamićeno telo nekog čoveka. Kolona je dojahala do privežišta za konje pred salunom i kauboj ozbiljnog lica koji je jahao na čelu kolone preleteo je pogledom po gomili okupljenoj na verandi ispred saluna. Ne okreći se pokazao je palcem preko ramena na mrtvacu iza sebe.

— Ono na konju je Ejb Samers — rekao je bez ikakvog okolišenja — a ovaj mrkov koji je vezan za privežište pripadao je njemu. Ko ga je dojahao?

— Dojahao ga je Meskito — odgovorio je neko, i gomila je malo ustuknula, tako da je kauboj mogao videti telo poginulog ispruženo na trotoaru.

Bradati kauboj je odmerio pogledom mrtvog Meskita i lagano klimnuo glavom. — Zahvaljujem onome ko je to učinio... Ejb je odjahao u preriju da potraži neka nestala goveda. Zabrinuli smo se kad se do određenog vremena nije vratio, pa smo pošli da ga potražimo.

Kauboj je zastao da predahne me-reći utisak koji su njegove reči ostavile na prisutne. Nastavio je.

— Našli smo ga mrtvog u reci, a blizu njega i jednog mrtvog kradljivca stoke... i jedno gvožđe za žigosanje. Našli smo i stoku sa prepravljenim žigom. Čini mi se da je Ejb uhvatio kradljivce na delu i da je došlo do pucnjave...

— Izgleda da se tako nešto dogodilo. Pretpostavljam da hoćete da kažete da je Meskito bio jedan od kradljivaca...

Bradati kauboj je zadržao pogled na stočarskom trgovcu. — Tvrdiš li, možda, da je bilo drukčije, Krose? — rekao je oštro. — Dojahao je na Ejbovom konju!

Kros je slegnuo ramenima. — Možda ste u pravu. U svakom slučaju, meni je svejedno, iako stvarno žalim što je stari Ejb tako prošao.

— Kladim se da je baš tako — progundao je kauboj podsmešljivo. — Ali, ipak ti neće uspeti da staviš tvoje šape na njegov ranč, Krose. Ejb je za sobom ostavio kćer, to i ti znaš. Ona je učiteljica ili tako nešto tamo u Dalasu.

Začutao je za trenutak i prezrivo pljunuo Krosu pred noge. — Ranč će pripasti njoj.

Kros se uzdržao da na licu ne pokaže šta misli, ali je Holidej primetio ljutito stezanje vilica. — Tako misliš? U redu, neka ga nasledi ako je to njeno pravo. Možda će biti zainteresovana da proda ranč. Ako mogu da kažem čak znam sasvim sigurno da ću joj ponuditi da otkupim imanje. Naravno, posle pristojnog protoka vremena. — Kros se ukrućeno okrenuo ka Holideju i nastavio. — Mogu li sada dobiti te novčiće?

Pre nego što je Holidej mogao da odgovori bradati je sjahao i stao između visokog kockara i Krosa. Tada je prvi put u Holidejevoj ruci ugledao novčiće. Nije pružio ruku da ih uzme niti je učinio bilo šta drugo, ali se zainteresovano zagledao Holideju u lice.

— Ko ste vi? — zapitao je.

— To je čovek koji je ustrelio Meskita, Ajk! — rekao je neko iz gomile i kauboj se zagledao u Holideja sa još više interesovanja. Zaklimao je glavom kao čovek koji počinje nešto da shvata.

— Dugujemo vam zahvalnost, mister... — zakopao je prstima u džep košulje i izvadio jedan stari novčić koji je mnogo nalikovao grubo iskovanim okrnjenim novčićima u Dokovoj ruci. — Kad smo Ejba izvukli iz reke u pesku ispod njega našao sam ovo. Ne znam da li mu je ispalo iz džepa ili se i ranije nalazilo u vodi, a on samo pao preko njega... Ali, u svakom slučaju, ovaj komad mnogo liči na te koje držite. Vraški liči.

Holidej je klimnuo glavom ne trudeći se da podrobnije razgleda novčiće, toliko je njihova sličnost bila očevidna. Okrenuo je pogled ka Krosu koji je napeto pratio razgovor. — Čini mi se da ću ih izvesno vreme zadržati.

— Kakvo pravo imate da ih zadržite? — zapitao je Kros stežući grčevito pesnice opuštenih ruku.

— Zar samo zbog toga što ste ga ustrelili...

— Baš tako. Ovde nema šerifa koji bi po sili zakona bio ovlašćen da čuva Samersovu imovinu. Ko je onda kvalifikovaniji od mene da njegovoj naslednici preda ono što je bilo njegovo? Meni se čini da je Meskito ukrao ove novčiće od Samersa pošto ga je prethodno ubio. Ili ih je našao u reci, što znači na Samersovoj zemlji. Prema tome, treba da pripadnu njegovoj kćeri i ja ću ih joj predati.

— Ah, do đavola sa vašom pričom! — prasnulo je Kros dišući ubrzano. Slušajte, ja sam stručnjak. Ja skupljam starinski novac. Od kakvog bi interesa bili ti novčići za jednu... jednu učiteljicu koja živi u Dalasu stotinu milja daleko oдавде.

— A zbog čega su vama toliko interesantni? — upitao je Holidej.

— Rekao sam vam! Ja sam kolekcionar!

Holidej je odmahnuo glavom. — Pa, može biti da ovi novčići imaju veliku vrednost. Ja nisam kolekcionar i ne znam. Ali ću ih baš zbog toga zadržati i postaraću se da ih Samersova kći dobije.

Stavio je novčić u džep i klimnuo glavom kada mu je kauboj Ajk predao novčić koji je našao. Dok je pružao novac Holideju kauboj je gledao Krosa u oči i pri tom se lukavo smešio.

Kros je planuo rumenilom.

— Opet vas pitam kakvog prava imate da uzimate stvari koje nisu vaše. Mi kao Ejbovi sugrađani pozvaniji smo da čuvamo njegovu imovinu nego vi pbičan stranac. Možda ste skitnica ili nešto još gore... — pokušao je Kros da uzbuni prisutne.

Holidej se potapšao po dršci svog „linkolna”. Pri tome je hladno gledao Krosa. — Ovo je jedino ovlašćenje koje imam u ovom trenutku, Krose. Ako nameravate da mi ga osporite, niko vas ne sprečava. Samo napred!

Kros je besno stiskao usne i streljao Doka besnim pogledima. Zatim se okrenuo i probivši se kroz gomilu uputio se preko ulice u svoju poslovnicu.

Holidej ga je ispratio pogledom, a na smrknutom licu i dalje mu je lebdeo onaj ledeni, preteći izraz.

III

Došavši u Tajlers Lending Dok Holidej nije imao nikakvog razloga ni potrebe da krije svoj identitet niti cilj zbog koga je došao. Jednostavno se predstavio punim imenom, ne razmišljajući o tome da li će njegova zlehuda slava kockara i revolveraša privući osvetnički raspoložene ubice ili mlade usijane glave željne revolveraške slave. Na ovaj put je pošao kao neka vrsta prethodnice zakona, i u nekim trenucima morao je sebi da prizna da mu taj osećaj prija. Kada se kao munja proneo glas da je u gradu Dok Holidej neki su se odmah setili obračuna kod O. K. Korala i njegovog drugovanja sa Vajatom Erpom, pa su u njemu na neki način videli jedinog predstavnika zakona u krugu od sto milja. Ali, ideja o njemu kao čoveku zakona brzo je izbledela pred svežijim emocijama. Već posle nekoliko časova boravka u Tajlers Lendingu Dok je shvatio da će ga većina građana pamtiti po njegovoj brzini potezanja pištolja, po tome kako je u dvojboju pobedio kradljivca stoke Meskitu... i po načinu kako je zbrisao autoritet Natana Krosa. Jer, malo se ljudi u okolini usudilo da to učini, a niko od tih koji su ipak imali srca da rizikuju nije prespavao mnogo noći u svom krevetu pre nego što su ga odneli na groblje. Natan Kros nije bio čovek koji zaboravlja i oprašta.

Kros je odlučio da ne zaboravi ni Holideju ono što mu je učinio naočigled mase. On nije primao poraz, bar ga nije primao lako, jer mu se retko dešavalo da bude poražen. Već dugo vremena bio je naviknut samo da dobija, i nije nameravao da tu naviku menja...

Stoga je, kada je kao oluja prešao preko ulice i upao u svoju poslovnicu preko puta saluna Big River, osuo grdnju na svoje činovnike koji su se pitali kako su sasvim mali propusti i sitnice mogli da izazovu toliki bes njihovog poslodavca. Izdrao se na malog potrčka da odmah pođe i nađe Langa Brodija i posle toga se zatvorio u svoju ličnu kancelariju. Pri tom je toliko tresnuo vratima da su stakla poprskala. To ga nije umirilo, ali ga je nateralo da se kontroliše. Zavalio se u svoju stolicu sa visokim naslonom i počeo da puni lulu. Pritiskao je palcem krupno rezana vlakna duvana kao da će na njima iskaliti nagomilani bes. Tek što je zapalio i povukao nekoliko dimova pojavio se Brodi.

Ušao je u odaju bez kucanja, ali Kros ga nije čak ni prekoreo zbog toga propusta.

Brodi je bio čovek masivno građen, širokih zaobljenih prsa, i sitne šiljaste glave, sa licem koje je izgledalo kao da je preko njega prešao stampedo bizona. To lice bilo je obeleženo svim znacima siledžije kome su kafanske tuče omiljena zabava, kao što su polomljen i iskrivljen nos, ožiljci na obe arkade, otkinuti vrh jednog uha, ožiljak od posekotine noža na obrazu i niz žutih krnjih zuba polomljenih u nekom davno zaboravljenom okršaju.

Bio je neuobičajeno visok, nogu dugačkih kao štule. Pa ipak, kretao se sa lakoćom, što je ukazivalo na disciplinovanost i sistematski vežbano telo. Nosio je revolver sa cilindrom od šest metaka, ali na revolveru, futroli, ili u tome kako ga je nosio na uzanom kuku nije bilo ničeg neobičnog. Ono što su ljudi zapažali kada bi ga sreli bio je on lično, a ne nešto spoljno što je dodavano njegovoj osobi. Po izgledu nije bilo sumnje da je Brodi čovek koji stvari rešava pesnicama i čizmama. Revolver je mogao doći u obzir kasnije, eventualno kao krajnje sredstvo, ali, očigledno da je on revolveru pretpostavljao onaj drugi način.

— Šta se desilo? — zapitao je bacivši kratak pogled na polomljena stakla na vratima. Glas mu je delovao iznenađujuće blago.

— Ne obraćaj pažnju na to. Trebalo ti je dosta vremena da dođeš.

Brodi je slegnuo ramenima kao da ne želi mnogo da se pravda i okrenuo jednu stolicu sa naslonom, stavio ruke na naslon i oslonio bradu na njih. — Tek što sam se vratio sa gornjeg toka reke, gde sam išao da poteram one naseljenike kao što si rekao... Erni mi reče da je u salunu bilo uzbudljivo...

Kros je klimnuo glavom i pućnuo dim iz lule. Dim je zaplivaov vazduhom i ispunio prostoriju prijatnim mirisom. — Pogledaj kroz prozor... Hajde pogledaj!

Brodi je preko volje ustao i prišao prozoru koji je gledao na glavnu ulicu. — Evo gledam!

— Vidiš li pred salunom jednog visokog čoveka u tamnom odelu sa čistom uglačanom košuljom i tamnom kravatom?

Brodi je pogledao u pravcu koji mu je Kros opisao i da bi proširio vidno polje odškrinuo je malo zavesu. — Vidim jednog koji tako izgleda... Ima taman elegantan šešir sa širokim obodom. Nosi težak „linkoln” u futroli s otvorenim vrhom, i opasač sa bakarnom kopčom. Reklo bi se da ima oko dvadeset sedam-osam godina?

— Da, to je on. Zove se Dok Holidej. Jesi li čuo za to ime.

— Kao da jesam. Beše li to neki sumnjiv tip?

— Kako se uzme. Ono što je za nas značajno, to je da je pobedio Meskita iako je on već bio povukao revolver!

Brodi je okrenuo glavu brzo kao da ima feder u vratu. Digao je obrve. — Nemoguće!

Kros je ustao i prišao prozoru. Pogledao je na ulicu. — Lično sam bio prisutan. To je najopasniji revolveraš koga sam ikada video. A što je vrhunac svega, on je odličan prijatelj čuvenog Vajata Erpa!

— Onog šerifa?

— Da, baš njega.

Brodi je još jednom pogledao Holideja koji je baš pojahivao svog dugonogog Miga. Skupio je usne i tiho zviznuo, a onda oštro pogledao Krosa.

— Oh-oh... Misliš li da je guverner nešto čuo o tvojim poslovima sa kupovinom zemlje i da će se taj začarati ovamo...?

— Ne znam. Šta guverner sumnja nije me briga, ali ne bih voleo da pored ove zmiје vidim ovde i onu policijsku njušku.

— I zbog toga što nisi siguran šta se sprema, ti bi želeo da za svaki

slučaj udesim neki nesrećan slučaj, je li tako?

Kros ga je hladno pogledao. — Čitaš mi misli. Samo, moraćeš to da izvedeš negde izvan grada, negde na putu. To ne bi trebalo da izgleda baš kao nesrećan slučaj, već više kao... recimo pljčka. Ovo me dovodi do činjenice da taj čovek uz sebe nosi neke zlatne i srebrne novčiće za koje sam zainteresovan.

— Nije čudo i ja bih bio.

— Moje interesovanje nije to što misliš. U pitanju je stari novac. Izgleda da ga je Meskito našao negde na Samersovom imanju, ali ga je Holidej ubio pre nego što sam mogao da saznam gde.

— Stari novac? Kakav stari novac?

Brodi je pogledao Krosa ispod oka. — Misliš li da su novčići deo...?

— Može biti — prekinuo ga je Kros oštro. — Hoću da taj novac pažljivo prostudiram. I hoću da Ajk Mak Kejb bude obrađen. On je našao novac ispod Samersovog tela. Ili je možda novac bio u njegovom džepu pa je ispao kad ga je Meskito ubio... Ne znam... ali hoću da to saznam i hoću da saznam gde je Ejb ubijen.

Kros je za trenutak zastao, a onda kao da se prisetio. — Holidej je verovatno već na putu za Dalas i zato pođi i donesi mi te novčiće...

I svrši sa Holidejem. — Spustio je glas. — Učini to za naše zajedničko dobro. Jesi li me shvatio?

Brođ je lagano klimnuo glavom. — Naravno! Prepusti to meni Nate. Do večeri ćeš imati taj novac na tvom pisaćem stolu.

— Postaraj se da ga imam — promrmljao je Kros i Brodi ga je šalji-vo pozdravio i odgegao napolje.

Natan Kros je ponovo seo za svoj sto i istresao pepeo iz lule u pepeljaru. Nagorelim palidrvcem razgrnuo je pepeo u pepeljari tako da je mogao lepo da vidi medaljon ugraviran na njenom dnu.

Bio je to stari španski novac „osmak“ s utisnutim rečima: Filip IV de Grátia 1665. Prešao je vrhom prsta preko željeznog otiska i srce mu je brže zakucalo.

IV

Vilin konjić je spasao Holideju život. Napustio je Tajlers Lending u kasno jutro i uputio se putem koji vodi za Dalas goneći konja lakim kašom. Imao je utisak da se na reci, bolje reći u Tajlers Lendingu nešto kuva. Natan Kros je pokazao i suviše interesa za novčiće koje je nosio u džepu. Uz to je izgledalo da su Meskito i njegov pomagač ukrali nekoliko Samersovih goveda i da su ga ubili kada je stari rančer pokušao da ih u tome spreči. Kao što je sam izjavio, Natan Kros je poveravao Meskitu obavljanje nekih „sporadičnih“ poslova. Holidej je, međutim, slutio da se iza svega toga krije nešto dublje, i ta slutnja ga je zaokupljala sve vreme dok je jahao pored reke.

Sve dok nije došao do mesta koje se zvalo Snejk Bend što znači Zmij-ska krivina. Posle toga nije imao vremena da brine o slutnjama ili nečem drugom, već o tome kako da izbegne metak ubice iz zasede.

Naišavši na jezičak peska i šljunka koji se kao bela papirna traka pružao ka zelenomrkoj reci, Dok je usporio Migov kas. Do tada jasan topot kopita zamukao je na mekom terenu i on je u obližnjem žbunu začuo zujanje nekog insekta. Dok je konj po svojoj volji prelazio čistinu, Holidej je iz dokolicom pobuđene radoznalosti pogledao i spazio jednog od najlepših vilinih konjica koga je ikada video. Imao je krila svetlucavo metalizirane plave boje opervažena tamnom ivicom i prošarana žutim tačkicama sa jednom crvenom u sredini. Potaknut nekom unutrašnjom silom skinuo je šešir i nagnuo se na jednu stranu, nastojeći da uhvati konjica. Promašio je i zamalo izgubio ravnotežu.

U tom trenutku pored levog uha začuo je zujanje nečeg mnogo smrtonosnijeg od zujanja insekta. Odmah za zujanjem začuo se prasak puške.

Umesto da se ispravi u sedlu, Holidej se još više sagnuo i priljubivši se uz bok konja zakačio se rukom za jabuku sedla. Glave priljubljene za konjski vrat viknuo je konju iz sve snage jedno „dji-ha“ i poterao ga kao da beži od paklene vatre. Puška je prasnula još jednom pa još jednom i tri taneta ciljana na konja prozviždala su pored mete, ali su, srećom, samo razrovala šljunak na mestu gde su udarila. Po tome je zaključio da je puščana cev spušta-na suviše nisko.

Holidej je bacio kratak pogled iza sebe i ugledao oblačiće barutnog dima, a odmah zatim plameni gejzir iz puščane cevi, jer je podli ubica u nameri da ga po svaku cenu obori ispalio i četvrti metak. Napadač

je po svemu sudeći bio loš strelac i to je navelo Doka da se odluči. Umesto da beži i da traži zaklon on je u magnovenju rešio da pođe u napad i uhvati napadača.

Ponovo je glasno podbo konja i okrenuvši ga u trk prema žbunu i istovremeno izvadio revolver iz futrole. Ispalio je jedan za drugim dva hica i čuo kako se kuršumi odbijaju jedan za drugim od stena. U tome ga je konj odneo do žbunja i on je okrenuo rame da bi zaštitio lice od šibanja grana. Probivši se kroz prvi kordon šiblja ugledao je napadača kako iskače sa mesta zasede i beži. Onako u trku, učinio mu se prsat, dugačkih nogu i ruku. Puška koju je držao činila se tanka i mala prema njegovom krupnom telu. Kada se bežeći krupnim skokovima begunac okrenuo u nameri da nanišani na čoveka koji ga goni, Holidej je za kratko ugledao njegovo lice izrovašeno ožiljcima i deformišano od udaraca. Tek upola okrenut, begunac je digao pušku, ali je Holidej zamahnuo revolverom i stegnuvši zube spustio munjeviti udarac na begunčevu glavu. Pod rukom je osetio tup otpor i šesir sa begunčeve glave poleteo je kroz vazduh, a dugonogi se ispustivši pušku iz ruke nekoliko puta prevrnuo preko glave.

Holidej se odupro nogama u sedlu i zategao vođice i kljuse je kao po komandi zastalo kao ukopano. Na lak trzaj uzde, Mig se poslušno okrenuo i on je ugledao ubicu kako ustaje i vadi revolver. Dok je mogao da ga ubije, ali je želeo da napadača uhvati živog. Bocnuo je konja petama u slabine i živinče je poskočilo kao izbačeno iz katapulta i nale-

telo prsima na begunca koji se spremao da opali. Od sudara sa konjem, ubica je ispustio revolver i odleteo preko jarka iza koga je maločas ležao u zasedi. Držeći ga na oku Dok je hitro kliznuo iz sedla i pritrčavši šancu uperio revolver, u čoveka koji se mučio da povрати dah.

Ali, Holidej nije znao da je napadač iz zasede Lang Brodi, snažan i otporan borac koji se dobro snalazio kad se odlože revolveri i pride nadohvat ruku.

Kada je Holidej doskočio do ivice šanca snažni ubojica je ležao na leđima i tresao svojom jajastom glavom. Ugledavši Doka nije se ni najmanje dvoumio. Zamahnuo je čizmom prema Holidejevim nogama i mada je ovaj pokušao da odskoči, peta čizme ga je zakačila po cevanići. Dok je izgubio ravnotežu i pao prema Brodiju. Dugonogi napadač je istog časa skočio i svom težinom zgazio nogom po Holidejevoj ruci u kojoj je držao revolver. Noga je promašila cilj ali je Holidej instinktivno ispustio revolver i Brodi ga je drugom nogom udario u slabinu. Holidej se otkotrljao boreći se da povрати dah, osećajući u boku bol kao da je na njega pao nakovanj. Brodi je munjevito priskočio i ponovo zamahnuo nogom. Udarac je okrznuo Holideja po glavi i odbacio ga nazad na leđa.

Brodi mu je priskočio ciljajući nogom u lice, ali se Holidej izmakao i već je bio upola ustao kad ga je udarac čizme pogodio u prsa. Zateurao se od siline udara i mašući rukama pao u usek gde se otkotrljao do jednog debila. Mada ošamućen,

Holidej je još bio dovoljno pri svesti da se prevrne preko glave i dočeka na ruke i kolena. Brodi se sa ivice rova bacio svom težinom na Holideja, ali se ovaj odbacio u stranu i izbegao udar i skočio na noge. Bol u rebrima mu je onemogućavao da duboko udahne vazduh. Zakašljao se dok je teturajući koračao napred prema Brodiju koji mu se približavao poguren, pesnica stisnutih za udarac, zuba iskeženih od zverske žlje za nasiljem.

Zbog povrede rebara, Holidej je nesigurno koračao i u levoj ruci nije imao dovoljno snage. Pokušao je da njom fintira a desnom je krenuo u napad. Udarcem iz ramena slio je u pesnicu svu težinu svoga tela.

Ne nasedajući na varku, Brodi je sasvim lako odbio udarac i krenuvši korak napred pogodio Holideja u pleksus težinom klade. Udarac je izbio Holideju vazduh iz pluća i on se previo kao prelomljen na pola. Osetio je da ga debeli prsti hvataju za kosu i ugledao teško koleno utegnuto nogavicom kako se približava njegovom licu, ali, nije mogao da učini ništa da to predupredi. Izgledalo mu je kao da gleda usporeni snimak akcije u kojoj se koleno diglo do njegovog čela promašivši za malo nosnu kost. Strahovit udarac odigao ga je od tla i odbacio unazad i pred očima su mu zaigrale iskresvestice. Činilo mu se da mu se sva čula utapaju u neki neprobojni mrak, ali je snagom volje nastojao da ovlada pokolebanim refleksima još pre nego što je dodirnuo zemlju. Izvio se, zgrčio mišice, ispružio negetako da se dočeka na puna stopala, i dodirnuvši tle čvrsto se uko-

pao u šljunak i mahovinu. Napeo je mišice i odbacio se u trenutku kad se Brodi obrušio na njega i tako iznenadio napadača koji se nije nadao otporu. U tom pogodnom momentu Dok se sagnuo i nabio rame Brodiju u stomak.

Iako se svom snagom odupro nogama, Brodijeva velika težina ga je ponela nekoliko stopa. No, Dok nije popustio. Napregao se još više i rukama obuhvatio Brodija oko pojasa. Zatim se ispravio, podigao ga uvis i prebacio preko glave.

Brodi je kriknuo i dok je još lebdeo u vazduhu Holidej se okrenuo spreman da dočeka nov napad. Brodi je tresnuo na zemlju kao džak polomljenih kostiju. Holidej mu je zadao dva snažna brza udarca nogom od kojih se Brodi okrenuo na levu stranu i onda, kada se našao u tom položaju Dok mu je zadao i treći u bubrege. Brodi je bolno jeknuo i otkotrljao se po zemlji.

Grogirani Brodi se polako i s naporom uspravio, a Holidej je s mukom savlađujući bol duboko udahnuo vazduh i stisnutih pesnica jurao protivniku u susret. Brodi je odbio prvi udarac, kontrirao drugi širokim zamahom koji je dokačio Holideja i zaneo mu glavu, a onda nasrnuo na Doka s očiglednom namerom da iskoristi svoju veću težinu i odgurne ga unazad. Mada više naklonjen obračunu revolverima kockar iz Džordžije dosta puta u svom avanturističkom životu bio prinuđen da iskoristi i pesnice, ali nikada dosada nije naišao na nekog tako tvrdog kao Brodi. Od njegove čelične vilice i izdužene glave nalik

na puščano tane pesnice su se odbijale bez ikakvih posledica... ukoliko se u posledice ne računaju ogrebotine i uboji na Dokovim pesnicama. On je primao udarce lako kao što sunder upija vodu. Dobro plasiran snažan udarac bi ga trenutno zaustavio, ali on se, protresavši glavom da bi razbistrio svest, odmah vraćao nadohvat pesnice, obilazeći sagibajući se, zamahujući snažnim čvornovitim pesnicama, jednom reči vraćao se ponovo kao neuništiva mitska zver.

A onda, iskoristivši trenutak Holidejeve nedovoljne pažnje, Lang Brodi je riknuvši priskočio svom protivniku i umesto da zada udarac pesnicom što se moglo očekivati, raširio je ruke, dočepao Holideja, privukao ga sebi i spustivši do predela bubrega ruke zakačene u čvrst zagrljaj, stisnuo ga iz sve snage. Holidej je osetio da mu kosti pucketaju i da mu krv naliva u očne duplje. Još malo je trebalo pa da mu već povređena rebra popucaju, ali Brodi se nije zadovoljio samo time. Podvukao je svoju jajoliku glavu Holideju pod bradu i potisnuo je unazad.

Bilo je jasno da namerava da Holideju slomi vrat ili kičmu ili oboje.

Hteo je da svoju žrtvu ubije golim rukama.

No, u tom trenutku, kao da dopire ni od kuda, kroz nepodnošljiv bol koji ga je razlamao, Holidej je čuo neki zvuk nalik na piskavo zujanje. Otvorio je oči i ugledao Brodija kako mlata glavom tamo-amo, nastojeći sa skoro očajničkim nestrpljenjem da se oslobodi nečega što mu se motalo oko glave.

Bio je to šareni vilin konjic. Naleteo je pravo Brodiju u lice, a ovaj je besno zamumlao i za trenutak popustio stisak, što je Dok iskoristio da mu se donekle izmigolji iz ruku. Oslobodivši ruke, Holidej je zamahnuo i udario Brodija u preponu. Brodi je jauknuo i pustio Holideja, a ovaj je istog trenutka, koliko mu je odstojanje dozvoljavalo zadao protivniku udarac ispod stomaka. Brodi je posrnuo napred, zgrčio se sav žut u licu, stežući kolena sebi do brade.

I Holidej se zateturao na nogama klimavim kao da su od gume. Disao je s naporom, svet se kovitlao oko njega u magli nesvestice i on se sklupčao na kolena. Instinktivno je ispružio ruku da se zadrži i napipao komad debele grane koji se tu našao. Dograbilo ju je kao davljenik slamku i istim pokretom široko zamahnuo i iz sve snage je spustio na Brodijevu glavu. Od siline udarca grana se prelomila i snagator se pružio na zemlju. Zastenjao je nekoliko puta još uvek pri svesti.

Iako nepobeđen Brodi je bio trenutno onesposobljen. Ruku zgrčenih uz telo on se valjao naprežući poslednju snagu da se iščupa iz agonije bola i nesvesti.

Umorno opuštene glave Holidej je klečao oslonjen na ruke i kolena. Disao je duboko i ubrzano. Postepeno je povratio dah i u glavi mu se razbistrilo toliko da je pogledom potražio svoj „linkoln“. Ugledao ga je na drugoj strani šanca i ustavši na još nesigurne noge, teturavo zakoračio ka deblu pored koga je ležao revolver.

Iznenadio se kada je jedva polusvestan Brodi ispružio ruku i dohvatio ga za članak noge. Stisak je bio slab, više instinktivan, ali je još jednom ukazao Holideju sa kakvom se strašnom, beskompromisnom, borbenom i ubilačkom mašinom borio. Žestoko, koliko je za to imao snage, odgurnuo je ruku, prekoračio deblo i dograbio revolver. S olakšanjem je seo na deblo i držeći revolver s obe ruke stao da posmatra Brodija koji je lagano dolazio sebi. U njegovim očima gorela je mržnja pomešana sa velikim bolom koji je morao da oseća. Ležao je tako okrenut na stranu, streljajući Holideja pogledom nemoćnog čoveka.

Konačno, kada je smogao snage da govori, prevaljao je isprekidano. — Svrši sa mnom, mister! Ili, kunem ti se...da...da ću te ubiti!

Holidej ga je pogledao ledeno, a zatim je digao revolver, pažljivo nanišanio i pritisnuo obarač. Brodi nije očekivao da će mu Holidej pucati u lice i pobledao je kao kreč, kada mu je metak svirnuo pored uha. Trepnuo je zgranuto i pao na trbuh kao paralisani zarivajući nokte u rastresitu zemlju.

— Oh, kakav pakao! — promucalo je bez daha.

Holidej je laganim pokretom ponovo zapeo oroz i metalno zloslutno „klik“ jezivo je odjeknulo u grobnoj tišini. Nanišanio je podjednako, pažljivo kao i prvi put i ponovo opalio.

Tane se zarilo nekoliko santimetara daleko od Brodijevog lica. On je poskočio, okrenuo se na stranu i digao glavu. Sa izgrebanog lica

tekla je krv. Opipao je oči rukama i kroz prste pogledao Holideja. Sada se u njegovim očima nazirala senka straha i kada je Holidej po treći put zapeo oroz on se uplašeno ukočio.

Odjeknuo je hitac, „linkoln“ je malo poskočio u Holidejevoj ruci i Brodi je jauknuo i obema rukama se uhvatio za levo uho. Između zgrčenih prstiju curila mu je krv. Sada je ubica bio zaista upaničen. Holidej je primetio da su mu se pod odelom mišići napeli, ali je znao da će proći još dosta vremena pre nego što Brodi bude mogao da ustane na noge.

Holidej je spustio pogled do revolvera koji je držao u ruci. — To su tri metka a nisam siguran da li sam ispalio dva ili tri metka onda kada si me dočekao u zasedi. Prema tome mister, ako hoćeš da rizikuješ, možeš.

Rekavši to digao je pištolj, uperio ga u Brodijeva medveđa prsa i zapeo palcem oroz. Na licu je zadržao hladan, nemilosrdan i odmeren izraz. — Imaš samo jednu šansu. Ako pritisnem oroz, a magacin je prazan ostaje ti na raspolaganju nekoliko sekundi pre nego što ga napunim. Ako je ostao još jedan metak... — Dok je slegnuo ramenima.

— Stani! — Zavapio je Brodi iskolačenih očiju. Ti druguješ sa policajcima i pretpostavljam da si pošten čovek. To što si naumio je čisto ubistvo!

— A šta si ti hteo meni da učiniš? Da me ponudiš masnim kolačima?

— Ja sam... ja sam švorc... a činilo mi se da ti možda imaš nešto dolara... promucio je Brodi.

— Skini košulju i pantalone. — Naredio je Holidej odjednom i Brodi ga je iznenađeno pogledao. No, Holidejevo lice je i dalje izražavalo nemilosrdnu rešenost i nestrpljiv pokret revolverom nije ostavljao nikakve mogućnosti za raspravljavanje.

Brodi je progutao pljuvačku i kratko vreme je zurio u Doka, a onda je pokretima koji su odražavali bol skinuo košulju i pantalone. Ostao je samo u prijavom iskrpljenom donjem rublju i dok je po Holidejevoj naredbi dobacivao jedan po jedan komad odeće na licu mu se ogledala neizmerna mržnja. Holidej je prebacio iznošeno i znajem natopljeno odelo preko debela i pretresao ga slobodnom rukom. Kada je ispraznio džepove pogledao je predmete raspoređene na kladi pored njega. Tu je ležao jedan perforez, dve zgužvane upotrebljavane maramice, komad kanapa, dve prazne čaure kalibra '45... i dvadeset sedam dolara u novčanicama i nešto sitnine.

Holidej je zgužvao novac u šaku i snažno ga hitnuo Brodiju u lice. Brodi je pokušao da izmakne glavu, ali ga je jedan metalni novčić jako udario u čelo.

Holidej je nastavio da pregleda Brodijeve stvarčice. Čutke je otvorio novčanik koji je izvadio iz zadnjeg džepa pantalona. U njemu nije bilo novaca nego samo nekoliko pisama starog datuma i jedan račun

za Natana Krosa koji je potpisao Lang Brodi. Holidej je bacio kratak pogled na sadržinu pisma.

— Ti si Lang Brodi — rekao je kratko.

Dugonogi ubojica je ćutao. Holidej nije ni očekivao odgovor.

— Radiš za Natana Krosa.

— Radim za sebe. — Promumlao je Brodi. — Desilo se slučajno da sam za Krosa uradio jedan uzgredan posao, pa mi je kao deo plate namirio taj račun.

— I Meskito je pokatkad radio uzgredne poslove za Krosa. — Rekao je Holidej bez okolišanja, ali ga je Brodi samo bezizrazno gledao. Dok je lagano ustao, ispraznio iz cilindričnog šaržera prazne čaure i izvukao jedan neispaljen metak. Držeći metak između palca i kažiprsta pokazao ga je Brodiju.

— Imao si sreće — rekao je i vratio metak u magacin, a zatim mecima iz pojasa napunio ostalih pet. Držeći nemarno revolver u ruci odmerio je unezverenog Brodija.

— Ja sam ustreljio Meskita, kao što već sigurno znaš — rekao je ledeno. — A imam mnogo više razloga da poželim i tvoju smrt.

— Onda svrši s tim — promumlao je Brodi. — Ako to ne učiniš, ja ću te kad-tad nagaziti!

— Da znaš da zbog toga neću mirno spavati. — Odgovorio mu je Holidej stavljajući revolver u futrolu. Prišao je mestu gde su ležale Brodijeve stvari i uzeo čizme koje je ovaj skinuo kada je svlačio pantalone. — Reci Krosu da ću ga možda ponovo videti. A sledeći put

kada se sretnemo, Brodi, nećeš biti u stanju da vidiš moj odlazak. U stvari, nećeš biti u stanju ništa da vidiš.

Brodi je ostao da leži, ukrućen, s prigušenom kletvom na usnama, prateći Holideja očima punim mržnje. Kockar iz Džordžije je uzeo odelo sa klade, otišao do mesta gde ga je čekao njegov konj i popeo se u sedlo. Nijedanput nije pogledao Krosovog najamnika već je usmerio svog konja putem za Dalas. Sa sobom je poneo Brodijeve čizme i odelo.

Dugonogi snagator je iz sve snage lupnuo stisnutom pesnicom o zemlju i ustao. Pri prvom koraku neravno šljunkovito tle našuljilo mu je bosa tabane nenaviknute na neravan teren. Odgegao je do jednog debela i svom težinom se skljojao na hrapavu koru proklinjući zlu sreću. Digao je najpre jednu pa drugu nogu i zagledao udubljenja koja je pod njegovom težinom okruglasto kamenje ostavilo na tabanima. Osvrnuo se oko sebe ne bi li našao nešto što bi mogao da iskoristi kao obuću, komad kore ili debele like koje bi mogao da priveže za stopala. Nabrao je obrve kada je ugledao nešto u travi uvaljanoj od borbe. Prišao je i podigao taj predmet.

Bio je to jedan od starih španskih novčića. Mora da je u toku borbe ispao iz Holidejevog džepa. Brodi je lagano klimnuo glavom. Imao je bar nešto od onoga što je Kros želio... Ali, bilo kako bilo, neće se smiriti dok ne vrati milo za drago onom prokletom kućkinom sinu

Doku Holideju! A vratiće mu s kamatom, tako da mu posle toga nikada ništa neće trebati.

Niko nije napravio budalu od Langa Brodija i posle doživeo da se time hvali. Niko, a neće to zadovoljstvo imati ni Dok Holidej.

V

Vajat Erp i Džoni Ket pažljivo su slušali dok je Holidej pričao šta se odigralo u Tajlers Lendingu. Dok je zaključio rečima.

— Sam grad ne izgleda loše. Većina građana su poštene ljudi koji poštuju red i zakon. Ali, čini mi se, ipak, da se tamo nešto kuva. Dosta šljama navire sa svih strana i treba ga raščistiti pre nego što bude znatno teže. Što se tiče puta, mislim da bi bilo najbolje sići do Džeksonvila i uhvatiti brod za Tajlers Lending.

Vajat Erp je odmahnuo glavom.

— Na nesreću ne bih mogao da pođem odmah. Neke stvari su se u međuvremenu izmenile. Ovde dolazi guverner na inspeksijsko putovanje, pa treba da ostanem u Dalasu nekoliko dana. A dogovorio sam se sa Rupom Harvudom da njegovim brodom dođe uzvodno do Tajlers Lendinga. Ako mu to uspe osvojiće i tržište u Dalasu.

Holidej je zažmorio očima. Taj Rup Harvud bio je vlasnik nekoliko klanica, hotela i jedne parobrodske kompanije, i u poslednje vreme bacio je oko na Lusi Krekviler prema kojoj ni on nije bio ravnodušan.

Daleko od toga da bude ljubomoran, Holideju se nije svidala pomisao da se s njim sretnu pogotovu što ni Rup nije mario da vidi njega. Zanetog u razmišljanje trgao ga je dodir Ketove ruke. Upitno je pogledao Vajata.

— Rekli ste nešto?

— Da. Znate li da je Lusi prošlog meseca otputovala do zaliva i da će se verovatno vratiti Rupovim brodom.

Dok ga je pogledao ispod oka.

— Verovatno da će se i ona neko vreme zadržati u Tajlers Lendingu. Biće joj potreban odmor od puta... i Rupovih nasrtaja.

Holidej se namešteno namršti na šalu svog prijatelja. — Ne sumnjam da će joj trebati. Ali, šta sa nama?

— Nastavio je razgovor o započetoj temi.

— Vi ćete se vratiti tamo zajedno sa Džonijem. On će preuzeti poslove kao moj pomoćnik sa svim ovlašćenjima. A ako bude trebalo, mislim da može računati na vašu pomoć.

Holidej se osmehnuo. — I ja sam računao na njegovu. Ali, zaboravili ste nešto.

Vajat ga je pogledao upitno. — Šta?

— Samersovu kćer. Treba da joj predam španski novac i da joj saopštim vest o očevoj smrti. To nije baš laka dužnost.

— Znam. Jeste li pronašli njenu adresu.

— Da. Ovdašnji šerif je bio vrlo ljubazan zahvaljujući vašoj preporuci.

— Onda je sve uređeno. Mislim da nema ničeg nejasnog i da smo se sve dogovorili. Ako se nešto nepredviđeno ne desi srešćemo se kroz nedelju dana u Tajlers Lendingu. A dotle, neka vas prati sreća.

Trojica prijatelja su se rastali. Svaki je otišao svojim putem i za svojim mislima. Vajat Erp u gradsku većnicu gde se očekivao dolazak guvernera Adamsa, Džoni Ket u veliku trgovinu koja je zahvatala skoro ceo prostor između dve ulice i u kojoj je pored druge robe bio izložen najbogatiji izbor finog oružja, a Dok Holidej u obližnju kockarnicu. U prvom delanju dobio je karo kečeve. To ga je navelo na sujevernu pomisao da mu predstoje burni događaji.

VI

Kao što u većini slučajeva biva, desilo se nešto nepredviđeno. Samersova kći je iznenada zatražila da bude primljena kod guvernera Adamsa. Holideju je objasnila da se radi o važnoj stvari za budućnost Teksasa i pred takvim argumentima Dok je popustio. U izvesnom smislu na njegovu odluku da se zauzme da je guverner primi uticala je činjenica da je pre stupanja na dužnost nastavnika, studirala istoriju. Pretpostavio je da njen zahtev ima neke veze sa španskim novcem koji joj je predao. Možda se radilo o nečem beznačajnom što zanetim entuzijastima ponekad izgleda kao pitanje života ili smrti, ali se Dok ipak prihvatio da joj omogući audiciju i već sutradan svi

zajedno su se našli u Adamsovom kabinetu.

Džuli Samers je očigledno bila samostalna devojka koja sama sebi zarađuje hleb, stara oko dvadeset pet godina sa kosom ozbiljno, skoro strogo začešljanom unazad i povezanom plavom pantljikom, što je otkrivalo njeno visoko glatko čelo. Ostavljala je utisak ozbiljne obrazovane devojke uglađenih manira, iako je pre dolaska na univerzitet prvo obrazovanje dobila u Tajlers Lendingu i farmi svoga oca gde još uvek nisu vladala sva pravila lepog ponašanja. Činilo se da je kratkoviđa i pri čitanju zaista je nosila naočari male dioptrije. One su se sada nalazile u futroli u njenoj tašni, te je sedajući na stolicu koju joj je Ket prineo preko puta guvernera, malo zažmirila da bi ga bolje videla. Holidej je razgrnuo zavese da bi u odaju ušlo više svetlosti i guverner je kratko žmirnuo. To je učinio i Ket i Dok se jedva primetno osmehnuo. Znao je da su obojica još mamurni od noćasnijeg lumpovanja u salunu „Buls Horn”. On sam ustao je dosta rano i imao je vremena da se prošetati i osveži na čistom vazduhu, što nije bio slučaj s ostalima koji su postelju ugledali u kasne jutarnje sate. Džuli Samers je pogledala Holideja, a zatim ostale, i usne su joj se neprimetno stisnule. Nije bila zadovoljna, ali se uzdržala da to izrazi.

— Šta mogu da učinim za vas, mis Samers? — upitao je Adams naslanjajući se laktom na sto i nat-

kriljujući očirukom, kako bi se zaštitio od sunčanog bleska. Dobacio je Holideju kratak pogled, ali lepi kockar je privukao stolicu do guvernerovog duborezom ukrašenog stola i seo praveći se da ne primećuje pogled. — Žao mi je to što sam čuo za vašeg oca... nisam ga lično poznavao ali sam čuo za njega kao čoveka velikog ugleda. Ako ima nešto što bih mogao da učinim da olakšam vaš položaj, samo recite.

— Hvala, guverner, ali, neće biti potrebno da se trudite — rekla je devojka samopouzdanom. Mogu sama da se staram o svojim poslovima. Došla sam kod vas zbog nečega što se tiče države Teksas.

Sačekala je da vidi reakciju svojih sagovornika i nije se razočarala. Svi sem Holideja, pokazali su iznenađenje i ona ih je svakog ponasob pomno pogledala.

— Nisam sasvim siguran da sam vas dobro razumeo, mis — rekao je Adams tiho.

— Stvar je prosta. — Otvorila je svoju tašnu i počela da pretura po njoj. Adams je pogledao Holideja, Keta i Vajata i sva trojica su kradomice slegli ramenima i odmahnuili glavom. Nisu bili ništa mudriji i dalekovidiji od njega. Devojka je, međutim, iz tašne izvadila malu kožnu kesu sa kožnom vrpcom, otvorila je i izručila sadržaj na guvernerov sto. Holidej je odmah prepoznao stari španski novac koji joj je donco iz Tajlers Lendinga. Zlatni eskudosi caklili su se među potammelim srebrnim realima.

Devojka je pogledala Holideja. —

Vi, naravno, znate da su ovi novčići nađeni na mojoj zemlji... na ranču mog oca tamo gde ga preseca reka Sabina. Ne znam tačno gde, ali sam uverena da će Ajk Mak Kejb biti u stanju da nam pokaže to mesto.

— Nama? — začudio se Adams.

Ona se dobroćudno nasmešila. — Pa, meni i jednom ili dvojici ove gospode — rekla je Džuli Samers pokazujući neodređeno rukom prema Holideju i Ketu.

— Mis, ja ipak...

— Biće sve mnogo jasnije ako mi dozvolite da vam ispričam ono što sam htela i da svoja pitanja sačuvate za kasnije. Znam da ste vrlo zauzeti poslovima i ne želim da vam uzmem više vremena nego što je apsolutno neophodno.

— Pa, mlada damo, ne kažem to, ali bih voleo da...

— Naravno, razumem šta hoćete da kažete. Svi vi bi želeli da znate o čemu govorim i zbog čega sam došla. — Primakla je stolicu bliže stołu i sa vrlo poslovnim i ozbiljnim izrazom na licu udobnije se namestila. — Kao što znate ja predajem istoriju u novoj visokoj školi i nedavno sam radila na tezama za doktorat koji se odnosi na istoriju mladog Teksasa. Kad kažem „mladi” mislim na dosta davna vremena kada su ovu zemlju naseljavali samo Indijanci. Ali, u mojim istraživanjima čitala sam dosta i o istoriji Teksasa uopšte, jer me, kao istoričara, taj predmet mnogo zanima, pa sam tako naišla i na dokumente koji se odnose na rađanje države Teksasa.

— Mislite na naše otepljenje od Meksika? — prekinuo ju je guverner.

— Da, da — nastavila je devojkica nestrpljivo. — No, ne želim da vam dosađujem i da vas zamaram gomilom datuma i činjenica. U ovom momentu interesuje nas samo jedan period a to je godina 1836. kada je Sem Hjuston potukao Santa Anu posle čega je ugovorom potpisanim u San Džakintu okončan rat sa Meksikom. Mir je zaključen i ugovor potpisan, ali ne znam da li vam je poznato da je jedan meksički garnizon odbio da se preda. Bio je to garnizon u tvrđavi Nagodočes u istočnom Teksasu. Hjuston je poslao jedan odred vojnika pod komandom pukovnika Berdena da slomi je to poslednje uporište otpora. Ali, kada je Berden stigao, tvrđava je bila napuštena. Meksikanci su opljačkali njihove crkve i svetilišta i odneli sve zlato i srebro koje je tamo decenijama skupljano. Neki dokumenti kažu da general Santa Ana nije imao novaca da plati vojnike i da je zbog toga provalio u magacine stare kovačnice Kaza de Mone da u Meksiko Sitiju, i otuda natovario karavan mazgi srebrnim i zlatnim novcem koji su konkvistadori iskivali, ali, koji nikada nisu poslali u Španiju.

— Čuo sam te priče — rekao je Holidej. — Ali sam uvek smatrao da su to samo legende. Teksas je pun legendi o nestalom blagu. Ovo o nestalom karavanu Santa Ane je jedna od najpoznatijih.

— Ne govorim o karavanu Santa Ane — objasnila mu je Džuli

Samers strpljivo. — Reč je samo o nekoliko sanduka reala i eskudosa koje je poslao trupama na severu pre nego što je potpisan ugovor o miru. Nemojte me pitati kako se desilo da se ti sanduci nađu u Nagodočesu, jer to ne bih znala da kažem, ali pretpostavljam da je nekolicina njegovih vojnika, videći da je poraz neizbežan, prigrabila taj novac i pobegla. Može biti da su baš ti vojnici bili ono poslednje uporište otpora o kome je maločas bilo reči... U svakom slučaju, odred pukovnika Berdena gonio je Meksikance na sever sve do planine Speniš Piks. Da bi smanjili teret, Meksikanci su bacili u Sabinu nekoliko topova koje su vukli za sobom. Da skratim priču. U planini se odigrala borba na život i smrt, u kojoj su Meksikanci izginuli do poslednjeg. Preživelo je samo nekoliko teških ranjenika koje je Hjuston vratio u njihovu zemlju kada su bili u stanju da putuju. Ali, ukradeni novac nikada nije pronađen.

— Možda zbog toga što nije ni postojao — ubacio je Ket.

Devojka ga je pogledala ozbiljno. — Postojao je... godinama su Meksikanci tragali za tim blagom na zemlji mog oca. Sa nekima od tih uljeza otac je morao da vodi prave bitke i jednog od ranjenika ja sam negovala u našoj kući. Bio je to star čovek koji je na kraju ipak umro. Sahranili smo ga na jednom brežuljku sa koga puca pogled na Sabinu... Ali, pre nego što je umro, rekao nam je da je on bio jedan

od onih koji su opljačkali Hram u Nagodočesu i novac namenjen za plate vojnika koji su njegovi zemljaci ostavili. Nije nam objasnio ni ko je novac ostavio ni kako ni zašto, tek, novac je bio tamo. Bio je na samrti i nije imao razloga da laže, a bio je pri čistoj svesti. Ispričao je ocu i meni da je novac stavljen u topove, tačnije u topovske cevi koje su posle toga dobro zatvorene. Zatim su topove gurnuli u reku. Ostatak novca zakopali su u nekoj pećini zajedno sa jednim topom. Ulaz u pećinu zatrpali su stenama, mada nije mogao da se seti da li su to učinili pomoću baruta ili drukčije... No, činjenica je da blago postoji a evo dokaza da je to tačno.

Pokazala je prstom novčića koji su ležali na stolu. Prisutni nisu ništa rekli u želji da čuju završetak priče.

Džuli je uzela jedan srebrni novčić. — Za vreme vlade Filipa Četvrtog, španskog kralja — pročitala je. — On je vladao od 1621. do 1656. godine... to je datum utisnut na novčiću. Ovo „M“ sa malim „O“ iznad njega je znak kovnice Paza de Monesa u Meksiko Sitiju, one iste koju je, kako se priča, Santa Ana opljačkao da bi došao do novca kojim će platiti svoju vojsku. Novac koji su kovali konkvistadori ili koji je kovan za vreme njegove vladavine rađen je primitivno, grubim alatima. Uz to, alatom su radili Indijanci čiji je položaj bio ništa bolji od položaja robova.

Devojka je spustila na sto novčić koji je dotle držala u ruci i uzela jedan zlatan eskudos. — Ovo je novac dosta kasnijeg datuma iskovan mnogo rafiniranijim metodima, i finijem oruđem. Nosi datum godine 1776. isto kao datum na ova dva srebrna „osmaka“. Ovaj novac nije u opticaju već više od sto godina, a ipak je pronađen u vrlo dobrom stanju u reci Sabini u Teksasu, hiljadu milja od mesta gde je iskovan i gde je mogao da cirkulise kao sredstvo plaćanja... Znam da su konkvistadori preduzimali ekspedicije i upade u oblasti koje su sada deo Teksasa, ali nisu istraživali ovaj deo Teksasa, bar ne u vreme za koje se mi interesujemo. Premá tome, pred nas se postavlja problem kako je novac dospao na mesto gde je nađen.

— Svakako da postoje mnoge mogućnosti — rekao je guverner ispravljajući se u svojoj stolici. — Putnici, misionari, pa čak i Indijanci koji su napadali i uništavali ekspedicije konkvistadora.

— To su samo mogućnosti — rekla je devojka tonom kao da se obraća lakovernoj deci. — Ja imam mnogo ubedljiviju teoriju. Verujem da je ove novčiće voda ponela iz topova koje su 1936. godine, meksički vojnici bacili u bekstvu. Već znamo da se bitka odigrala u planini Speniš Piks i da su oni koji su tražili topove špartali kroz ranč mog oca. Prema tome, topovi su morali biti bačeni negde u blizini... Mislim da su pečati, ili nešto drugo čime je novac bio zatvoren u topovske cevi, tokom vremena popustili, ispali ili se raspali, i da je ne-

što novca ispalo napolje. Reka ga je ponela niz vodu... ali ga nije mogla poneti mnogo daleko.

— A možda ga je ipak mogla poneti mnogo milja — umešao se Ket.

Devojka je odmahнула glavom. — Sudeći po stanju u kome su novčići nađeni, sumnjam da je to verovatno. Novčići nisu pretrpeli mnogo trenja sa rečnim peskom i šljunkom. Mislim da su doneti sa nekog mesta koji nije daleko od mesta gde su nađeni.

— Dobro, čak i da je tako, mlada damo — rekao je guverner odmereno — šta je razlog vašeg dolaska? Tražite li od mene da vas ovlastim da tragate za tim novcem?

Džuli Samers ga je hladno pogledala. — Naravno da ne tražim to, gospodine guverneru. Blago je od sekundarnog značaja. Topovi su glavni. Topovi Teksasa. Oni su deo našeg duhovnog nasleđa, komadi naše istorije! Njihovim pucnjima je objavljen rat jer su ih isti ti Meksikanci koji su ih bacili u reku Sabinu zaplenili u bici kod Bun Ferija... Guverneru, vi i mi svi dužni smo da pokušamo da nađemo te topove da ih restauriramo i da ih izložimo na univerzitetu u Dalasu kao monumentalni dokaz naše slavne prošlosti.

Dvumila se izvesno vreme a onda rekla čvrstim glasom. — Zahtevam to od vas!

Adams je čutao impresioniran tonom i žestinom devojčinih reči. U svakom slučaju, bilo je istine u tome što je rekla.

Holidej se nasmešio. — Mis Samers je vrlo ubedljiva... No, i činjenice joj idu na ruku. Ti topovi su deo istorije Teksasa.

Adams je potvrdno klimnuo glavom. — Tačno, ali mi se sviđa njen entuzijazam. Dakle, mis Samers, ako ste voljni da zasučete rukave i da kopate po pesku i šljunku Sabine, imate moje odobrenje. Ali, ograničeno odobrenje. Ukoliko nađete dokaze ili indicije da su vaše pretpostavke tačne, ja ću ovlašćenje produžiti... i proširiti. Na vašem putu pratiće vas i pomagaće vam u radu Džoni Ket, zamenik federalnog šerifa u Tajlers Lendingu, a nadam se da vam ni mister Holidej neće uskratiti pomoć.

Holidej je klimnuo glavom u znak pristanka.

— Pretpostavljam da ćemo imati teškoća sa Natanom Krosom. Po tome kako se interesovao za ove novčiće, prilično sam uveren da i on nešto zna o blagu.

— Možda će ostati po strani kad sazna da za traganje imate zvaničnu podršku vlasti.

Izraz sumnje preleteo je preko Holidejevog lica. — Kros je dovoljno tvrd čova da bi ga to moglo uplašiti. Ali, nikad se ne zna. Videćemo...

VII.

Čim su se približili ranču pokojnog Ejba postalo im je jasno da Natan Kros ne namerava da dopusti da se ma šta događa mimo njega.

Odmah po dolasku u Tajlers Lending i smeštaja u hotel sa nazivom „Saguaro hotel” Holidej, Ket i Džuli su odjahali do ranča. Džuli je izgledala iznenađujuće drukčije od one akademski ozbiljne Džuli kakvom se predstavila u guvernerovoj kancelariji u Dalasu. Umesto asketski priljubljene uz glavu, raspuštena kosa joj je slobodno padala na ramena dajući njenom licu okrugliji, pitomiji izraz, koji su upotpunjavali suknja od jelenske kože tesno pripijena uz telo, naborana košulja i žaket od debele i meke pamučne tkanine. Mali tanko opervaženi šeširić koketno zabačen na potiljak pokrivao joj je glavu a po tome kako se držala u sedlu i bodrila konja na živahniji kas i kako se dok je konj jurio dizala u sedlu da bi mu olakšala trk, bilo je očigledno da uživa u jahanju.

— Čini mi se da je ona u srcu ipak dete prerije, a ne knjiški moljac — izrazio je Ket svoje mišljenje Holideju dok su jahali za devojkom.

— Izgleda da je stari Samers nije mnogo mazio — primetio je Holidej, jer se Džuli i dalje držala zapovednički kao i pri susreću sa guvernerom. Smatrala je da joj ovlašćenje koje je dobila daje pravo da se ponaša kao gospodar situacije i ni jednom za vreme celog puta nije ostavljala mesto sumnji da je ona glava ekspedicije.

Holidej je smatrao da će na ovaj ili na onaj način u toku traganja doći do interesantnih obrta. Pre svega u odnosima između učesnika ekspedicije. Njemu samom stav

Džuli Samers nije smetao. Više od gospodarskih pretenzija jedne devojke, zaokupljao ga je osećaj usamljenosti koji ga je povremeno progonio kao noćna mora. U takvim trenucima činilo mu se da ga iz svakog saluna, iza svakog ugla vreba neki nedorasli revolveraš željan slave, i taj osećaj davao je drugu dimenziju stvarima i događajima oko njega. No, sa Ketom je bilo drukčije. On je želeo da bude gospodar u svakoj situaciji koja je uključivala neku ženu, i već je pokazivao znake nervoze zbog Džulinog držanja. Kadkad je s mukom uspevao da u sebi svesno uguši plimu negodovanja, koja mu je navirala ka usnama. Džuli je, najzad bila nastavnik i nije dovoljno shvatala da ima posla s odraslim ljudima a ne sa grupom đaka.

Devojka koja je bila dosta odmakla ispred Holideja i Keta dojahala je do vrha brega ispred ranča i Holidej je video kako je digla uzde uvis da bi konja ohrabrila na trk niz stranu. Ali, Džulina ruka je ostala da lebdi u vazduhu, a trenutak kasnije ona se uspravila u uzengijama i svom težinom zategla vodice. Životinja se trgla, ukopala se nogama u zemlju i stala u mestu.

— Nešto nije u redu — promrmljao je Ket i podbo konja mamuzama. Holidej je poterao svog Miga ostajući za konjsku dužinu iza nje-ga.

Pre nego što su stigli do vrha, Džuli je već bila okrenula svog mrkova. Goneći ga nazad ka svojim pratiocima ona im je mahala rukom da uspire trk.

— Šta nije u redu? — zapitao je Holidej.

— Ranč! — izustila je bez daha. — Neko se muva po kući!

Holidej je nabrao obrve. — Ajk Mak Kejba je ostao da se stara o ranču, mis. Pretpostavljam da s njim ima još kauboja.

Džuli je nestrpljivo odmahнула glavom. — U Dalasu sam primila telegram od Ajka Mak Kejba... dao je otkaz i otišao. Javio mi je da su i ostali kauboji isplaćeni i da su otišli. Nije se upuštao u detalje, ali mi je rekao da će me na pošti u Tajlers Lendingu čekati pismo u kome ću naći objašnjenje za sve.

— Jeste li uzeli to pismo? — upitao je Ket.

Džuli je odmahнула glavom. — Od silne želje da dođem ovamo i počnem traganje, potpuno sam zaboravila na njega. Nekako nisam mislila da je važno.

— Hm... — Dok se zamislio. — Pogrešili ste što nam o tome niste ništa rekli. Ja ne volim da upadam u zagonetne situacije.

Devojka je skrušeno slegla ramenima. — Kriva sam. Šta ćemo sad?

— Recite pre svega šta ste videli na ranču?

— Videla sam četiri osedlana konja vezana pred kućom i jednog čoveka koji se šetao tamo-amo kao da stražari. I videla sam da se neko kreće u kući!

— Mislite li da su to neki od kauboja koji još nisu otišli? — Uputio joj je Holidej sugestivno pitanje, ali Džuli je ponovo odmahнула glavom.

— Sumnjam. U svakom slučaju, oni ne bi konje vezali pred kućom.

Holidej i Ket su se pogledali. Devojka je očigledno bila zbunjena do očajanja. Ta kuća je, na kraju, bila njen dom, ognjište na kome je odrasla.

— Ostanite ovde — rekao je Holidej odjednom. — Džoni i ja ćemo pogledati šta se tamo događa.

Poterao je konja napred, a Ket mu se pridružio. No, posle nekoliko metara, Džulin mrkov se našao upo red o sa njihovim konjem. Ne zauštavljajući se, Holidej se podbočio u sedlu i pogledao devojku.

— Možda će biti pucnjave, devojko — upozorio ju je.

— Imam i ja oružje — rekla mu je Džuli mirno pljesnuvši šakom po futroli „karabina” koji je visio ispod njene desne noge. — A tata me je naučio kako se njime rukuje. Prema tome, nemojte gubiti vreme ubeđujući me da ostanem ovde!

Holidej je uzdahnio i odmahnuo glavom. Beznadežno je pogledao Keta, a devojka je mamuznula svog mrkova i poterala ga uz padinu.

— Da, učiteljice! — progundao je Ket upola podsmešljivo, a upola nezadovoljno.

Holidej se samo nasmešio.

Zaustavili su se pre nego što su stigli do vrha. Holidej je sjahao, puzeći pošao još nekoliko metara dalje, i skinuo šešir pre nego što je promolio glavu iznad ivice prevoja. Provirio je u pravcu gde se nalazila kuća i ugledao četiri konja na privezištu baš kao što je Džuli rekla, ali su se sada pored njih nalazila i četiri jahača spremni da ih pojašu.

Holideju nije bilo ni malo teško da među njima prepozna visoku figuru Langa Brodija. Čim ga je prepoznao, kliznuo je nazad do mesta gde su ga čekali Džuli i Ket.

— Izgleda da je Natan Kros poslao ovamo nekoliko svojih ljudi — rekao im je, i pre nego što je mogao da nastavi, Džuli je zarila pete u slabine svog mrkova i poterala ga prema prevoju. U jahanju je izvukla pušku iz futrole na sedlu.

Ket je izbacio glasnu kletvu.

Prešla je prevoj kao sumanuta, repetirajući u trku pušku. Proklinjući iz sveg glasa, Ket je poterao konja za njom, a Holidej je za to vreme uskočio u sedlo i jednim žurnim „di-ha” poterao svog Miga. Njih dvojica su izbili na vrh brežuljka baš u momentu kad je devojka počela da puca. Sa „karabinom” prislonjenim uz rame ona je već bila prešla dve trećine padine.

Prvi hitac odjeknuo je u trenutku kada su ljudi pored kuće spazili devojku i njena dva pratioca koji su izbijali iza vrha brežuljka. Metak iz Džuline puške digao je oblačić prašine između njihovih konja i životinje su uplašeno zanjile, počele da se propinju i na kraju otrgle vođice iz ruku svojih gospodara. U tom momentu jahači su već bili izvukli revolvere iz futrola i ne nišaneći ispalili su nekoliko hitaca na devojku. Ali, Džuli se pokazala dostojna učenica svog oca. Boreći konja petama, manevrisala je u cik-cak niz padinu i kuršumi su promašili cilj. „Karabin” u njenoj ruci planuo je ponovo, pa još jednom i od njihovog praska preostala dva konja su pobegla ostavljajući svoje jahače bez prevoznog sred-

stva i izložene hicima kao na dlanu.

Lang Brodi je nešto povikao i pokazao rukom prema kući, dajući tim pokretom na znanje kuda treba bežati. Još dvojica su pošli za njim, ali je četvrti potrčao ka staji. Džulin „karabin” je grmnuo i begunac je svom težinom tresnuo na zemlju i uhvatio se za levu nogu. Brodi se okrenuo, palcem zategao kokot svog revolvera i ispalio ceo cilindar, ali, nije se nadao da će na toj razdaljini pogoditi cilj.

Ketova puška je planula delić sekunde pre Holidejevog revolvera i Brodi se pružio po zemlji stežući levom rukom desnu mišicu iz koje se slivao mlaz krvi. Ispalivši hitac na Džuli, jedan drugi uljez se zaturao unazad i pao na Brodija gde je ostao da leži. Snažni ubojica ga je bez napora stresao sa sebe u nameri da ustane. Poslednji preostali uljez je odbacio revolver i digao ruke uvis. Brodi je pak, ustao i jurio ka kući držeći se još uvek za ranjenu ruku.

Holidej je shvatio Brodijevu nameru i poterao konja da beguncu prepreči put. Brodi se upola okrenuo da bi video ko dolazi i s nevericom u očima prepoznao Holideja.

Holidej je udarom peta poterao Miga napred i kad se našao pored Brodija izvukao je nogu iz uzengija i zadao mu udarac vrhom čizme u glavu. Grdosija je pao na zemlju, otkotrljao se nekoliko puta i ne gledajući napadača počeo vrlo lagano da ustaje. Holidej je kliznuo iz sedla i uzeo ga je na nišan. Džuli i Ket držali su na oku ostalu trojicu.

— Zakon mi daje pravo da vas na licu mesta ustrelim — obratila se Džuli oštro Krosovim ljudima sevajući očima. Dok je puškom čija se cev još dimila šarala prema ljudima prašnjavih odela postrojenim pred njima, pramen kose nošen vetrom spuštao joj se preko jednog oka što je ljutitoj devojci davalo izgled paklenog stvorenja. — Provaljivanje u tuđu kuću, nedozvoljeno upadanje na tuđ posed... to vam u ovim krajevima može doneti metak bez obzira da li iza vas stoji Natan Kros!

— Polako devojko! — upozorio ju je Holidej. — Imamo ih na milost i nemilost. Više nam neće davati neprilike — zatim je okrenuo pogled ka Brodiju. — Je li tako Brodi?

Visoki ubojica je ćutke zurio u jednu tačku još uvek stežući rukom ranjenu mišicu. Tanak mlaz krvi slivao mu se niz ruku i nadlanicu i kapi rumene tečnosti otkidale su se ritmički sa prstiju. Ostali su dignutih ruku sa zebnjom čekali šta će se desiti.

— Šta radite ovde? — zapitala je Džuli. — I zapamtite da hoću istinit odgovor.

— A šta će biti ako ga ne dobijete? — zarežao je Brodi. — Kaznićete nas da stojimo u ćošku?

— Poznajem te Brodi — rekla je devojka. — Znam da te je ovamo svakako poslao Natan Kros... i mislim da neću pogrešiti da ti imaš neke veze s odlaskom Ajka Mak Kejba.

— I ostalih momaka — priznao je Brodi bez ustezanja. — Bolje bi

bilo za tebe da se vratiš svojim đacima, Džuli. U svakom slučaju, bilo bi za tebe mnogo zdravije, nego da jašeš pored te dvojice.

Pri tom je pokretom glave pokazao prema Ketu i Holideju.

— Jesi li promenio donje rublje, Brodi? — bocnuo ga je Holidej. — Poslednji put kada sam te video sve je visilo na tebi...

Brodi se zacrveneo i besno stisnu te vilice otkrile su mu niz krnjih zuba. Izustio je groznu psovku. Ljut zbog njegove nepristojnosti, Ket mu je nabio cev puške u pleksus od čega je Brodi muklo zastenjao.

— Ne upotrebljavaj takve izraze pred damom mister! — upozorio ga je Ket ozbiljno.

Brodi se pridržao rukom za stomak i besno pogledao Keta. — Polomiću te nadvoje, malecki!

Ket koji je bio visok jedva pet stopa i težak oko šezdeset kilograma, hladnokrvno se nasmešio.

— U svako doba ti stojim na raspolaganju... ako budeš dovoljno lud da pokušaš — rekao je mirno.

— Pusti to — kazao je Holidej dok je pogledom odmeravao trojicu Brodijevih saučesnika. Na Brodija nije obraćao pažnju, jer je znao da je ovaj tvrd i uporan. Računao je da će među ostalom trojicom naći nekoga više veljnog da sarađuje.

U svakom slučaju, sva trojica su izgledali dovoljno uplašeni, a onaj sa ranjenom nogom je stenjao i tražio lekara.

— Vas trojicu ću nešto da pitam... Ne obraćajte pažnju na Brodija. Mi ćemo se već postarati za njega. A postaraćemo se i za vas

ukoliko ne odgovorite ono što vas pitamo... Ti sa ranjenom nogom. Ako hoćeš da stigneš do lekara pre nego što iskrvariš, reci mi šta ste ovde tražili. Brzo!

Ranjenik je bacio kratak bojažljiv pogled na Brodija koji ga je prostrelao očima. — Hajde, reci mi! — zarežao je — ...pa ću ti polomiti kosti!

Ket je zamahnuo puškom i bezdušno dokačio Brodija u vrh brade. Brodi je jauknuo i srušio se na stepenište kuće. Ket mu je bajagi slučajno prislonio cev puške na lice i zadržao je u tom položaju. Lice mu se razvuklo u širok, namešten osmeh. — Zaveži! — rekao je vrlo jasno i pogledao Brodija pogledom hladnijim od najhladnijeg vetra koji je ikada duvao tim krajevima.

Brodi je zrikavo pogledao vrh puščane cevi koji mu se njihao pred vrhom nosa i nije rekao ništa. Onaj pak čovek što je bio ranjen u nogu progutao je pljuvačku i molećivo pogledao Džuli.

— Čekamo odgovor! — rekla je ona hladno i uljez je shvatio da od nje ne može očekivati nikakvu samilost. Uzdahnuo je, malo počutao, a onda počeo.

— Pa, eto, Nat nas je najmio da obradimo momčad sa ranca... Počeli smo sa Mak Kejbom... kada su oni konačno otišli, a vi se niste pojavili, on je zaključio da vi verovatno nećete doći i da ćete ostati u Dalasu...

Ranjenik je začutao. Džuli je ogorčeno klimnula glavom. — I...?

— I tako smo se mi uselili u kuću...

— Zbog čega Kros toliko žudi da se dočepa mog ranča? — upitala je Džuli.

Ranjenik je slegnuo ramenima izbegavajući da pogleda Brodija. — Pa... mislim da to ima veze sa nekim starinskim novcem koji je Meskito doneo posle sukoba sa vašim starim... To je sve što znam, časti mi! Možda je Brodiju rekao nešto više, ali nama nije kazao.

Druga dvojica najamnika su potvrdno klimnuli glavom, a Brodijeve usne su se zverski stisnule. Kroz stegnute zube začuo se glas pun mržnje, nalik na rezanje razljućenog psa.

— Vas trojica bolje da se pokupite i počistite iz ovog kraja i to što brže! Ako vas Nat ne pobije, ja ću to učiniti, kukavni bedni nitkovi!

— Nije nam potrebno da slušamo tvoja lupetanja, Brodi! — prekinula ga je Džuli oštro. — Nat je dakle mislio da ja neću napustiti službu na Univerzitetu i da može po svojoj želji oterati moje ljude i nastaniti se na ranču dok traga za nestalim blagom... E pa, reci mu Brodi, da mu ja poručujem da nameravam da se vratim ovamo i da vodim ovaj ranč kao što je moj otac želeo. Ostaću ovde izvešno vreme, ali i kada se budem vratila u Dallas ostaviću ovde jednog čoveka od poverenja i dovoljan broj ljudi koji će obavljati poslove na ranču. Daću im izričit nalog da pucaju na svakog uljeza, koji nogom kroči na moje imanje. Neće postavljati pitanja niti će bilo kome biti pružena još jedna šansa. Ako budete po drugi put zatečeni na ranču, onda za to nađi-

te neki jak i pošten razlog! Ili ćete biti pokopani tamo gde budete zatečeni! A sad se gubite... svi!

Jedan od uljeza je iznuo jezikom suve usne i s ustezanjem upitao. — Možemo li da uzmemo nase konje, mađam?

— Ne, vratite se pešice! Zadržavam vaše konje umesto kazne! — rekla je Džuli.

— A šta... kako ću ja sa mojom nogom? — zavapio je onaj sa ranjenom nogom.

— Možda će tvoji prijatelji hteti da te nose — odgovorila mu je Džuli hladno.

Brodi je namrgođeno prešao pogledom trio koji je stajao pred njima sa naperenim oružjem u ruci. Klimnuo je lagano glavom.

— Dobro! Sada vi imate adute u rukama. Ali, neće uvek biti tako. — Začutao je zadržavajući pogled na Holideju.

Holidej nije ništa odgovorio već je samo kratko mahnio puškom i Brodi je poslušno pošao preko dvorišta ne pogledavši nijednom svoje saučesnike. Zdravom rukom stalno je pridržavao ranjenu. Nastavio je tako ne osvrćući se, i kada je izašao iz dvorišta sve do prevoja na bregu iznad ranča. Ostali su se zbunjeno zgledali a zatim podigli svog ranjenog druga, uzeli ga između sebe prebacivši mu ruke sebi preko ramena i pošli ka izlazu iz dvorišta.

Džuli, Ket i Holidej su ih ispratili pogledima. Na licu im se nije moglo pročitati šta misle.

— Nema sumnje da je Natan Kros bacio oko na blago konkvistadora — rekao je Holidej obraćajući

se/ devojci dok su se nezvani gosti približavali vrhu grebena. Što se Brodija tiče on je već bio zašao za prevoj i sve vreme se nijednom nije okrenuo.

Džuli je lagano klimnula glavom. Izgledala je zamišljena. — Nadala sam se da nećemo naići na neprilike, ali, pokazalo se da su takve nade bile suviše neskromne.

— Tamo gde ima zlata i srebra ima i neprilika — primetio je Holidej kratko.

— U pravu ste. Pade mi na pamet da niko neće verovati da se mi interesujemo samo za topove i da taj stari novac koristimo kao putokaz koji treba da nas odvede dólju.

— Pa, mi novac nećemo baciti ako nađemo topove i ako se desi da su puni zlata — primetio je Ket.

— Naravno da nećemo — rekla je Džuli s izrazom nestrpljenja. — Tim blagom bi se mogla napraviti veličanstvena izložba o istorijskim događajima, ali ne verujem da bi bilo upotrebljeno za tu svrhu. Ako nađemo zlato sigurna sam da bi odmah bilo unovčeno i to za dobre pare.

U njenom glasu osećao se prizvuk ogorčenja. Čak je i dvojicu svojih pratilaca gledala pogledom koji kao da je optuživao.

— O tome će odlučiti onaj ko je nadležan da takvu odluku donese, mis Samers — rekao je Holidej umirujućim glasom. — Mislim da bi od samog početka trebalo to da shvatimo. Topovi ili blago ili relikvije ili bilo šta drugo... Sve to pripada državi Teksas.

— Sve je to lepo — dočekala ga je Džuli žustro. — A univerzitet?

— Pošto je guverner ovlastio vas da vodite istraživačku ekspediciju pretpostavljam da će univerzitet imati prednost nad ostalima, ukoliko dođe do rasprodaje nađenih predmeta. Ali, samo u tom slučaju. Drugim rečima...

— Drugim rečima, mister Holidej — rekla je devojka žustro — vi želite da me postavite na moje pravo mesto time što mi kažete da ću morati da čekam dok guverner blagoizvoli da reši šta će biti sa nađenim stvarima!

— Pa, koliko sam ga shvatio, on je u principu saglasan da Univerzitet dobije jedan top kao eksponat ili tako nešto.

— A ostalo?

— Pretpostavljam da želi da ostalo oružje i ono što uz njih ide bude izloženo u muzeju u Ostinu ili u San Antoniju u Muzeju Alamo... Ali, ja se u ovom momentu ne bih mnogo žestio zbog toga. Nešto važno smo zaboravili.

— Šta? — zapitala je Džuli.

— Treba da nađemo te topove i blago. Šta će biti sa njima možemo raspravljati i kasnije.

Džuli ga je uvređeno pogledala. — Dobro.

Okrenula se i uputila ka kući. Ket je digao obrve kao čovek koji time želi da pokaže čuđenje zbog onoga što ga je snašlo. Pogledao je Holideja. Plavooki kockar je odmahnuo glavom i uzdahnuo. Na um mu je došla pomisao da će Džuli Samers možda biti tvrdi orah nego Natan Kros ili Lang Brodi.

VIII

San Augustin se nalazio negde na polovini toka reke Sabine i Rup Harvud je smatrao da odatle njihovo putovanje treba da teče nešto sporije. Od tog grada pa dalje uzvodno reka je počela da se sužava, a mestimično su, nailazili i na plićake koje je trebalo obilaziti. Mada „Teksaška kraljica” nije gazila duboko, za transport stoke niz reku do pristaništa u Meksičkom zalivu bio je potreban siguran i plovni put koji je mogao da koristi u svako doba godine.

Harvud nikada nije ni pomišljao da njegov poduhvat neće uspeti. Smatrao je da je zamisao o rečnom transportu stoke dobra ideja i za njega je to bilo dovoljno.

No, kako su napredovali dalje i dalje uz reku, sve više su iskršavali znaci da se priprema neka nevolja. Mali parobrod sa pogonom na točkove sa veslima pristajao je noću u malim gradovima pored obale i uvek je Rupa i njegove ljude dočekivalo hladno, skoro neprijateljsko raspoloženje građana. To raspoloženje okretalo se i protiv Lusi čim bi građani saznali da putuje istim brodom kojim i Rup.

To raspoloženje ili bolje reći neraspoloženje prema putnicima sa broda „Teksaška kraljica” brzo je Rupu postalo jasno. Naselja pored reke uglavnom su nastanjivali goniči stoke ili njihove porodice i oni su u „Teksaškoj kraljici” i Rupu videli nešto što ugrožava izvor njihove zarade i opstanka. Ako bi se

ubuduće stoka transportovala rečnim putem, umesto da se kao dosada okuplja na pašnjacima i goni kopnom do železnice ili ustaljenih pijačnih punktova, to bi mnoge siromašne kauboje i goniče stoke ostavilo bez posla i zarade. I zato su se ti goniči stoke okupljali u sve većem broju i čak se proneo glas da izvestan broj njih jaše uz reku ispred broda, šireći lažne glasine o Rupu i njegovim namerama da ih ostavi bez posla, izazivajući na taj način plimu negodovanja i neprijateljstva koja se zbog nekog sporadičnog i u drugim situacijama beznačajnog događaja, lako moglo pretvoriti u nezadrživu bujicu. „Taj Harvud nije čak ni Teksašanin, govorili su oni, mada je svom brodu dao zvučno ime „Teksaška kraljica”! On je jedan od onih prokletih vlasnika plantaže kome pamuk viri iz ušiju i koga u njegovoj luksuznoj kabini poslužuje sluškinja kreolka...”

Takva priča širila se svuda gde je brod pristajao.

Baš zbog toga što je čuo kakve se glasine šire o njemu Rup Harvud se namerno oblačio kao čovek kakvim je u pričama predstavljen. Nosio je čistu belu košulju sa kratkim, širokim rukavima, marinsku kapu sa šarmom nakrivljenu na jednu stranu i pantalone za jahanje zavučene u meke polučizme. U futroli od meke kože prirodne boje sa kaišem koji se preklapao preko oroza i držao revolver na njegovom mestu, nosio je repetirajući pištolj marke „smit i veston”, kalibra 44.

Zbog takvog njegovog odela i snažne telesne građje Harvud je ostavljao dobar utisak dok je šetajući po palubi izdavao naredjenja mornarima. Lusi je obožavala način na koji je on to radio. Imala je prilike da ga vidi isprskanog rečnim muljem, nagnutog nad krmu, dok je vitlao čekrk sa sidrom, ili čistio pogonski točak od granja koje je plovilo po reci. Sve su to bile situacije u kojima je Rup pokazivao da je dorastao svakom naporu.

No, Harvud se nije zadržavao samo na tome. Umeo je on svoje ljude da časti pićem u salunima pored obale i umeo je od toga da pribavi poneki poen, naročito kada je pićem častio i meštane koji bi se tu našli. Znao je da su mu za otvaranje biznisa potrebne dobra volja i saradnja stanovništva, a salun u priobalnom gradu bio je za to pogodno mesto... u najmanju ruku kao svako drugo.

U jednom od poslednjih pristanika bio je prinudjen da prihvati izazov jednog goniča stoke i da se s njim upusti u bespoštedni obračun. To nije bio običan obračun i desio se iznenada, mada je Rup očekivao da će brojne glasine i alarmantne vesti na kraju dovesti do nekog neprijatnog obrta.

I baš zato ga je dočekao spreman.

Jedan čovek medvedjih dimenzija, grudi širokih i čvrstih kao topovske cevi od kojih se šarena košulja napinjala kao jedro na vetru, procenio je odnekud da se može obračunati sa Harvudom i to na takav način da bi to postao pred-

met priča i podsmeha u svim gradovima pored reke. Tek što je Rup sa nekolicinom mornara zakoračio u salun na obali, snagator je izvukao široki „bovi” nož za deranje bizona i hitnuo ga u prljavi pod od dasaka. Nož je podrhtavao nekoliko trenutaka u nemoj tišini prisutnih.

— Vidiš li ovaj nož, mnogo poštovani gospodine — promumlao je dosta glasno gonič. — E, ti i ja ćemo se ogledati... odmerićemo snagu obaranjem ruku... to ti odgovara, a? A i ako ti ne odgovara nije važno, ipak ćemo obarati ruke i to na indijanski način... Jesi li čuo za to? Evo, ovde na podu u ovom krugu koji je moj drugar nacrtao vrhom čizme.

Rup je ćutao. Razmišljao je da li da prihvati borbu odmah ili kasnije.

— Mrštiš se kao da ti nije nešto pravo? — Medved se grohotom nasmejao. — To nije ni važno. Nama je ovde dosadno i moramo nečim da se zabavimo. I zato slušaj što ću ti reći, jer neću da ponavljam. Nož si video? Lepo, onaj čija ruka bude dole, drugim rečima čija ruka bude oborena, porezaće se na oštricu noža jer ćemo biti blizu oštrice. To i jeste cilj ovog odmećavanja. Ali, to nije svel!

Rup je upitno podigao obrve. — Još nešto?

— Nego šta. Moj drug će zabosti svoj nož na drugoj strani kruga, pa će svaki od nas morati da pazi da ne bude porezan. Ali, kad jedna ruka bude oborena... i porezana, oba borca stižu pravo da dograbe nož.

Onaj ko ga dograbi ima pravo da ga upotrebi... naravno, zna se kako će ga upotrebiti. Kako bi se, inače, borba završila!

Harvud je slušao ne menjajući izraz lica. Upitao je. — A šta će se desiti ako onaj čija je ruka oborena uspe da se dočepa drugog noža?

Gonič je zbunjeno trepnuo. Očigledno da se tako nešto nikada nije desilo ili bar on nikada nije čuo da se tako nešto desilo i zbog toga nikada nije ni razmišljao o takvoj mogućnosti! To pitanje bi nekome reklo da je čovek protiv koga namerava da se bori jedan od onih koji znaju inteligenciju suprotstaviti gruboj fizičkoj sili.

Ali, gonič to nije shvatio.

Bez sumnje da je ubojica promenio mišljenje delić sekunde pošto se Rup Harvud rasečene ruke bacio na drugu stranu kruga prskajući iz rane mlazeve krvi. Dograbivši drugi „bovi“ nož hitnuo ga je svom snagom u goničeva nabrekla prsa.

Sečivo se do drške zarilo u telo, i gonič se stropoštao na kolena bljuvši mlaz krvi iz usta. Širom je otvorio oči kao da ne shvata šta se desilo i pao nauznak na drveni pod.

Više se nije ni pomakao. Bio je mrtav.

Posle tog događaja glas o Harvudu kao tvrdom borcu i čoveku koji ume da se bori za ono u šta veruje, proneo se daleko ispred broda kojim je putovao. Rup, međutim, nije bio samo odlučan borac nego i čovek spreman da pregovara, ali mu goniči stoke za to nisu pružali priliku. Gledali su ga kao svog neprijatelja i skupljali su snagu da se s njim obračunaju.

JX

Na prvi ozbiljan otpor Rup je naišao u San Augustinu.

„Teksaska kraljica“ zagazila je u prolaz za čamce blizu obale i odmah zagazila pramcem na pesak. Vešti mornari poskakali su na obalu i brzo privezali debele konopce za drveće koje je raslo na obali. Pre nego što je poslednji čvor vezan Lusi se, praćena Harvudom, pojavila na palubi, odakle su oboje osmatrali grad u koji su pristali. Nisu u njemu našli ništa neobično. Bio je to gradić kao i većina gradića izraslih pored obale, naselje srednje veličine, sa robnim magazinom na koji su se nastavljali saluni i manje trgovine poredjane duž glavne ulice koja se pružala od reke ka kopnu.

U prvom momentu ni Lusi ni Rup nisu primetili ništa neobično. No, tek što je brod pričvršćen uz obalu, iz senke prostranih magacina i ružnih gradjevina koja su verovatno služila kao skladišta kabaste robe, izronile su siluete i za tren oka se slile u kompaktnu gomilu koja se bez dvoumljenja odmah uputila ka mestu gde je brod stajao.

Lusi je stisnula Rupa za mišicu. — Naoružani su revolverima i motkama, Rupe! — rekla je nervozno.

Rup je klimnuo i zažmirivši očima pažljivo osmotrio gomilu koja se približavala. — Pretpostavljam da su ovo organizovali goniči stoke. Bilo bi najbolje da se vratiš u svoju kabinu Lusi. Ne želim nikakvu gužvu, ali u ovom trenutku ne mogu sebi dozvoliti da ustuknem!

— Ali, može se desiti da neko od tvojih ljudi pogine, Rupe! Zar ne bi bilo bolje da se otisnemo do sređine reke i kad svane nastavimo plovidbu uzvodno?

Harvud se osmehnuo. — Ne bismo mogli da se ukotvimo napoљу, na reci, a da za nama ne dođe jato čamaca. U svakom slučaju, ne bismo bili ostavljeni na miru, dok ne položimo ispit.

— Ali, ti si već dokazao svoju hrabrost u borbi protiv onog čoveka s nožem!

— Jesam, ali oni sada žele da proveru kakve ljude imam za sobom i koliko su ti ljudi spremni da se bore za mene.

— Ali...

— Ne draga moja, bojim se da je večerašnja predstava neizbežna. Biće najbolje da je ti ne posmatraš.

Lusi se namrštila, ali je prekinula diskusiju i dopustila mu da je otpрати do njene kabine. Deset minuta kasnije kada su pale sve moguće teške reči, izazovi, kletve i psovke; Lusi nije mogla da izdrži da ostane u kabini i sluša galamu i tutanj boja koji se odigravao na obali. Morala je da vidi šta se događa, pa je potroćala uz stepenice na palubu gde su pričvršćene za ogradu gorele zapaljeme baklje. Rukom je pritisnula usta da bi priгуšila krik koji joj je zastao u grlu, kada je ugledala gomilu ljudi pocepanih odela i zamazanih krvlju koji su se tukli kao sumanuti.

U tatravom polumraku Lusi je videla besomučno vitlanje drvenih palica koje su tupo treskale po glavama, udovima i telu učesnika tuče. Ljudi su urlali i vikali od bola, besa i straha. Čuli su se neartikulisani zvuci nalik na mumljanje, rezanje, a uz njih reški, pis-kavi glasovi još nedoraslih ljudi, mladih od dvadeset godina koji još nisu stekli potpunu muškost glasova. Ljudi su stenjali, cičali, urlali, grebali, davili jedni druge, ujedali, kidali uzajamno komade odeće i tela kao da su pobesnele zveri, grcajući od mržnje i besa, lica pobledelih od straha i napora.

Lusi je osetila mučninu u želucu i okrenula glavu na drugu stranu. Ali, na sve strane videla je samo nasilje. Ljudi su padali na zemlju od udaraca pesnica i ostajali da leže pod čizmama. Nije bilo oprostaja, jer ga niko nije tražio, niti davao. Kostii su pucale, meso se nalivalo krvlju od ubojā, ljudi su bacani u prijavu rečnu vodu, i Lusi je čula nečiji uplašeni krik i nerazgovetne reči da onaj ko ih je izgovorio ne zna da pliva, i ugledala toga kako nestaje pod vodom tražeći uzalud pomoć prstima zgrčenim u kandže, pomoć koju neće dobiti. Zatim su i ruke kliznule u vodu i posle kratkog kllokotanja i izbijanja mehurića vazduha površina vode se opet umirila.

Nije prošlo mnogo vremena pre nego što je ispaljen prvi hitac. Bilo je to neizbežno u obračunu bespoštedom kao što je bio ovaj. Pucanj je prolomio noć.

Jedan čovek je izleteo iz gužve pritiskajući lice rukama niz koje su se sliвали mlazevi krvi. Ponet udarom metka posrnuo je dva-tri puta i tresnuo na zemlju valjajući se u krug, pre nego što je umro.

Pucanj revolvera je trenutno prekinuo borbu. A onda je tuča nastavljena novom žestinom. Niz revolverskih pucnjeva slio se u plotun, i gomila se raspršila na sve strane.

Svi su potražili zaklon, uključujući pobledelu Lusi. Devojka se zgrčila uz ogradu pored mesta gde je gorela baklja i pri dodiru sa metalom osetila je njegovu toplinu. Udar jednog metka u metalnu ogradu zvonko je odjeknuo negde iznad njene glave i ona se još više sagla. Čula je dobovanje metaka o korito „Teksaške kraljice” i ne gde dole niže, zveket polomljenog stakla. Pogledala je oprezno preko ograde i ugledala kako se grupe boraca razdvajaju i pucajući iz revolvera povlače svaki na svoju stranu. U povlačenju neki su pali mrtvi, neki su se samo teturali po gođeni ali ne smrtno. Pri slaboj svetlosti ugledala je Rupa Harvuda krvlju umazanog obraza kako levom rukom pridržava jednog ranjenog mornara, a desnom vitla svojim „smit—veson” automatskim revolverom čija je brza paljba zaglušivala pucanje drugih oruđa. Rupa automatski „smit—veson” pištolj funkcionisao je na taj način što se pritiskom na oroz istovremeno okretao i cilindar sa municijom, dok se kod staromodnih

revolvera radnja pucanja sastojala iz dva dela: zatezanja kokota palcem i pritiskanja na obarač.

Lusi je ponovo sagla glavu iza ograde i ostala zgrčena nekoliko sekundi. Tako pognuta, uzburkanog srca dovukla se do stepenica koje su vodile na donju palubu. Dok je sišla na donju palubu mornari su već preskakali ogradu palube pomažući jedan drugome, vu kući ranjenike koji su se poslednjim iskrama snage peli na brod. Rupa je bio svuda i na svakom mestu. Punio je revolver i pucao, izvikivao komande, naređivao mornarima da preseku užad i otisnu brod. Kuršumi iz revolvera goniča stoke zviždali su iznad glava, zvonko odjekivali od metalnih delova na brodu i otkidali komade drvene palube. Nemoćna da bilo šta pomogne, Lusi je ostala po strani sve vreme dok se brod odvajao od obale.

Mašine su zatutnjale i paluba pod njenim nogama je počela da podrhtava. Džinovski točak sa veslima se pokrenuo i zakovitlao penu šave visove muljevite vode. Goniči stoke koji su u tom momentu skočili sa namerom da se domognu brodske palube užasnuti su kriknuli, sluteći svoju stravičnu sudbinu. Njihove jauke zaglušila je tutnjava mašina i klokotanje vode u kojoj su nestala njihova polomljena i raskomadana tela. Ostali goniči prekinuli su paljbu užasnuti onim što su videli u peni ispod zakovitlanog točka.

Nije im ni na pamet palo da pokušaju bilo šta, da bi sprečili odlazak „Teksaške kraljice“.

I ljudi na brodu su muklo ćutali. „Teksaška kraljica“ se otisnula od obale i zaplovila ka sredini reke. Bleda i uzdrhtala Lusi je potrčala ka Rupu i obavila mu ruke oko struka privijajući se čvrsto uz njega. Brižnim pogledom proverila je da li je ozbiljno povređen i glava joj je zadovoljno klonula ka da se uverila da sem jačih ogrebotina Rup nema nijednu ozbiljniju ranu.

Rup se nasmešio i pogladio je jednom rukom po kosi, a drugom je obrisao krv sa lica. Lusi se iznenadila koliko je olakšanje osetila zbog toga što je Rup živ, zdrav i bezbedan, i što sva ta silna krv kojom je uprljan ne potiče od teške, smrtonosne rane, već od ranjenog mornara kome je pomagao.

— Izgleda da tvoji planovi za transport stoke vodenim putem nisu popularni, Rupe — rekla je od stupivši korak nazad u nameri da priкриje brigu koja ju je mučila. — U stvari, moglo bi se reći da protiv takvih planova postoji ozbiljan otpor.

— Moglo bi tako nešto da se zaključuje iz ovoga što se večeras desilo — prihvatio je Rup nesigurno. — Ali, svi napadači su bili pijani kao što obično rade kad prime platu. Trebalo bi da ih vidiš kad su trezni, skromni i spremni da saslušaju ono što im se govori. Možda će se u Tajlers Lendingu naći razumnijih ljudi — rekao je kratko.

Lusi je sumnjičavo zavrtela glavom.

Rup se nasmešio njenoj neverici. — U svakom slučaju, videćemo i to za dve-tri nedelje... Ako nas pre toga ne potope.

Lusi se slatko nasmejala. Radovalo ju je njegov smisao za humor čak i posle strašnih događaja koje je doživela. No, smeh nije otklonio strepnju koja joj se uvukla u dušu.

X

Pismo koje je Ajk Mak Kejb ostavio da bi objasnio razloge zbog kojih je napustio ranč nije bilo ni od kakve koristi u traganju za blagom španskih konkvistadora. Mak Kejb je očigledno, više brinuo o tome da Džuli Samers objasni zašto je ostala bez kauboja na ranču, nego što je našao za shodno da joj opiše mesto gde je njen otac poginuo. S mukom i mnogo pravopisnih grešaka napisano pismo glasi lo je:

„... Brodi me je našao na ranču i tako me izmlatio da se ne sećam da sam ikada u životu dobio takve batine. Hteo je da zna gde je Vaš otac ubijen i kako mi se čini, strašno je želeo da čuje otkuda petiču oni stari novci. Ja sam ga uputio na mesto mnogo daleko od mesta gde je Ejeb stvarno poginuo. Verujte mi, gospođice, da je to stvarno vrlo daleko od onog tragičnog mesta. Žao mi je što nisam mogao da izdržim, ali od batina koje sam dobio još me sve boli i kad kašljem izbacujem krv.“

Na kraju samo hoću da vam kažem da iza svega toga stoji Natan Kros. Mislim da on veruje da na vašem ranču ima još zlatnog novca.

Ostajem

*Vaš poslušni nadzornik
Ajk Mak Kejb.*

— Nije nam označio mesto gde je tata ubijen — uzdahnula je Džuli pročitavši pismo. Ne čekajući dalja pitanja pružila je papir Holideju i Ketu koji su stajali pored nje. — Jadni Ajk. Očigledno da se osećao bedno zbog toga što je morao da pobegne... Želela bih da ga pronađem i da pokušam da mu što-šta objasnim.

— U međuvremenu, čini mi se da sve što možemo da zaključimo iz ovog pisma jeste da je vaš otac ubijen na nekoj šljunkovitoj okuci reke — rekao je Holidej pružajući pismo devojci.

— Volela bih da imam toliko dolara koliko okuka ima Sabina — rekla je Džuli stisnuvši usne.

— Taj broj se može znatno smanjiti. — Digao je glas Ket. — Vaš otac je ubijen na svojoj zemlji. Koliko šljunkovitih okuka pravi reka dok prolazi preko vašeg ranča?

Pre nego što je devojka mogla da odgovori, Holidej je rekao. — Setite se jednog. Prema priči koju ste ispričali guverneru, topovi su guρνuti u reku sa puta u planinama Speniš Pik. Prema tome, me što događaja bi moralo da bude

negde gde reka vijuga kroz brdovito podnožje planine.

Primetio je da je devojka nastojala da priguši sve veće oduševljenje. Na njenom licu zasijao je prvi tračak realne nade na uspeh.

— Pa naravno! Vi obojica vidite celu stvar mnogo jasnije nego ja. Ja... Ja sam obuzeta mislima o tati. On je još uvek prisutan među svojim stvarima i... u kući u kojoj sam odrasla. Suvviše mnogo uspomena me vezuje za prošlost, tako da nema mesta za sadašnjost... Stvarnost je utopljena u moje sećanje na njega i sve ono što je činio za mene.

Džuli je stresla glavu i uspravila se u stolici. — Sabina preseca severoistočni ugao našeg imanja baš tamo gde počinju prvi brežuljkasti ogranci Speniš. Pika. — Nastavila je da nervozno gestikulira rukama. — Nezgoda je u tome što u tom delu nema nijednog mesta ode se put nadnosi nad reku.

— Možda se u toku brojnih proteklih godina zemlja na nekom mestu srušila — rekao je Dok. — Dešava se klizanje terena. Ono što je pre četrdeset ili pedeset godina bilo okomita litica sada je možda blaga padina izmenjena toliko da je ne možete poznati. Da bismo mogli da utvrdimo kuda je prolazio put kojim su se povlačili meksički vojnici kada su bežali pred trupama pukovnika Berdena, potrebna nam je neka stara mapa ili nešto slično.

— To je razlozan zaključak — prihvatio je Ket.

Devojka je nabrala obrve kao da se trudi da se nečega priseti, a onda je naglo ustala i hitrim koracima izašla iz sobe. Ket i Holidej su čuli otvaranje vrata u holu i pretpostavili su da je devojka otišla u radnu sobu svog oca odakle se začuo šum otvaranja i zatvaranja fio-ka njegovog pisaćeg stola.

Džuli je nešto tražila.

— Mogo je pitomija otkako smo došli ovamo — rekao je Ket. — Manje je zubata.

— Pa, kao što je priznala, ovde je okružena uspomenama. Izgleda da je dosta vremena bila odsutna. Sada svuda i na svakom mestu vidi svog oca. Okružena je njegovim stvarima... onim stvarima koje Brodi i njegovi pomagači nisu uništili dok su se muvali po ranču.

— Ovi što smo ih pustili da odu sigurno će motriti na nas.

Holidej je klimnuo glavom i iz tabakere izvadio jednu tanku havanu. Kucnuo je nekoliko puta cigaru o poklopac i omirisao je pre nego što je zapalio i povukao prvi dim.

— Jedno je izvesno: dosada nisu ništa pronašli, i to je za nas dobro... s jedne strane... — rekao je Dok zamišljeno.

— Šta misliš...?

— Mislim da moramo biti vrlo, vrlo oprezni. Kros je tip čoveka koji ima svoj trenutak. On će motriti na nas, paziće šta radimo, puštiće nas da eventualno završimo posao zbog koga smo došli i onda će stupiti na scenu... Ne verujem da ćemo biti u pravoj opasnosti, sve dok nešto ne nadjemo... i to

nešto značajnije. Ovaj put Kros se neće uplitati zbog nekoliko novčića.

U tom trenutku devojka je žurnim korakom ušla u odaju sa namramkom papira zamotanih u rolnu. Papiri su bili prašnjavi i mestimično pokriveni paučinom, i kada ih je Džuli pobedonosno bacila na sto iz njih se digao oblak prašine. Ket se zakašljao.

— Evo, rekla je zadovoljno — ovo su sve stare mape koje su u toku poslednjih godina napravile agencije za nekretnine i vojska Sjedinjenih Država. Svaki put kada su u planove unošene izmene medja ili topografskih tačaka tata je kupovao kopije da bi bio u toku zbivanja. Ovde su mape do tridesetak ili nešto više godina unazad...

— To bi trebalo da bude dosta dugo — rekao je Holidej razvijajući pažljivo jednu mapu.

Sve troje su počeli da razvijaju i razgledaju mape. Najpre su gledali datum kada je mapa crtana i ako je crtež datirao iz nedavnih godina takva mapa je ostavljana na stranu za kasnije upoređivanje. U prvom momentu su ih interesovale mape starijih datuma, tačnije rečeno one najstarije.

Čak i na prvi pogled Holideju i Ketu je bilo jasno da konture oblasti ucrtane na mape ranijih datuma ne odgovaraju stanju stvari kakvo je danas, bar kad je u pitanju predeo oko Samersovog ranča. Ni rečni tok ucrtan u mape nije se poklapao sa sadašnjim tokom Sabine.

Devojka se namrštila i iznenađeno pogleda Holideja i Keta. — Uopšte ne shvatam. Sve su ovo mape našeg ranča i okoline, ali ucertane linije mi ne izgledaju iste. Kako to?

Ket je pritisnuo rukom ugao mape koju je gledao da bi bolje video datum izrade. — Mart 1865. Pogledajmo sledeći datum pa ćemo videti da li se rečni tok poklapa. Možda je u međuvremenu bilo većih poplava ili izlivanja reke zbog čega je reka mogla da izmeni tok.

— Da! — Uzviknula je devojka. — Sabina se često izliva naročito u proleće kada se na planini topi sneg ili kada nabuja od dugotrajnih obilnih kiša. Ponekad se dešava da bujica preseče sredinu i izdubi sasvim novo korito kojim reka nastavlja da teče i posle poplave.

Prevrnuli su nekoliko mapa i našli jednu iz 1871. godine. Crtež na mapi potvrdio je njihove pretpostavke: rečni tok bio je izmenjen. I ne samo to. Topografske linije ucertane u mapu pokazivale su da se i konfiguracija terena izmenila, i da su delovi nekih brda nestali, verovatno pokopani i odneti vodom.

— Dakle, tu smo — rekla je Džuli. Ovo je već mnogo bliže rečnom toku kako danas preseca naše imanje, ali još uvek nije isto. — Zamišljeno se zagledala u mapu. — Sećam se da sam pre nekoliko godina dobila od tate jedno pismo u kome mi piše o velikoj prolećnoj poplavi koja je potopila vodom pašnjake u nižim delovima prerije.

Holidej ju je pogledao. — Mislite da je ta poplava uticala na izmenu rečnog toka?

— Da! Čini mi se da mi je tata tako nešto pomenuo. U svakom slučaju, ako je poplava bila tako velika, vrlo je verovatno da je dovela do nekih promena.

Holidej je klimnuo glavom. — Čini mi se da će najbolji način biti da utvrdimo kojim su putem Meksikanci prolazili kroz ove krajeve. Bojim se da ovako nikada nećemo naći mesto koje se nadnosi nad reku, a koje je bilo baš isto tako pre pedeset godina.

Džuli ga je pogledala i na njenom licu se ocrtavalo razočarenje — Moguće je da su topovi zatrpani tamo gde je došlo do klizanja terena.

Holidej je klimnuo glavom. — Možda.

— Odakle, onda potiču novčići koji su nađeni kod Meskita, odnosno vašeg oca? — zapitao je Ket. — Voda ih je donela odnekud!

Devojčino lice se razvedrilo. — Naravno!

Holidej se počeošao po uhu: — Ne želim da pokopavam nade, ali, ti novčići možda potiču iz pećine koju je, kako rekoste, pomerio stari Meksikanac. Možda se ta pećina nalazi u onom delu planinskog podnožja koje se survalo u reku.

— To bi moglo da bude, ali, ni to ne bi bilo rđavo — rekla je i oči su joj ponovno živnule. — U toj pećini je bio jedan top, ako se sećate!

— Da — Holidej je zamišljeno odbio gust dim i plavičasti pramenovi su zaplovili odajom. — Dakle, smatram da bi trebalo da pogledamo gde reka teče kroz podnožje i da pretražimo svaku šljunkovitu okuku i krivinu na koju naiđemo. Biće to spor i zametan posao, ali, ne vidim drugi način. Moguće je da ćemo u pretraživanju naići na neki trag na osnovu koga ćemo zaključiti da li smo na pravom mestu ili nismo... ako nam to ne uspe, onda ćemo morati da pokušamo da nađemo neke još starije mape na kojima je možda ucrtan stari put kroz planinu.

— Na univerzitetu u Dalasu imamo neke stare mape — rekla je Džuli Samers. — Ja sam ih dosta često koristila prilikom izrade teza za moj doktorski rad. Tada se nisam interesovala za španski put kroz Speniš Piks, ali sam uverena da sam ga negde videla ucrtanog.

— Možete li dobiti te mape? — upitao je Holidej.

— Ne vidim zašto ne bih mogla. Ako bismo našli topove, Univerzitet bi od toga mogao imati samo korist.

— Onda treba da ih tražite.

— Odmah ću poslati telegram mom šefu katedre. Uverena sam da će mi poslati ono što mu budem tražila.

— Okej, učinite tako — rekao je Holidej — a u međuvremenu Džoni i ja ćemo uzeti ove mape i potraži-

ćemo okuku gde se među šljunkom kriju stari španski novčići... Ako budemo mogli da je nađemo.

— Odlično — rekla je Džuli — a kada se vratim sa pošte u Tajlers Lendingu, i ja ću potražiti ako budem mogla da nađem nešto novo. Ponela sam dosta knjiga u kojima se piše o ovoj pokrajini... I neke dokumente iz zapisa o Semu Hjustonu. Možda će među njima biti i nečega što se odnosi na ekspediciju pukovnika Berdena.

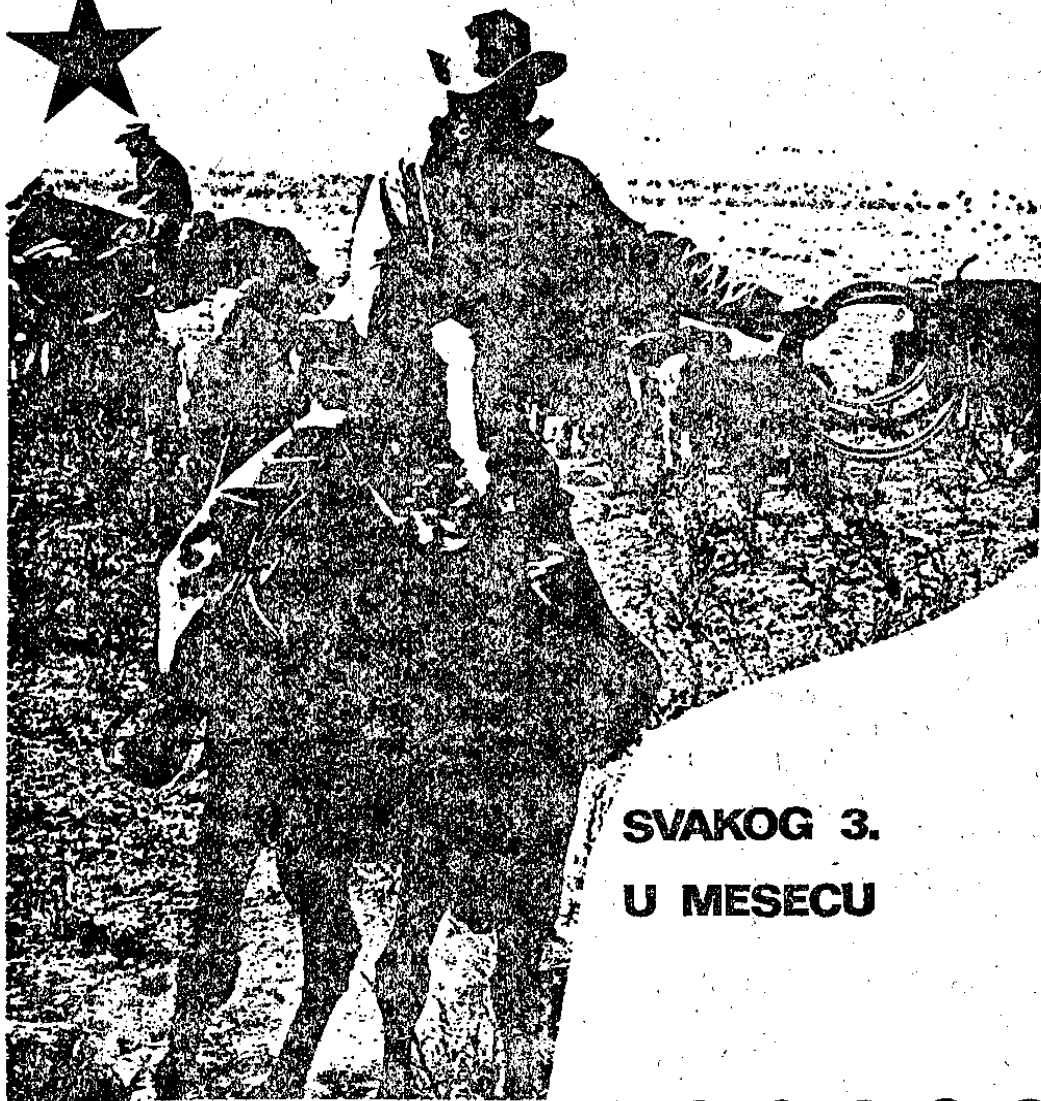
— I to bi moglo nešto da nam pomogne. — Izrazio je mišljenje Ket, tražeći među zavijenim mapama onu koja bi po datumu izrade bila najkorisnija za njihov poduhvat.

XI

Niko nije ni slutio da je tog trenutka u Tajlers Lending ujahao čovek koji je o topovima i zlatnom novcu znao mnogo više nego što se moglo saznati iz bilo koje mape i dokumenta.

Taj čovek zvao se Luis Romero, po narodnosti Meksikanac iz Nogalesa u provinciji Durango. Visok, vitak, crnomanjast kao većina pripadnika njegovog naroda, Romero je imao oko 25 godina. Nosio je pantalone od meke štavljene kože i uz njih odgovarajući prsluk, ukrašen srebrnim vezom i tirkiznim kamenjem umesto dugmadi: kožni šešir sa širokim obodom. Pantalone su mu se držale na uzanom kaišu spletenom od dve tanke kože upletene u srebrnastu nit koja se završavala finom posrebrrenom predicom. Opa-

VAJAT ERP

**SVAKOG 3.
U MESECU**

sač o kome je visio revolver bio je sasvim drugačiji, i sastojao se od jednog širokog komada kože sa dva niza metaka i po jednim revolverom sa svake strane. Polučizme od crne kože sa belim ukrasnim štepom od vrha do dna sare, blistale su mu na nogama. Ako bi se čovek bolje zagledao, mogao bi pomisliti da štep ima oblik oštrice noža i da je šara smišljena zbog toga da bi se u čizmi moglo sakriti sečivo srednje dužine.

Sve u svemu, zavaljen u udobno meksikansko sedlo sa naslonom, na mrkovu kojim je upravljao izreckanim uzdama, Romero je izazivao pažnju dok je laganim kasom jahao niz glavnu ulicu Tajlers Lendinga. Prolaznici su zastajali i osvrtni su se za njim. Nije se baš često dešavalo da se neki Meksikanac u kitnjasto ukrašenom odelu pojavi toliko daleko od Rio Grande. Dole na granici takva pojava je bila običan prizor, ali ovde u Tajlers Lendingu ona je izazivala radoznalost... A možda i podsmeh, zavisi od čoveka koji je prizor posmatrao.

Ako je taj čovek bio Lang Brodi onda se čovek mogao mirne duše kladiti da će Meksikanac upasti u nevolju čim kroči u grad.

Tako se i desilo. Luis Romero se našao u nevolji jedan čas posle svog dolaska u Tajlers Lending, ali, što se tiče Langa Brodija do toga je došlo ne zbog Romerovog pompeznog izgleda.

Brodi je jednostavno koristio Romerovu odeću kao izgovor da Meksikanca natera na obračun.

Pre nego što je počelo, Brodi se

nalazio u Krosovoj poslovnici i Kros ga je grdio.

— Do vraga Lang! Nisi baš mnogo uradio za tri dana!

Brodi je slegnuo ramenima. — Nije ni imalo šta da se uradi, Krose. Devojka je sve vreme sedela u kući, a Holidej i Ket su se muvali po planini. Pretpostavljam da nešto traže, ali sve što sam mogao, to je da gledam šta rade. U svakom slučaju, nisu još ništa našli, inače ne bi toliko jahali brdima i duž reke.

Kros se namrštio i počeo da dobuje prstima po pisaćem stolu. — Dobro! Recimo da u ovom momentu ne možemo da učinimo ništa drugo nego da motrimo. Jesi li ostavio čoveka za to?

— Naravno. Tamo je Rirdon. On je pouzdan čovek i zna da upotrebi revolver ako je to potrebno. — Brodijevo lice se smrklo. — Ali, rekao sam mu da je Holidej moj. Hoću da s tim čovekom svršim onako kako samo ja znam.

— To ćeš smeti da učiniš tek kada stavimo šape na blago — promumlao je Kros. — On je prijatelj Vajat Erpa, zapamti to, a ja ne želim nikakve komplikacije sa policijom. Ne bih želeo da se taj žaca okomi na mene i počne da zagleda u moje poslovne knjige. Ima nekog razloga zašto je odlučio da dođe ovamo. — Kros se namrštio. — Ne mogu da budem pametan šta je bio razlog što se svi odjednom interesuju za Tailers Lending.

Brodi se kratko nasmejao. — Imaš nečistu savest, Nate! Verovatno da je Tajlers Lending postao interesantan zbog mnogo čega. Čuo si

za incident u San Augustinu? E, pa, policija hoće svuda da ima svoj prst!

— Ne nalazim da je nešto smešno, Lang! — prasnua je Kros. — Sad odlazi, i gledaj da kad sledeći put dođeš doneseš neku vest koju vredi čuti!

Brodi je leno ustao i protegao mišice ističići pri tome svoje masivne ruke i prsa. Klimnuo je nehajno glavom i uputio se vratima lagano kao da se šeta na šetalištu, pokazujući time koliko malo daje na Krosovu strogost i autoritet.

Zastao je na vratima i pogledao nazad.

— Naravno Nate. Doneću ti nešto što vredi čuti. Aho oni tamo učine nešto što vredi da ti javim.

Začutao je i pričekao sekund, dve a onda nastavio. — Ako ne, moraćeš da čuješ ono što ti budem doneo... i da budeš zadovoljan i time.

Kros je planuo crvenilom zbog načina na koji mu se Brodi obratio. Skočio je na noge i tresnuo stisnutim pesnicama o sto.

— Nisi mi potreban, Lang! Mogu ja i bez tebe da obavim posao i obaviću ga ako budem morao! Za nekoliko dolara najmiću nekoga umesto tebe i tada ću možda naći nekoga ko ume da barata i revolverom a ne samo pesnicama.

Brodi je zažmirio očima. — Možda bi mi tako nešto sasvim odgovaralo!

— Hoćeš da kažeš da daješ otkaz? — prasnua je Kros.

Brodi ga je mrko pogledao, a onda odmahnuo glavom. Znao je da se ne može nadati da će u gradu ili bilo gde u blizini dobiti po-

sao toliko plaćen kao ovaj koji je obavljao za Krosa, a sem toga, bio je dovoljno bistar da razume da je Kros ljut zbog toga što u traganju za blagom konkvistadora ni su učinili ništa opipljivo.

Zbog toga je tiho zatvorio vrata i prošao kroz glavnu odaju poslovnice, svestan da ga službenici radoznalo posmatraju. To ga je naljutilo više nego sukob sa Krosom. Pomisao da su čuli kako je Kros razgovarao s njim dovodila ga je do besa.

Tresnuo je spoljnim vratima i kao oluja uputio se pravo u salun preko puta.

Kada se približio šanku, gurajući ljude grubo oko sebe, ugledao je barmena O'Melija nagnutog preko šanka u razgovoru sa jednim kitnjasto obučenim Meksikancem. Na privezištu pred salunom Brodi je zapazio konja sa šarenim visokim meksikanskim sedlom, i sračunao je da taj villiki čova u kožnim pantalonama, prsniku i šeširu i sa šarenim opasačem mora biti vlasnik toga konja. Prišao je i naslonio se prsima na šank dobivajući debelim prstima po mesinganoj pločici.

— Želim, ali nemamo tekile — objašnjavao je O'Meli Luisu Romeru.

Lepušasti Meksikanac je slegnuo ramenima. — Zaboravio sam da sam daleko od Rio Grande, senjor... Popiću onda jedan vaš viski.

Kada se barmen okrenuo i pružio ruku da dohvati flašu ispod tezge, Brodi je promumlao. — Ot-

kada si počeo da služiš „obojene“ pre nas Amerikanaca, O'Meli?

Žagor u salunu se postepeno utišao i barmen je bacio kratak brz pogled u pravcu Romera. Vižljasti Meksikanac je sačuvao miran izgled lica, ali su njegove tamne oči sevnule: pogledao je Brodija, a onda je lagano skrenuo pogled do barmena. Ljubazan osmeh mu je otkrio bele zube.

— Meni je svejedno ako malo pričekam, senjor — rekao je raspoloženo. Pri tome se kao slučajno naslonio laktom na šank i ostao tako upola okrenut ka Brodiju.

O'Meli je slegnuo ramenima i dohvatio flašu jeftinog viskija i čašu. Dodao je čašu Brodiju koji je nastavio da gundā. — Proklete obojene kukavice!

O'Meli se nagnuo bliže. — Pitao je za put do Samersovog ranča. Ne mogu na naslutim zbog čega bi hteo tamo da ode, ali računao sam da će te možda interesovati da znaš.

Brodj je sasuo u grlo čašu viskija, a onda mračnim očima odmerio Ramera. — Tako? — rekao je više za svoj račun, a onda natio sebi još jedno piće. Digao je čašu i rekao glasno. — Hej, amigo!

Romero se okrenuo i iznenađeno digao obrve. — Vi to meni kažete, senjor?

— Naravno da tebi kažem! — zarežao je Brodi i sasuo u grlo i drugu čašu jeftinog viskija.

— Ali, ja nisam vaš amigo, senjor. Ja sasvim sigurno nisam vaš amigo! Zašto mi se onda, tako obraćate?

— Ne budi drzak kad govoriš sa mnom, obojeni! — promumlao je Brodi i zadenuvši ruke za opasač lagano pošao pored šanka. Nekoćina ljudi koji su stajali između njega i Romera uklonili su mu se s puta dok su oni udaljeniji prišli bliže da bi bolje videli ono što su pretpostavljali da će biti početak tuče.

Brodj je prislonio debeli kažiprst na Romerova prsa i gurnuo ga prema šanku. — Ne laparaj jezikom kad govoriš sa belcem, jesi li me razumeo? Ne znam kako prolaziš s njim tamo dole na Rio, ali ovde je reka Sabina i ako ne želiš da zauvek umukneš, moraš da biraš fine i učitve reči. Je li ti jasno šta sam rekao?

Romero je izdržao njegov pogled i nije rekao ništa. Lice mu je ostalo mirno, bezizrazno bez ijednog pokreta, ali je vatra u njegovim očima trebalo da Brodija upozori da ne ide suviše daleko u iza zivanju. Ali, Brodi je bio popio dva viskija, osećao je da alkohol raspaljuje njegovo ionako loše raspoloženje. — Šta je, nedostaju ti reči, obojenko, nemaš ništa da kažeš? — Nasrtac je dalje Brodi.

— Senjor — počeo je Romero vrlo tiho — možda sam rećitiji od vas, možda znam više i lepših reči nego vi, ali u ovom trenutku želim da prestanete da me nazivate „obojeni“ i „obojenko“. Ja sam Meksikanac, potomak Španaca i Ateska. Ponosim se svojim poreklom čak možda i više nego vi vašim. Ja vas ne nazivam pogrdom reči „gringo“ i zahtevam da i vi mene ne nazivate „obojeni“.

— Dobro, dobro, samo nastavi i zahtevaj... obojeni! Ne znači da će ti to doneti nešto dobro, ali imaš pravo da zahtevaš... obojenko!

U Romerovom telu naslućivala se napetost. Mladom Meksikancu postalo je jasno da neće moći da izbegne sukob s ovim gromadnim, preteći raspoloženim Amerikancom. On se nije bojao, ali nije želeo da ulazi u razmirice sa tom grdosijom od čoveka ako je to na častan način mogao da izbegne. U stvari, nije želeo nikakve razmirice ni sa kim.

Znao je da se nalazi u Teksasu i znao je da će zbog činjenica što je Meksikanac od samog početka sve simpatije biti na Brodijevoj strani, iskustio je to i u drugim gradovima...

Smešeci se lukavo, Brodi se okrenuo ćutljivoj gomili i zapitao. — Zar nije tako, gospodo? Zar nema obojenko sva prava da zahteva?

Začuo se hor odobravanja i prisutni su se nasmešili očekujući šta će se desiti. I rami je su imali prilike da Brodija vide u akciji i želeli su da ga opet vide.

Brodi je raširio ruke kao da se pravda.

— Vidiš li obojenko? Svi ovde su spremni da dube na glavi da bi tebi ugodili.

— Svi sem vas, kako mi se čini, senjor — rekao je Romero.

Brodi je načinio iznenađeno ne-dužno lice. — Ja? Do vraga, ja ništa drugo i ne radim nego slušam šta zahtevaš. — Namignuo je O'Meliju i kratko se nasmejao. — Da, čoveče, ja samo to radim. ... Ali, ima još nešto. Zašto si se raspiti-

vao za Samersov ranč, a? Zbog čega te interesuje?

— To je moja stvar, senjor — rekao je Meksikanac bez okolišanja.

Brodi je razvukao usne u još širi osmeh. — E, pa, sa tim ne mogu da se složim, obojeni. I ja sam zainteresovan za Samersov ranč i želeo bih da znam zašto si se tamo uputio... Obučen u to lepo odelce.

Romero nije ništa rekao samo se gordo ispravio i galantno se poklonio Barmenu. — Predomislio sam se. Ne želim da pijem viski niti bilo šta drugo u ovom salunu... Buenos Dias.

Brodi mu je preprečio put raširivši ruke ispred njegovih grudi. Usne razvučene u širok osmeh otkrile su niz žutih krnjavih zuba. — Napuštajući tek tako naše društvo, obojeni, ti stvarno navlačiš nevolju sebi na glavu. Ti, znači, hoćeš da kažeš da mi nismo dovoljno dobro društvo za tebe... a to je uvreda za čoveka, krupna uvreda.

Luis Romero je uporno gledao Brodija u oči.

— Pomislio sam da bi to moglo da bude uvreda — rekao je usiljeno mirno. — A onda, gringo... — zastao je da bi na taj način još više naglasio značaj izgovorene reči od koje se osmeh na Brodijevoj licu pretvorio u grč — ... zaključio sam da nije ni važno šta kažem i da ćeš bilo koju moju reč ili postupak shvatiti kao uvredu.

Brodi je sada besno škiljio očima, a sa njegovih debelih usana

nestao je osmeh. — Možda si u pravu, obojenko. — Disao je teško i stiskao pesnice. — Možda si u pravu!

Romero je odjednom zaoštrio ton. — Gringo! Ili se skloni u stranu i pusti me da prođem, ili.

— Ili šta? — zarežao je Brodi.

— Ili ću morati da prođem pored tebe. A možda i preko tebe ili kroz tebe. U svakom slučaju ću proći.

— Šta, uobraženi. slatkorečivi kućkin sine, zar ti da mi pretiš! — Brodi je pomodreo u licu i zamahnuo desnom rukom da Meksikancu zada udarac koji bi ga smrvio.

Ali, ruka nije pogodila cilj. Brz i okretan kao antilopa u Savani, Luis Romero je ustuknuo i izvio se na stranu tako da mu je ogromna pesnica prošla pored uha. Brodi se malo zaneo, skoro izgubio ravnotežu, ali se brzo ispravio i zamahnuo drugom rukom.

Romero je ponovo koraknuo korak nazad i Brodi je još jednom promašio.

Meksikanac je to iskoristio i dograbio Brodija za ruku i to za lakat i zglavak i izvio je tako što je lakat potegao uvis preteći na taj način da će mu polomiti ruku ako se bude opirao.

A onda je potegao. Brodi se povio napred i udario glavom o mesinganu ivicu šanka, posrnuo i pao na kolena. Oborivši ga na zemlju Romero mu je pustio ruku.

Brodi je nekoliko sekundi ostao da kleči. Zatresao je svojom duguljastom glavom i digao užareni

pogled do Meksikančevog bezizraznog lica.

U salunu je zavládala grobna tišina. Ništa se nije čulo sem ubrzanog disanja boraca.

A onda, riknuvši, kao ranjeni bik, Brodi je skočio kao na oprugama i raširivši ruke pokušao da opuhvati Meksikanca oko pojasa. Ciljao je da ga prelomi na dve.

Romero je zamahnuo levom nogom i udarac vrha čizme pogodio je Brodija iznad desnog oka. Brodi se zateturao, krv je linula iz duboke posekotine, ali nestrpljivac je još uvek pružao, ruke prema svom protivniku, mahnitiji nego ikada, od želje za osvetom. Samo je malo promenio taktiku. Nagio se okrenuo ka šanku i dohvativši raširenim rukama naramak čaša i flaša hitnuo je na Meksikanca.

Romero je zaklonio lice i glavu rukom i ustuknuo nekoliko koraka kada se kiša stakla sručila na njega. Brodi je to iskoristio i brzo priskočio zadavši mu udarac ramenom u grudi. Iskoristio je svoju veću težinu da vitkog Meksikanca pritisne leđima uz šank i od bola izazvanog pritiskom. Meksikanac je izvio lice u bolnu grimasu. Brodi je i dalje stiskao rukama ivicu šanka ne dajući Romeru da makne iz njegovog medveđeg zagrljaja. Udarajući ga glavom u grudi prečio je da će mladom čoveku slomiti kičmu.

Romero je zastenjao i pokušao da sklizne iz Brodijevih šapa. Skupio je koleno da iskoristi svoju težinu i izvuče se iz zagrljaja. Ali, Brodi se divlje nasmejao. Očeki-

vao je taj Romeroov potez i spremio se da ponovi taktiku. Zgrčio se s namerom da odozdo ponovo zada udarac glavom.

Ali, prevario se u računu. Dok se on spuštao da bi uhvatio zalet, Romero je poskočio kao federom odbaćen. Kolenom mu je sevnulo i pogodilo Brodija tačno u vrh brade. Brodijeva jajolika glava se zakrenula na tankom vratu i on je zatrepao kao da se čudi šta se to događa, ali oči su mu ostale jasno sjajne i pribrano su gledale svog protivnika. Po kolutanju koje je otkrivalo belinu njegovih očiju jasno je bilo da Brodija hvata sve veći bes.

No, Romero se nije zbunjivao. Udarcima levo i desno od sebe odvojio je Brodijeve ruke od ivice šanka. Brodi je nasrnuo glavom napred, ali je Romero digao koleno uvis i pogodio ga posred lica. Brodi je zastenjao i skljojao se na kolena pritiskajući rukama raskrivljene usne i nos. Romero je zakoračio da se udalji od šanka, ali ga je Brodi obgrlio oko nogu nastojeći da ga svali na pod. U jednom trenutku Brodi je odigao Meksikanca od poda i Romero se pručio po podu koliko je dug, i udario glavom o mesinganu šipku za oslanjanje nogu. Brodi je posrćući dograbio sa šanka jednu bocu viskija i razbio je o ivicu. Stežući u ruci ostatak flaše s ubilačkim sjajem u očima pošao je prema Meksikancu.

Romero se izvio, okrenuo na podu i skočio na noge. Videvši da Brodi već srlja na njega, pognuo

se malo i pokretom brzim da ga je oko jedva moglo pratiti, mašio se desnom rukom ka sari čizme. Kada se ispravio u ruci je držao tanak nož sa sjajnom dvorezom oštricom. Dočekao je Brodija napregnutih mišica, poguren, njišući ispred sebe rukom u kojoj je ubistveno sečivo jezivo svetlucalo.

Brodi je zastao iznenađen da se odjednom našao pred nožem, a on da je zauriao i jurnuo napred mašući ubilački grlicem polomljene flaše. Romero je odskočio u stranu prateći pogledom polomljenu flašu na čijim je oštrim vrhovima svetlost stravično poigravala. Nazubljeno staklo proletelo je pored njegovog lica kao kandža neke ne savladive, krvoločne, mitske zveri. Ustuknuo je pred njom još jednom toliko brzo da se čovek mogao zapitati da li se uopšte pomaкао. Ali, Brodi je kriknuo i razbijena flaša je ispala iz njegove ruke. Levom rukom stezao je desnu podlakticu. Munjevit rez oštrog sečiva razrezao je rukav i mišicu podlaktice i mlaz krvi prskao je Brodija po drugoj ruci i odelu. Brodijevo lice posivelo je od bola.

Luis Romero se odmakao od šanka još uvek držeći u ruci čelično plavkasto sečivo. Na neprijateljski pokret gomile dva tri puta je preteći mahnuo nožem i gomila je ustuknula. U međuvremenu, Brodi je povratio prisustvo duha i shvativši da je pobeđen odustao je od direktnog obračuna sa mladim Meksikancem. Naslonjen na šank, desne ruke stisnute preko otvorene rane, lice iskrivljenog više od

mržnje nego od bola, pozvao je u pomoć lukavstvo.

— Zar ćete dozvoliti da taj đavolji obojenko mirno odšeta odavde? — zavapio je. — Zar posle ova ga što mi je učinio? Prokleti da su ofarbani, i njihovi podmukli noževi! Samo znaju da dođu ovamo gde im nije meso i da seku nas poštene Amerikance! Ne dajte mu da pobegne prokleti da ste! Zgazite ga kukavice!

Romero je uočio da se na Brodijeve reči ionako neprijateljski raspoložena gomila još više okrenula protiv njega, i da se krug neprijateljskih lica sve više steže. Okrenuo se naglo, kriknuo najdivljačnije što je mogao i nekoliko puta mahnuo nožem levo-desno. Ljudi oko njega su uplašeno ustuknuli i pogledali jedan preko drugog u žurbi da se tom mahnitom čoveku uklone s puta. Romero je iskoristio paniku, skočio preko onih koji su se valjali na podu, grunuo ramenom na leptirasta vrata saluna i izleteo na drveni trem. Uspeo je da održi ravnotežu i gurno nož u saru čizme vešto i brzo kao i kad ga je vadio.

Zatim je jednim skokom uskočio u duboko meksikansko sedlo i dograbivši uzde pognao svog riđana u bezglavi trk.

Bio je odmakao već ceo blok kuća pre nego što su neprijateljski raspoloženi gosti grunuli na vrata saluna i pripucali za njim. No, on je samo plegao po konjskom vratu i jače začnuo svog konja petama u slabine, nadajući se da će i bez ičije pomoći naći put do Samersovog ranča.

Nezadovolji što im je omrznuti Meksikanac umakao, gonjoci su ispalili za njim još nekoliko metaka, a onda se vratili u salun da priču o iznenadnom događaju zaližu velikim količinama viskija.

Bili su raspoloženi. Svi sem Brodija. Njegove oči zakrvavljene od bola i besa crvenile su se jače od vrhova planine Speniš Pik iza koje je lagano tonulo rumeno sunce.

Bio je to znak da će sutra biti lep ali vetrovit dan.

XII

Dok Holidej je otvorio oči, ali se nije makao. Bio je sasvim budan i ostao je da leži na postelji bez pokreta. U sobi je vladao mrak, a napolju je vetar pod strehom šumeo kao dobovanje kišnih kapi po drvenom krovu.

Zaustavio je dah, napeo čula i ne mičući se oslušnuo. Negde u daljini čuo je riku pume. No, sasvim izvesno da ga taj šum nije probudio. Osluškiavao je i dalje, ali sem zova neke noćne ptice i tihog sviranja vetra ništa drugo se nije čulo.

Već dugo vremena naviknut da spava lako kao mačka, Holidej je znao da ga je morao probuditi neki neuobičajeni šum, neki zvuk koji je uzbudio onaj instinktivni deo njegovog bića.

Zavukao je lagano desnu ruku pod jastuk i obuhvatio dršku svog „linkolna“. Tek što je pod prstima osetio hladni dodir čelika ponovo je začuo onaj šum. Ali, taj šum

nije dolazio spolja kao što je u početku mislio! Šum se čuo pred vratima njegove sobe.

Držeći revolver ispod jastuka da bi prigušio metalni zvuk zapinjavanja oroza, Holidej je oprezno palcem zapeo kokot. Ležao je u postelji glavom okrenutom prema vratima i iz tog položaja pred očima mu se nalazio suprotan zid. Odjednom, na zidu je primetio tanaku traku svetlosti. Nije to bila svetlost svetiljke već sivilo praskozorja, a li i taj uzani tračak beličastosivkaste boje dovoljno mu je pokazivao.

Neko je otvarao vrata! Sivkastobela traka na zidu se jedva primetno širila, ali to je Doku bilo dovoljno da proceni kada će vrata biti dovoljno otvorena da se kroz njih može provući čovečije telo.

Kada je procenio da su vrata dovoljno otvorena da se kroz njih može provući ili da se kroz otvor može videti krevet i on na njemu, Holidej je skočio brzinom zmije zvečarke.

Skotrljao se sa kreveta, i prevrnuo ležaj tako da je tvrdi drveni deo postavio između sebe i vrata. Tek što je dodirnuo pod, kleknuo je na kolena i prebacio desnu ruku sa revolverom preko ležaja pridržavajući je levom, da bi sigurnije nanišanio na nejasnu senku koja se nazirala pored vrata. Lagano, sasvim lagano počeo je da diže palac kojim je držao zategnut kokot i već je osećao da mu glatki metalni jezičak klizi pod prstom.

— Ne pucaj Dok! — prošaputao je užurbano Ket kroz odškrinuta vrata i Holidej je zagrizao usnu da ne bi opsovao. Jedva je uspeo da zadrži kokot pištolja koji je već leteo ka čauri punoj baruta. Znoj mu je orosio čelo i spuštajući pažljivo kokot u ležište uspravio se ka Ketu.

— Do vraga, Džoni! — uzviknuo je. — Zamalo da ti razmesem glavu!

Ket se nečujno ušunjao u sobu. — Čuo sam neki šum. Učinilo mi se kao da dopire iz tvoje sobe.

Holidej se tergao. — I ja sam nešto čuo. Taj šum me je probudio, ali ne znam šta je to bilo. Šta si ti čuo?

— Zveckanje uzde ili uzengija ili mamuza... nešto nalik na to — rekao je Ket. — Bio sam budan.

Holidej je začuđeno podigao obrve. — Budan?

— Da! U stvari, ako baš hoćeš da znaš, nisam imao nikakvih zadnjih namera prema našoj domaćici nego sam jednostavno bio gladan i smišljao sam kako da se dočepam kuhinje. Setio sam se da je tamo ostalo nekoliko palačinki koje je Džuli spremila za večeru... Uto se čuo onaj šum i ja sam pošao ovamo da proverim šta je to.

Holidej se blago osmehnuo. Madi sitnog rasta, Ket je važio za čoveka od temperamenta i velikog ljubitelja ženskog pola, ali Holidej mu je poverovao da su se te noći njegove namere ograničile samo na pitanje trbuha.

— Misliš li da treba proveriti i devojčinu sobu? — Nasmešio se Ket bečarsi.

Još uvek je šaputao i držao u ruci svoj revolver sa dve cevi. Taj revolver je bio Ketov lični izum i sa osam metaka kalibra 45 i jednim metkom punjenim teškom sačmom koji se ispaljivao kroz drugu cev nešto širu od prve normalne, mogao se mirne duše smatrati kao najubistvenije oružje na Divljem zapadu, izuzimajući, naravno, kratke dvocevke čije je dejstvo bilo strahovito kao topovski karteč...

Dok je Ket šaputao, Holidej je gledao u pravcu prozora, i onda na jednom priskočio i naslonio se uz zid, držeći revolver spreman za paljbu. Sa revolverskom cevi pomerio je zavesu u stranu i pogledao kroz prozor. Jasna mesečina obasjavala je dvorište dovoljno jaako da se lako mogao raspoznati svaki predmet.

No, u prvom momentu Holidej nije ništa zapazio. Zatim je uočio neki pokret u senci tamo gde se zid lomio.

— Neko je napolju — šapnuo je. — Ti izađi na zadnja vrata, Džoni... Daću ti vremena dok se izbroji do pedeset da zauzmeš poziciju, a onda ću otvoriti prozor i navaliti na njega.

— Ako ti ne prosvira glavu kuršumom kad se pojaviš!

— Hajde, hajde, kreći napred amigo!

Ket je nečujno kliznuo iz odaje, a Holidej je ostag gde je, motreći

budno na svaku senku tamo gde je maločas primetio kretanje. Sada se nije primećivalo ništa što bi nagoveštavalo da se tamo neko nalazilo. Svuda se videla samo neprekidna duboka pomrčina.

Holidej je polako brojao i kada je stigao do četrdeset napipao je kvaku i polako je okrenuo. Prozor se sada mogao lako otvoriti. Odbrjavši četrdeset osam dohvaatio je obema rukama donje okno i u tome je već bio stigao do pedeset.

Pustio je da protekne još pet sekundi da bi Ketu dao još malo vremena za slučaj da mu zatreba, a onda je potegao prozor uvis, počevši s obe ruke, ali nastavljajući samo levom, čim je prozor počeo da klizi uvis. Desnu ruku sa zapečnim revolverom ispružio je kroz otvor pre nego što je prozorsko okno doprlo do vrha ležišta.

Tek što je prozor tresnuo u vrh prozorskog okvira ugledao je jednog čoveka koji je kao uhvaćen na delu iskočio iz senke i obe ruke neshvatljivom brzinom pružio ka bedrima.

Na mesečini je blesnuo odsjaj metalnih cevi. Nepoznati je u obe ruke držao naperene revolvare...

— Stani! — doviknuo mu je Holidej.

— Bilo bi mudro da poslušas šta ti se kaže — dobacio je Ket iza ugla i nepoznati se okrenuo u tom pravcu.

Holidej je ispalio jedan hitac u vazduh, i nepoznati je za trenutak zastao kao ukopan, a onda se zauznak bacio na senku. Holidej je

spustio cev revolvera s namerom da jednim hicem ispaljenim pored zida zauvek smiri uljeza. Nije bilo drugog izraza, i Dok je nevidevši drugo rešenje bio prinuđen da donese takvu nemilnu odluku.

Ali iznemada, čovek je istupio na mesečinu praznih ruku dignutih visoko iznad glave. Sjaj mesečine odbijao se od kožnog šešira, prsnika, pantalona i uglačanih čizama.

— Ne pucajte senjori! — doviknuo je Luis Romero — ja sam vratio revolvere u futrole!

— U pravi čas — rekao je Ket izašavši iza ugla kuće. — Inače mi se palac već vraški umorio držeći da kokot ne padne... a od toga bi revolver opalio što nikako ne bi bilo zgodno za vas... ko ste vi čoveče?

— Luis Romero senjor... jako mi je žao što sam došao u ove kasne sate, ali imao sam nekih... neprilika. Nisam znao put, i name ravao sam da u dvorištu sačekam dok svane.

Ket je klimnuo glavom ne pokazujući da li veruje ili ne veruje njegovim rečima.

— Žao mi je što sam vas uznemirio — nastavio je Luis Romero.

— Uznemirili ste nas, i to neprijatno uznemirili, senjor Romero! — začuo se glas Džuli Samers koja se probuđena galamom usred noći, pojavila na prozoru spavaće sobe sa skraćenom dvocevkom u rukama. — A sem toga, malo je nedostajalo, da vam nekoliko dramlija izbuši kožu...

— Senjorita ili senjora, ne znam kako da vas oslovim... počeo je Romero.

— Nije ni važno kako ćete me osloviti... Džoni, uvedite ga u kuću da ga bolje pogledamo — obratila je Džuli Ketu.

Ket je mahnuo revolverom prema Romeru i ovaj je dignutih ruku pošao ka vratima kuće.

Nekoliko minuta kasnije stajao je razomuzan u kuhinji pored zida, sa rukama prekrštenim na trbuhu, tako da nije mogao mahnuti ni malim prstom a da to ne primete. Dok su ga Holidej i Ket držali na oku, Džuli je stavila vodu za kafu.

— Pa dobro, senjor Romero — rekla je Džuli, skupivši oko sebe kućnu haljinu koja joj se od okreta malo otvorila. — Šta radite na mojoj zemlji u ove kasne noćne sate? Je li vas poslao Natan Kros?

Nešto što je naličilo na osmeh otkrilo je belinu zuba na Romero vom tamnom licu. — Pa... na neki način...

Romero je zastao kad je primetio da su se Ket i Džuli neprijatno trgli. Holidej je ostao hladan. Samo je neprimetno žmirnuo očima. Shvativši da su njegove reči mogle da kod njegovih sagovornika izazovu ljutnju i neprijateljstvo, učinio je rukama pokret kao da se pravda. — Izvinite... rekao sam nešto luckasto...

— Gubite mnogo vremena u izvinjavanju, mister Romero — rekao je Holidej smireno.

Romero ga je pogledao i slegnuo ramenima. — Hteo sam da kažem da sam pobegao iz Tajlers Lendinga zbog jednog Krosovog čoveka kome je pomogao izvestan broj građana — dodao je šaljivo.

— Nisam se osvrtao da vidim ko puca za mnom.

— Najbolje bi bilo da nam ispričate sve od početka — rekao je Holidej ozbiljnog lica.

— Za početak je uvek najbolje početi od početka — prihvatio je Meksikanac laka srca i počeo da im priča o svom dolasku u Tajlers Lending i njegovom sukobu sa Langom Brodijem, i bekstvu iz grada.

— Ranč sam našao zahvaljujući jednom dobrom naseljeniku koji nije imao nikakvih predrasuda prema Meksikancima — završio je Romero.

Do trenutka kada je Meksikanac završio svoju priču kafa je bila gotova i Džuli je nasula četiri šolje, po jednu za svakoga. Pokretom ruke pozvala je sve za sto, i Meksikanac, Ket i Holidej su prihvatili njen poziv, mada su Ket i Holidej i dalje budno motrili na Meksikanca.

— Lepo, to objašnjava kako ste došli ovamo — rekla je Džuli kada je Romero završio. — Ali, niste nam objasnili zašto ste došli... a za mene je to mnogo važnije.

Njegove crne prodorne oči zadržale su se na devojčinom licu. — Zar se ne sećate mog dede, senjorita?

Džuli je nabrala obrve. — Vašeg dede? Zar je on radio na ranču?

Romero je odmahnuo glavom. — Ne sinjorita, moj deda nije radio na ovom ranču, ali je ipak bio ovde.

— Nije radio ovde. Onda nije čudo što ga se ne sećam. Ko bi pamtio svakog putnika.

— Njega, je ipak trebalo da zapamtite, jer nije bio običan putnik.

— Ne razumem vas, budite jasniji — nestrpljivo ga je presekla Džuli.

— Da senjorita, on nije bio običan putnik. Na ovom ranču on je završio životni put. On je ovde umro.

Džuli se trgla.

— Da, da, umro je na vašem ranču i koliko znam, sahranjen je na jednom brežuljku iznad reke.

Džuli ga je pogledala iznenađeno. A onda je prisativši se ustuknula. — Stari Španjolac! Mislite li na onog čoveka koji je bio ranjen, dok je prolazio kroz naše imanje?

Romero je klimnuo glavom. Oči su mu sijale od zadovoljstva što je uspeo da kod Džuli probudi sećanje na svog dedu.

— Vi ste negovali mog dedu, senjorita. Verujem da ste ga brižno negovali, ali on je bio star i umro je — nastavio je Romero. — Posle njegove smrti poslali ste mojoj majci njegove lične stvari i pismo kojim se objasnili okolnosti njegove smrti. Moja porodica vam je bila zahvalna zbog svega što ste za nje ga i nas učinili.

— Pa, to je bila dužnost svakog čoveka — oborila je Džuli oči. — Ne zahvaljujte mi.

— Ne, ja ću vam za to uvek biti zahvalan. Ali, sada nisam hteo o tome da govorim. Nešto drugo je razlog mog dolaska.

Džuli ga je radoznalo pogledala, a Ket se udobnije namestio u stolicu. Samo je Dok ostao nedokučivo miran.

— Među stvarčicama mog dede nalazila se i jedna kožna kutija sa poklopcem i ključem, koju sam ja nasledio.

— Sećam se te kutije — uzviknula je Džuli. — Bila je divno ukrašena i izvezena oputom u raznim bojama.

— Si, senjorita, to je kutija pravljena u Kordobi od kože koju su stavili kastiljanski Mavri. Tu kutiju je u Meksiko doneo jedan od mojih predaka i na kraju ju je nasledio moj deda. Smem li da zavučem ruku u prsnik, senjori...?

Pogledao je upitno Holideja i Keta. Ket ga je sumnjičavo pogledao, a Holidej je mirno klimnuo glavom i pokretom prsta dao znak Ketu da se ne protivi. Ket je, međutim izvadio revolver iz futrole, zapeo oroz i progundao.

— Hajde, dozvoljeno ti je... ali samo lagano i bez ikakvih podvala, amigo.

Romero je klimnuo glavom i pažljivo odigao jedan poklopac na svom kožnom prsniku ispod koga se u postavi krio dubok džep. Iz džepa je izvadio nešto što je izgledalo kao komad kože, razvio ga je i raširio na stolu. Na tom komadu kože koji kao da je poticao od neke male životinje, mastilom koje je već dav-

no počelo da bleđi bila je iscrtana mapa. Meksikanac je rukom pogladio kožu da bi je sasvim ispravio i u tom pokretu mogla su se naslutiti duboka skrivena osećanja.

— Tu šarenu kožnu kutiju nasledio sam od mog dede — rekao je tiho. — Ovo je jedna od stvarčica koje smo uvek držali u toj kutiji. Evo još jedne...

Jedan ugao male kožne mape izgledao je teži od ostalih i pogledavši pažljivije, zapazili su da je po ivici prišiven mali trouglasti džepčić. Iz njega je Romero izvadio jedan zlatni eskudos i nije bilo potrebno detaljnije ga pogledati da bi se zaključilo da veoma mnogo naliči novcu koji je izvađen iz Sabine.

— Moj deda mi je ostavio u nasleđe ovu kutiju, novčić i priču o Nagodočesu i planini Speniš Piks... Uveren sam da ste čuli za blago koje su meksikanski vojnici ostavili, jer uz put i duž granice kruže glasine da ste ga pronašli na vašem imanju... Ili, ako ga niste pronašli da ste vrlo blizu otkrića.

Prešao je užagrenim očima po svojim slušaocima koji su nemo stajali.

— I vi ste došli ovamo da biste uzeli svoj deo? — zapitao ga je Ket.

Romero je neodređeno slegao ramenima i premestio se s noge na nogu. — Možda! Smatram da na blago polažem isto toliko prava koliko i svaki Amerikanac. Možda i više, jer je moj deda pomogao da se to blago sakrije...

— Pomogao je i nešto drugo — prekinula ga je Džuli.

Romero je nabrao obrve. — Šta mislite?

— Pa, pre nego što je sakriveno, blago je bilo opljačkano, zar ne? — naglasila je Džuli poslednje reči.

Romero je opet slegnuo ramenima kao da se izvinjava. — U ratu vojnici čine mnogo čega što ljudi inače ne rade, senjorita. Ja nisam bio u ratu i ne znam šta se to događa s ljudima, ali poznavao sam svog dedu i znao sam da je pošten i častan čovek. To i danas mislim o njemu.

Džuli se malo trгла. — Možda ste u pravu, ali, to ne menja stvar kad ste vi u pitanju.

— Senjorita i ja sam častan čovek — pobunio se Romero. — Godinama sam planirao da dođem ovamo da potražim to blago i uvek kada sam o tome razmišljao imao sam na umu da sa vama podelim dobitak... Ako bih ga našao.

— To je zaista velikodušno, s obzirom da je, kako vi rekoste, blago sakriveno na imanju mis Samers! — rekao je Ket.

— Kao što sam rekao, senjor, smatram da mi na njega imamo pod jednako pravo!

— O tome bismo mogli da diskutujemo... da smo ga našli — umešao se Holidej, kao i uvek odmerenim glasom.

Romero se zadovoljno osmehnuo. — Govorkanja su, dakle, istinita, senjor? Još uvek niste našli blago.

— Jeste li baš sigurni da nismo — zapitala ga je Džuli.

— Video sam vaša lica kada sam razvio mapu... Uzgred budi rečeno ovo je samo polovina mape po-

moću koje se može naći mesto gde su potopljeni topovi sa blagom. Dru ga polovina mape je skrivena na mestu koje je samo meni poznato.

Holidej se jedva приметно osmehnuo. — Pretpostavljao sam da nećete biti toliko ludi da sve karte odmah stavite na sto.

Romero se galantno poklonio. — Čovek mora biti oprezan, senjor. — Zastao je i prešao pogledom po svojim sagovornicima. — Vidite, na primer, onog Brođija koji me je napao... I drugi verovatno smatraju da sam došao ovamo da vam pomognem da nađete blago... A ja sam već davno naučio šta su ljudi u stanju da učine kad ih zaludi sjaj zlata.

Džuli, Ket i Holidej su ćutali. Holidej je izvadio cigaru i prasak fosforne šibice prekinuo je tišinu. Odбивši dva dima Holidej je zažmirio očima.

— Samo, prevarili ste se u jednom — rekao je.

— U čemu — trgao se Romero.

— Naš glavni cilj nije blago kao što vi mislite.

— Blago vam nije cilj? Nego?

— Možda nećete verovati, ali to je tančo. Naš cilj je nešto sasvim drugo i za taj cilj imamo odobrenje i potporu guvernera Teksasa. Blago o kome govorite samo je trag po kome ćemo ići da bismo našli izgubljene topove. Ti topovi su od velikog istorijskog značaja, a blago je drugorazredne važnosti.

Romero je razmišljao izvesno vreme pre nego što je našao reči da odgovori na Džulinu izjavu. — Mož

da za vas i vaše prijatelje, senjorita... Ali, ne za druge ljude... uključujući i mene.

— Pa... — zaustila je Džuli kao da se dvoumi. — Mislim da guverner ne bi imao ništa protiv da učestvujete u podeli blaga.

— Kako? Koliko bi pripalo meni? — upitao je Romero žurno.

— Čekajte malo — umešao se Holidej. — Ne možemo mi nikome obećavati šta i koliko će dobiti. Zna se šta pripada nalazaču blaga, ali ovo je posebna situacija. U svakom slučaju — dodao je Holidej videvši na Romerovom licu izraz razočarenja — vaš udeo u nagradi, zavisice od vašeg doprinosa da se blago nađe.

Pri tome je pogledom pokazao na mapu.

Na Romerovo lice ponovo se vratio izraz raspoloženja. Pogladio se šakom po licu i rekao. — Tu mapu nacrtao je moj deda odmah po povratku u Meksiko posle rata u kome je bio ranien prilikom sukoba sa Berdenovim odredom. Crtao ju je, dakle, u vreme kada su mu karakteristične oznake terena i drugi detalji još uvek bili sveži u sećanju. Bilo je to mnogo godina pre nego što je bio u mogućnosti da se vrati u ove krajeve i počne traganje...

Lepuškastí Meksikanac je malo zastao i ozbiljnim pogledom odmerio Džuli. — ... I mnogo godina pre nego što je pogrožkom teško ranien kao kradljivac stoke, od čega je i umro...

Na te reči Džuli se tresla. No Romero je učinio umirujući gest rukom. — To je prošlost, senjorita. Ja više ne gajim ni naimanju mržnju prema vašem ocu, niti prema vama.

— Prema meni? — zatreptala je Džuli.

— Vaš otac je ispalio na mog dedu hitac od koga je on umro. Za mene bi bilo sasvim prirodno da želim osvetu, s obzirom na tu činjenicu. Ali, vi ste učinili da mome dedi smrt bude lakša, i kada sam odrastao, došao sam do zaključka da to treba ceniti.

Holidej je krajičkom oka dao znak devojci da je sve u redu i Džuli je s olakšanjem odahnula. — Mudro je to što ste rekli. Prošlost ostavimo prošlosti — rekao je. — Sada smo potrebni jedni drugima.

— To i ja mislim — prihvatio je Romero. — Zato sam i došao ovamo otvorenog srca i donéo ovu mapu koja nam može mnogo pomoći. Pogledajte, na mapi je ucrtan stari takozvani „Teksaski put“, onaj kojim su se godine 1836. meksikanske trupe povlačile prema planini Speniš Pik.

— Ona treba da predstavlja stanje kakvo je bilo 1836. godine? — zapitala je Džuli.

— Da, tako ib trebalo da je. Bez sumnje da se u toku mnogih godina stanje na terenu izmenilo, ali možda ima nekih oznaka, naziva tačaka ili mesta koji su i sada isti kao i pre.

Romero je okrenuo mapu i gurnuo je po stolu ka devojci. Džuli ga je pogledala upitno.

— Ne rekoste li da je ovo samo polovina?

— Si, senjorita. Ali, ovaj deo je ono što bi trebalo da predstavlja vaše imanje. Prepoznajete li neku oznaku, ili naziv?

Džuli je dugo i pažljivo gledala mapu. Onda je digla pogled i odmahнула glavom. — Predeo sada ni najmanje ne liči na ovo što je tu ucrtano.

Romero je obeshrabreno opustio ramena. — Zar vam baš ništa nije poznato?

— Pa, ne znam, ali tako mi izgleda. Reka je promenila tok.

— Sj, to je moglo da se desi. A šta kažete za imena?

— Ima dva-tri naziva koje znam, ali položaj mesta sa tim nazivom nije ni nalik na crtež.

Iz Romera je izbila neprikrivena radost. Hitrim korakom je obišao oko stola i prišao devojci. Ket je mahinalno spustio ruku do drške revolvera.

— Pokažite mi ta mesta. Pokažite mi ih! — uzviknuo je buljeći preko njenog ramena u mapu.

Džuli je uprla prst u mapu. — Evo ovde... Dos Lagunas... dva jezera. Ona više ne postoje. Sada je tamo gusta šuma šiblje i žbunje. To je, kažu, sve što je ostalo od tih jezera koja su otekla ili presušila kada je reka promenila tok.

— Davno?

— Ne znam. Kažu da je to bilo za vreme velike poplave.

— Da, da. — Užurbano ju je prekinuo Romero uzimajući olovku. Načinio je širok krug oko mape. — A gde još, senjorita?

Džulin prst je ponovo dodirnuo mapu. — Evo, ovo mesto... Ne mogu tačno da pročitam naziv, jer je zamrljan i izbrisan... Ali, rekla bih da se jasno vidi „...blauka...”

Romero se nestrpljivo nagnuo nad mapu i prstom zategao kožu da bi se slova jasnije videla — Ja se malo i prisećam senjorita ali ipak ne znam ceo naziv. Tu piše „zablan-ka”.

— Ah, to će onda biti Kazeblanka. Ako smo tačno pročitali onda je to „Bela glava”, kako smo uvek nazivali taj deo ranča... To je predeo pun krečnjačkih stena i za vreme leta ceo taj kraj je jako beo.

— A kako je u naziv ušla reč „kabeza”, senjorita, to jest glava kako vi kažete?

Džuli je zamišljeno nabrala obrve. — Reč je o jednoj velikoj krečnjačkoj steni koja viri iz litice. Stena vrlo mnogo liči na ljudsku glavu, naravno pod uslovom da na nju pada svetlost pod određenim uglom. To jest, bar je ličila na čovečiju glavu.

Romero ju je upitno pogledao.

— Po mom mišljenju treba dosta mašte da bi se u tom komadu kame- na našla sličnost sa glavom, ali znam da je tata pričao da je ta sličnost nekada bila velika. Atmosferske prilike su izmenile prvobitni oblik... Lice je puno rupa i tunela koje su izlokali kiša i vetar.

— I to samo za četrdeset ili pedeset godina, senjorita — rekao je Romero sa rastućim oduševljenjem. — Pomislite šta bi se sve moglo desiti sa krečnjačkom stenom u toku vekova! Krečnjak je mek, lako se kruni. Za toliko vreme stena bi mogla da bude išarana pećinama.

— A tu bi mogla biti i pećina gde je ostavljen onaj jedam top! — umešao se Holidej neuobičajeno na-

glo, što inače nije bio njegov način ponašanja.

Pucnuo je prstom što je značilo da mu je iznenada došla ideja. — Romero, hoćete li da kažete da ta krečnjačka stena nazvana Bela glava zatvara pećinu u kojoj su Meksikanski vojnici ostavili onaj jedan top koji nisu gurnuli u reku?

— Kažem samo da je to vrlo moguće, senjor.

Holidej je zadovoljno otresao pepeo cigare. — Hm, neverovatno mi je da će se sve tako brzo i lako završiti. Ipak, mora da se desi nešto što će komplikovati stvar.

Ket je pogledao svog prijatelja. — Nisi navikao da nešto ide glatko? Ni ja! Ali, možda će ovo biti izuzetak.

Džuli se umešala. — Ne volim skeptike. Treba imati vere u život i ljude. Na kraju, mi radimo za pravednu stvar.

Dok su oni razgovarali, Meksikanac je pažljivo razgledao mapu. — Da, slova su izbrisana i zamrljana, ali pored reči Kabezablanka napisano je još nešto...

Džuli je priskočila. — Šta?

— Čini mi se kao da piše nešto što na vašem jeziku znači „Bela glava zna...“ tu se verovatno ne misli na nečiju sedu glavu ili čoveka koji se tako zove. Ili nosi taj nadimak, mada bi moglo i tako da se shvati. Ja ipak mislim da se te reči odnose na Belu glavu u steni. Ona zna šta se nalazi iza nje!

Sve oči su se upravile ka Džuli, ali ona je lagano odmahнула glavom.

— Zao mi je što cu morati da vas razočaram. — Uzela je mapu iz Romerovina ruku i rasirila mali komadić kože po stolu. Prsti joj je pratili liniju starog teksaškog puta. — Vidite li? Na ovoj mapi put prolazi pored Bele glave i pruža se dalje kroz ranč. Ali deo tog puta više ne postoji, u stvari, ne postoji već mnogo godina. Stena koju mi nazivamo Bela glava štrči iz jedne strme i visoke litice i nikako joj se ne može prići.

Romero je klonuo na stolicu pored stola, mrmļajući nešto na španskom. I Ket je bio uzbuđen, a Holidej je sedeo nepomičan kao sfiga i odbijao guste oblačice dima.

— Biti tako blizu... — prošaputala je Džuli sa prizvukom očajanja u glasu. — ... Tako blizu istorije, pa ipak ne moći dospeti do cilja.

— Mora da postoji neki način! — uzviknuo je Romero pljesnuvši iznenada rukom po mapi. — Biće načina i ako ga nema! Pogledao je one oko sebe i nastavio: Krečnjak je mekan. Iskopaćemo stepenice u stenu!

— Možda iza Bele glave nema ničeg — primetio je Ket.

Romero ga je pogledao dugim upornim pogledom. — Kako možemo biti sigurni ako ne proverimo, senjor?

Umesto odgovora, Ket je samo bespomoćno digao ruke. Pogledao je Holideja očekujući da čuje njegovo mišljenje.

— Romero je u pravu — rekao je ovaj — Pretpostavljam da bismo mogli da uklešemo stepenice ili nešto slično. U svakom slučaju, da bi-

smo bili sigurni šta se tamo nalazi, moramo da dođemo do Bele glave i pogledamo. No, ako to ne bi bilo izvodljivo, mogli bismo do Glave da spustimo konopac ili viseće lestvice. Ukratko, mislim da bi trebalo zaviriti iza te stene ako je ikako moguće. U svakom slučaju, ona je najbolji trag koji smo dosada našli.

Džuli je odjednom ustala. — U redu! Učinićemo tako. Odjahaćemo ujutro tamo i razgledaćemo teren. — Zatim se okrenula Romeru. — Možda bi bilo korisno ako biste nam pokazali drugi deo mape, mister Romero.

On se zamislio. Prešao je pogledom od jednog do drugog sagovornika kolebajući se da li da pokaže svoje skriveno oružje. — Mislim da bi s tim trebalo pričekati dok... — zaustio je, a onda je odjednom odmahnuo glavom i ustao.

— Ne, ako ćemo u ovaj posao zagaziti zajedno, onda moramo verovati jedno drugom. Doneću drugu polovinu mape.

Rekavši to izašao je brzim koracima iz kuće.

Ket je pogledao Holideja. — Šta misli o ovome, amigo?

— Mislim da možemo da mu verujemo — umešala se Džuli pre nego što je Holidej mogao da odgovori. — Hoću da kažem da ako nam pomoćne može samo da dobije...

Holidej je zamišljeno klimnuo glavom. — Voleo bih da znam zašto mu je trebalo toliko vremena da dođe ovamo. Već mnogo godina mogao je da dođe da traži blago, a on to nije učinio. Zašto je izabrao baš ovaj momenat? Zašto baš sada kad su se pojavili neki tragovi? Kad

se malo razmisli, sve to izgleda kao čudna koincidencija.

Džuli i Ket su ga bez reči gledali. Kao i uvek, Holidej je pogodio tačno u centar.

XIII

Holidej se spuštao niz liticu onoliko brzo koliko je smeo a da ne rizikuje da se oklizne, pazeći da uprkos žurbi nađe nogom siguran oslonac. Ako bi se na ovoj visini okliznuo, otkotrljao bi se do kraja strmine i kada bi stigao do dole od njega ne bi ostalo mnogo za oplakivanje.

Strma litica se završavala na gomili šiljastih i oštih kao medveđe kandže. Pad na njih značio je sigurnu smrt.

Presavio se glavom preko stene koja mu se našla na putu, vešto se izvio i pružio ruku ka konopcu koji su Ket i Romero držali spremnog. Dohvatio je prstima užu i čvrsto ga stegao. Osetio je trzaj u mišicama, jer su ga dvojica njegovih pomagača svom snagom povukli u sklonište vrlo blizu stene.

Čim se Dok našao u skloništu, sva trojica su plegli u udubljenje i zapušili užu prstima. Odmah zatim odjeknula je serija eksplozija. Krupni komadi krečnjaka i oblak bele prašine izbio je iz boka litice, i obavio trojicu planinara. Zajedno s oblakom prašine na njih se srušila kiša kamenja.

Kamenje veličine pesnica pljuštalo je po zaklonu i jedan veličine glave tresnuo je na samo nekoliko santimetara od Ketovih stopala.

Ovaj je instinktivno skupio noge i protresao glavom da bi iz ušiju raščistio odjek eksplozije. Dok su ležali zgrčeni, niz padinu se kao vodopad kotrljala lavina kamenja. Onda je kotrljanje prestalo i oblak prašine se lagano digao.

Napregli su oči da bi kroz tanku izmaglicu ugledali kameno lice, i kad su ga spazili, zadržano su pogledali jedan drugog. Osmeh je ozačio Ketovo i Romeroovo lice. Holidej je ostao ozbiljan.

Sedam štapića dinamita probili su prvi desetak metara puta koji će ih eventualno odvesti do velike stene poznate pod imenom Bela glava...

— Vi ste pravi ekspert za miniranje, mister Holideje — rekao je Romero čisteći prašinu sa svojih kožnih pantalona.

— Ekspert? Prevelika reč za ovo malo nosla. Trebalo je samo malo razmisliti, malo sračunati i potpaliti — skoro lenjo je rekao Holidej. — Srećom, krečnjak se lomi na krupne komade. Ako se dinamit postavi kako valja, napravi se rasep dovoljno veliki da kroz njega prođu koni i jahač... Ja sam ga postavio kako valja.

Pazeći na kamenje, izašli su oprežno iz zaklona i sa dosta truda se popeli uz liticu do novostvorenog ruba u steni. Pre nego što su se popeli, isprobali su jednom nogom nje govnu stabilnost. Obnaženi do pojasa, ali s opasačem za revolver koji su zadržali oko pojasa počeli su da odbacuju komade kamenja preko ivice niz padinu.

— Poslednje će biti najteže — rekao je Holidej stenjući dok je valjao

jedan veliki komad krečnjačke stene. — Ako ne stavim dinamit na pravo mesto, eksplozija može da sruši pećinu, ako pećina uopšte postoji i može se desiti da smo sve ovo radili uzalud.

Ket se uspravio kao da ga je neko bocnuo u leđa i obrisao podlakticom oznojeno i ozbiljno lice.

— Ako se to desi, bacićemo te niz titicu zajedno s ovim kamenjem. Je li tako Romero?

Meksikanac ga je zbunjeno pogledao, a još više se iznenadio kada se Holidej nasmejao i spretno oslobodio jedan poveći kamen koji je bio zastao na padini iznad njih. Kamen je tresnuo pored Keta i mali rendžer je odskočio.

Umesto da se naljuti, Ket se nasmejao i Romero je samo zavrteo glavom.

Gringosi! Mislio je. Nikada ih neće razumeti, a još manje će shvatiti njihov smisao za šalu.

XIV

Sedeći zavaljen u udobnu fotelju iza svog pisaćeg stola Natan Kros se namršti na Langa Brodija i još jednog strkljastog čoveka grubih crta lica koga je poznavao pod imenom Rirdon.

— Miniraju? — ponovio je Kros pitanje mršteći se još više na odgovor koji je već jednom čuo. — A gde kažeš da miniraju, Rirdone?

— Tamo gore na onoj litici od krečnjačke stene koja se zove Bela glava, mister Krose — objasnio je Rirdon. — Dižu u vazduh liticu kao da prave trasu za železničku prugu.

Kros je pogledao Brodija. — Šta ti misliš o tome, Lang.

— Ne vidim nikakvog razloga zašto bi probijali put kroz taj krečnjak — prokomentarisao je Brodi zagonetku koju su nametnuli Holidej, Ket i Romero. — Činjenica je da kroz taj predeo prolazi mnogo stočnih puteva koji vijugaju bukvalno na sve strane!

— Tačno! — rekao je Kros i tresnuo pesnicom po stolu dovoljno jako da su se predmeti na njemu odskočili. — Tamo ima toliko puteva i staza da ih, bukvalno, ne možeš izbrojati, ali očigledno da ti putevi ne vode gde bi oni želeli!

— I zato gospoda prave sebi poseban put!

— Da, ali kuda će on voditi? — postavio je Kros novo pitanje i pogledao Rirdona. — Pokaži mi na mapi gde se nalazi ta Bela glava.

Rirdon je prišao mapi koja je visila na zidu i kucnuo prstom mesto o kome se govorilo. Kros je prišao da bolje pogleda.

— Tu? — rekao je glasnije. — Tuda je pre mnogo godina prolazio stari Teksaški put pre nego što su poplave i odroni kamena izbrazdali predeo jarugama i nanosima kamenja... Da... oni su u potrazi za blagom, smeo bih da se kladim.

— Izgleda da će biti nešto tako — oglasio se Brodi.

Zvuk njegovog glasa kao da je podsetio Krosa na nešto i on je hladno odmerio Brodija. — Verovatno da im je onaj Meksikanac doneo neka obaveštenja koja ranije nisu imali. Šteta je što nisi upotrebio glavu umesto pesnica. Mogli

smo tog čoveka pridobiti za našu stranu.

— Hteo sam da ga srpečim da ode na Samersov ranč i da im pomogne, to je sve — pravdao se Brodi. — Smatrao sam da ću ga najpre i najsigurnije sprečiti ako ga dobro izdevetam.

— Zbog tvog rezonovanja mi smo ga izgubili, i ta je šansa propala. Ti si obična budala, Lang.

Upro je pogled u svog snažnog izvršitelja, a zatim se naglo zavalio u fotelju. Razmišljao je kratko vreme i onda kratko pogledao Rirdona.

— Vрати se na svoje osmatračko mesto, Rirdone i ne skidaj očiju sa njih... Izgleda mi da su na dobrom putu da nađu to blago. Dakle, motri i obaveštavaj me o svemu što se događa.

Rirdon je sevnuo očima. — Mislite da ih pustimo...

Kros je klimnuo glavom. — Čini mi se da ćemo uštedeti sebi dosta truda i napora ako ih pustimo da ga pronađu, a kada to učine, mi ćemo se umešati i preuzeti ga od njih.

Rirdon je klimnuo glavom, ali je u tom pokretu bilo nečeg nesigurnog. Počeo je da se premešta s noge na nogu. — Ovaj... mister Krose...

— Šta je? — presekao ga je Kros nestropljivo.

Rirdon je nastavio pokorno. — Ovaj... trebaće neko da me odmeni, mister Krose. Hoću da kažem ne mogu ja sam da motrim sve vreme...

— Brodi će ti naći smenu — progundao je Kros zlovoljno. — Pođi i motri na Holideja i njegove saradnike. Hoću da znam svaki njihov

pokret, svaki santimetar koji pređu. Hajde, polazi!

Rirdon je klimnuo glavom, natukao šešir i žurno izašao.

Brodi je uporno zurio u Krosa. — Zbog čega sam ti ja potreban Nate?

— Potreban si mi ovde u gradu — rekao je Kros. — Čuo sam da dolazi onaj đavolji brod... „Teksaška kraljica“. Izgleda da je bilo teške gužve kada je parobrod pristao dole u San Augustinu. Ali brod je bez obzira nastavio plovidbu uzvodu i približava se Tajlers Lendingu. Istovremeno, pred sobom čisti kanal za plovidbu. Onaj Harvud je na pramac pričvrstio veliku grabulju i mali bager.

— Taj se ne šali — prekinuo ga je Brodi.

— Naravno! Što je najvažnije, veliki broj stočara je zainteresovan da parobrodom prevozi goveda niz reku do velikih tržišta na Istoku, umesto da im skida salo goneći ih dugim i napornim putevima.

— Dole će dobiti i veću cenu — primetio je Brodi.

— To se zna. Ako taj Harvud sklopi ugovore sa stočarima, on će mi time zauzeti ruku u džep.

— To je jasno — klimnuo je Brodi glavom. — Hm, vraški nezgodna stvar.

— Nego šta! I zato hoću da obiđem sve rančeve u okolini... uzmi sa sobom nekoliko spremnih ljudi i ubedi rančere da je gonjenje stoke stočnim putevima još uvek najbolji način da se njihova goveda dopreme na tržište. Jesi li shvatio šta mislim?

Brodi se lukavo nasmešio. — Naravno Nate... neće biti problema. Pričiniće mi zadovoljstvo i garantujem za uspeh... — pri tome je značajno pogledao Krosa.

— Vрати se do petka — rekao je Kros i pošto ga je Brodi priglupo pogledao dodao je nestrpljivo: — Tada treba da doplovi onaj Harvudov brod. — Stisnuo je vilice. — Možda će mu uspeti da doplovi do Tajlers Lendinga, ali nameravam da se postaram da dalje ne ide. Ni na sever niti na jug, zapad ili istok. Jedini pravac kojim će taj brod otići kada ovde pristane je dno Sabine... a ako na brodu bude putnika, onda tim gore za njih... makar se među njima nalazio guverner lično!

Brodi je usne su se razvukle u širok osmeh. — Vратиću se u petak... ni krdo divljih konja me neće zadržati.

XV

Lusi-Krekviler je žarko želela da što pre stigne u Dalas. Ne da joj put nije prijao; naprotiv, nekoliko meseci odsustvovanja sa scene potpirili su u njoj želju da ponovo zapeva. Nedostajali su joj žagor publike, tišina dok peva i oduševljeni pljesak na kraju. Žudela je za atmosferom saluna i to ne onih na istочноj obali gde je svila i kadifa skrivala mlitave duše, već onih na Zapadu ispunjenih divljačnošću i strašću.

Malo ju je brinuo i Holidej. Istina, nikako nije bila načisto da li je taj čovek voli, ali iz njegovog drža-

nja moglo se zaključiti da nije ravnodušan. Taj čovek čeličnih nerava i smirenih postupaka nikad nije pokazivao oduševljenje. Čak ni u onim situacijama kada su drugi ljudi cepali kape od radosti, on je ostajao hladan. Zbog toga je kao relativno normalno primala činjenicu da je za nekoliko nedelja od njega primila samo jedno pismo i to kratko u kojem joj je pisao da mu nedostaje i da polazi u jednu novu akciju koja će se, kako je nagovestio, relativno brzo završiti.

Lusi je pomalo krivila sebe što nije našla vremena da mu odgovori. A kada je najzad stigla da mu napiše nekoliko reči i da pismo pošalje poštom, doznala je da je dilžansa sa poštanskom pošiljkom u kojoj se nalazilo njeno pismo nastradala u nabujaloj reci. Kada je to čula, pripremila se da napiše drugo i već je bila počela da ga piše, kad je naišao Rup Harvud i predložio joj da se u Teksas vrati s njim, brodom „Teksaska kraljica” kojim je on putovao u istom pravcu.

Lusi je pomislila da će pismo koje bi napisala putovati bar isto toliko koliko bi trajalo njeno putovanje brodom i odustala je od namere da pismo završi. Sada se pitala gde joj je bila pamet kad se nije setila da Holideju bar pošalje telegram. Putovanje je potrajalo duže nego što je očekivala zbog toga što su plovni kanali na Sabini morali biti temeljno očišćeni i produbljeni.

Sem toga, događaji sa goničima stoke doprineli su da se putovanje otegne.

Najzad, posle dugotrajne vožnje, parobrod je napravio luk oko jedne rečne okuke i Lusi je ugledala građevine u Tajlers Lendingu. Predeo oko grada bio je plodan, više nego što se to moglo očekivati u ovoj divnoj i šumom obrasloj zemlji kroz koju se probijao brod dok se približavao gradu. Na dodir prsta po ramenu, okrenula se i iznenađeno pogledala Rupa Harvuda koji joj je pružao durbin ukrašen kožom i bakarnim žicama.

— Uzmi ovo — rekao je mahnuvši glavom prema udaljenim zgradama. — Možda ćeš na pristaništu videti nekoga poznatog.

Lusi se nasmešila i uzela durbin. Nastavila je da se smeši dok je prinosiла oku otvor durbina i dok je prilagođavala sočiva daljini predmeta. Primaknute na veoma blisko odstojanje zgrade su izgledale nekaako nesrazmerno kratke i smešno uobličene. Mogla je da pročita natpise i znake, videla je ljude, životinje i vozila koja su se kretala ulicama. Prošetala je durbinom i našla pristanište. Još bolje je prilagodila odnos sočiva prelazeći pri tom preko mase ljudi koji su tamo stajali okupljeni.

Skinula je durbin sa oka i nabranih obrva pogledala Harvuda koji je i sam gledao kroz durbin. — Ne vidim nikog poznatog, a ne vidim ni odbor za doček niti bilo šta što na to liči — rekla je sa prizvukom nesigurnosti u glasu. — Jesi li poslao telegram kada treba da nas očekuju, Rupe?

— Jesam... poslao sam — ponovio je Rup posmatrajući pažljivo grupu ljudi na pristaništu. Stisnuo je nerasploženo usne i spustio durbin sa oka.

— Oni tamo na doku liče mi na bandu siledžija, Lusi. Pored toga sumnjivo mi je odsustvo žena i dece... za ljude koji nikada nisu videli parobrod, smatram da je takvo ponašanje vrlo čudnovato. Videla si kako su deca trčala u bujicama čim bi videli dim iz brodske dimnjaka ili čula zvižduak brodske sirene. Trčali su miljama pored obale samo da bi nas što duže gledala. A sada ne vidim nijednog deteta... ni žene.

Počutao je malo, a onda pogledao u nebo koje se plavilo bez ijednog oblaka. — Nema ni traga od oblaka niti nagoveštaja kiše što bi moglo da bude razlog njihovog ostajanja kod kuće... nešto čudno se dešava Lusi, nešto zaista vrlo čudno.

Lusi ga je pogledala ozbiljno. — Misliš li da ćemo imati još neprilike zbog transporta stoke?

— Pretpostavljam da je tako nešto u pitanju. — Odgovorio je Harvud. — Možda nam predstoji vrlo surov doček. U rukama nekih u gomili vidim toljage!

— Šta ćeš učiniti?

— Izdubićemo kanal za plovidbu sredinom reke i tamo ćemo se usidriti. Mislim da je to mnogo sigurnije. Otuda ćemo poslati čamac na obalu da vidimo šta se događa. Ako tamo nađemo Holideja utoliko bolje. Holidej bi trebalo da je u Tajlers Lendingu. I Vajat Erp je verovatno već stigao.

Devojka je brižno gricnula donju usnu. Ako je rasploženo u gradu takvo kao što je Rup prosuđivao, onda bi trebalo da se desi čudo da se sve dobro svrši. Jer, masa koju nosi poplava nasilja ne pravi razliku između lošeg i dobrog, krivog i nedužnog, čak ni između čoveka i žene.

Ona ruši i uništava sve što joj dođe pod ruku.

Harvud je prišao ivici komandnog mosta i pozvao mornare da sprema čamac za spuštanje. Zatim je pozvao mašinsko odeljenje i kad je zvono na palubi zazvonilo mašine su pokrenule točak unapred. Za taj dan plovidba je bila završena.

XVI

U hotelskoj sobi nervozno se šetao savezni šerif Vajat Erp. Šetao je sa rukama na leđima, čvrsto zakvačenih prstiju koji su nervozno poigravali. Pored prozora odaje stajao je jedan od članova gradske uprave, zbunjenog izraza lica, nesiguran i skrušen kao pokisla kokoška.

Sa ulice su dopirali glasovi pripitih ljudi koji su se u sve većem broju okupljali na ulici. Erp je prišao prozoru i pogledao šta se događa i video da se ka pristaništu slivá masa različito odevenih osoba. Ali ipak, preovladavala je odeća kauboja i goniča stoke. Masa se okupljala na doku gde se očekivao dolazak broda.

Na užurbano lupanje, Vajat je prišao i otvorio vrata. I ako je odgovaralo ugovorenom signalu iz opreznosti je izvukao i zapeo revolver.

Nikad se nezna šta vreba iza vrata, bilo je njegovo geslo koje i ovaj put nije zaboravio.

No, opreznost je bila nepotrebna, jer se na vratima pojavio sićušni gradski potrčko, čovek od pedesetak godina, kržljavih udova i tela i smežuranog lica, verovatno čovek koji zbog svojih fizičkih kvaliteta nije mogao da nađe drugi posao. Dišući ubrzano potrčko je pogledao Vajata.

— Kao što ste pretpostavljali, ser — raportirao je trčkaralo ljudi Nanta Krosa predvođeni Langom Brodijem podbunjuju stočare da ne prihvate ideju transportovanja stoke vodenim putem do zaliva. Tu su i goniči stada i oni zajedno sa Krosovim ljudima proneli su vest da je Harvud poreklom Francuz iz Nju Orleansa, da sa sobom vuče posadu sastavljeni on Meksikanaca ubojica i... da kažem, svakakvog šljama, ser. Te glasine su usmerene na to da grad okrenu protiv „Teksaške kraljice“ čak pre nego što lađa pristane.

Vajat se zamislio. — To govore? Prljava rabota.

— To nije sve, šerife — užurbao se potrčko. — Čak pronose glas da i vi u tom biznisu imate svoj udeo i da zloupotrebljavate svoj položaj federalnog šerifa.

Erp je klimnuo glavom. — Pretpostavljam da sam Natanu Krosu uterao strah u kosti tim što sam malo pažljivije zavirio u neke njegove poslove sa prodajom nekretnina... rekao bih da mu je cilj da se obezbedi da u njegovim poslovima ne pokrenem neku temeljniju istragu.

— Možda ste u pravu, mister. Ali, šta da radimo?

— Misliš li da će na pristaništu izbiti nered?

— Mislim, ser, u najmanju ruku nered. Masa je naelektrisana a ima i dosta pijanih. A vi znate šta pijana gomila može da učini. Video sam to jednom u Sakramentu. Bilo je polomljenih glava i udova kao u najstrašnijem stampeđu.

— Dosta znaš stari moj — nasmešio se Erp i više mahinalno izvukao pištolj da bi proverio da li je magacin pun.

Stari trčkaralo se zadovoljno osmehnulo. — Predložio bih vam nešto, gospodine.

— Da čujem. Šta predlaže tvoja mudrost.

— Smatram da bi bilo najbolje da pojašete konja i kidnete na Samersov ranč pre nego što grad eksplodira kao bure baruta.

Vajat Erp ga je nekoliko trenutaka gledao u oči. Onda se osmehnulo, jer je ocenio da mu stari daje savet podstaknut najboljim namerama. — Ti tako misliš, je li? Možda to i ne bi bilo tako loša ideja.

— Šta onda čekamo, da vam spremim konja?

— Ne.

— Ali rekoste...

— Da to ne bi bila loša ideja? Pa, i ne bi... da nije jedne stvari.

— Koje?

— Ja sam Vajat Erp, pre svega... A onda, federalni šerif. A treće... na tom brodu je Lusi Krekviler!

Stari opštinski služitelj ga je zbunjeno pogledao. U svojoj želji da

pomogne, sasvim je zaboravio na ono što već davno nije bila crta njegovog karaktera. Zaboravio je da postoje hrabri ljudi. Digao je obrve i slegnuo ramenima kao da pere ruke.

Vajat je za to vreme gledao kroz prozor gomilu koja je bivala sve bučnija. — Ipak, mnogo bih voleo da su Holidej i Ket ovde. — Promrmlijaao je sebi u bradu.

XVII

Poslednji svežanj dinamitskih patrona eksplodirao je uz gromoglasni tresak i veliki komadi krečnjačkih stena su poleteli visoko u vazduh praćeni zastrašujućom erupcijom vatre i dima. Pri povratku iz visine gde ih je eksplozija odbacila, komadi stene su zasuli skrovište trojice dinamitaša izabrano iza jedne stene u podnožju padine.

Holidej je lagano digao glavu radoznao da vidi da li se krečnjačka litica srušila i da li je gurnula Belu glavu niz padinu.

Dim koji se nadvijao oko mesta eksplozije nije dozvoljavao da jasno vidi ono što je želeo, a ušiju zaglunutih od eksplozije nije čuo kada su Ket i Romer skočili na noge i potrčali... U tom trenutku povetarac je odagnao prašinu i on se malo pogurio da bi bolje video. Istog trenutka je otegnuto zviznuo.

— Pogledajte ono! — rekao je prigušujući uzbuđenje zbog onog što je video.

— Gospode bože! — uzviknuo je Ket.

— Velika stena... Kabezablanka... — promrmlijaao je Romer kao da ne shvata. — Nema... je! Ali, gde je nestala.

— Neka je vrug nosi u pakao. — Jasno i odsečno je rekao Holidej izlazeći iz zaklona i polazeći uzbrdo. Nema je i to je najvažnije... No, pogledajte šta je ostalo iza nje! Veliki otvor pećine... i po tome kako mi odavde izgleda ne bih rekao da je pećina ni najmanje oštećena.

Ket i Romero su pošli za njim penjući se brzim pokretima preko krupnog kamenja. Kopajući nogama i hvatajući se rukama kao kandžama, peli su se uz strmu padinu do početka puta koji su probili u licu krečnjačke litice. Znojeći se dahćući, ali ne gubeći vreme da bi proverili da li staju na čvrstu podlogu, i da li kamenje na koje se oslanjaju može da izdrži njihovu težinu, žurili su tek probijenom stazom ka mračnoj čeljusti pećine koja se otkrila kada je poslednja eksplozija izbacila veliku stenu iz njenog ležišta u otvoru pećine.

Svih tih dugih godina stena je visila zaglavljena u ulazu pećine, držana u om položaju verovatno samo tankom skramom krečnjaka koji je delovao kao cement... sve dok je dinamit nije pokrenuo iz ležišta.

To je bio kraj Kabezablanka... Bele glave.

Holidej je prvi stigao do pećine. Zastao je na ulazu i počeo da zuri u tamu. Vazduh je mirisao na membru, ustajalost i prašinu koja je još izbijala iz tamnih kutova. Unutrašnjost pećine se skrivala u tami na koju se oko polako privikavalo.

Ket i Romero su stali iza njega pogleda uprtog u istom pravcu.

— E, neka me...! — Zaustio je Holidej i istog trenutka se okrenuo privučen dozivanjem nekog ženskog glasa.

Dalje dole ugledali su sićušnu figuru Džuli Samers koja je trkom gonila konja uzbrdo ka početku novo probijene staze. Iz sve snage im je mahala šeširom.

Idem da vidim šta hoće — rekao je Holidej prolazeći pored Keta i Romera koji su i dalje zurili u pećinu. Čim se Holidej udaljio niz stazu koju je napravio dinomit njih dvojica su oprezno zakoračili u pećinu.

Holidej je došao do kraja staze i sačekao da se devojkica s mukom uspne još poslednjih nekoliko metara. Vetar je sad jako duvao i devojkica je sjahala čim je konj stao nogom na ravni je tle.

Holidej joj je pomogao da siđe i pročitao oduševljenje u njenim očima.

— Vidim da ste završili put — izustila je bez daha. — A... je li ono pećina? Ona o kojoj je Luis govorio da se u njoj nalazi top...?

Holidej je zaustio da odgovori, ali je krajičkom oka primetio neko kretanje i on se okrenuo ka pećini i ispustu pred njom. Ma koliko očekivan, prizor ga je iznenadio.

Romero i Ket su gurali jedan bronzani top na točkovima. Zardžali točkovi su zaškripali kada je Ket zategao rukama paoce i kada je Romero s naporom okrenuo cev naniže niz strminu.

— Baš kao što je njegov dedica rekao — povukao je Ket ispunjen osećanjem sreće zbog uspeha.

— Vidim. Šta još ima? — doviknuo je Holidej.

— Dva tuceta đuladi i čak nekoliko buradi baruta.

— A blago? — Zapitao je Dok.

— Samo nekoliko novčića u jednoj kožnoj torbici — odgovorio je Ket.

Romero je ponovo ušao u pećinu i izašao otuda noseći u ruci zardžalu sablju u uljubljenim koricama. Digao je sablju visoko iznad glave. — Ovo je dovoljno blaga za mene senjor i senjorita. Mač moga dede!

Holidej se okrenuo devojkici. — Sad znamo da je bar deo legende istina.

— Sve je istina, mister Holideje — rekla je Džuli Samers očiju sjajnih od oduševljenja. — Uz pomoć drugog dela Luisove mape proverila sam oznake na starim mapama Biroa za nekretnine i sad sam sigurna da znam gde se nalaze potopljeni topovi. Oni topovi čije su cevi napunjene zlatnicima i srebrnjacima!

XVIII

Rup Harvud je odlučio da se lično iskrca čamcem na kopno. Ali, iskrcavanje je trebalo obaviti u tajnosti i zato su čamac spustili sa suprotne strane broda, a ne one okrenute pristaništu, tako da se između čamca i onih okupljenih na obali nalazio trup „Teksaske kraljice”.

Za sve vreme su se sa obale čuli povici gomile koja je postajala sve veća i bučnija.

Nije bilo teško držati čamac u položaju pogodnom za iskrcavanje, a krmanoš „Teksaške kraljice” dobio je nalog da brod zadrži u tom kursu sve dok sa čamca ne dobije znak da nastavi plovību prema ranije dogovorenom planu.

Veliki čamac sa dva vesla kliznuo je kroz mutnu vodu okrenut poprečno na maticu. Na jednom mestu gde je voda bila dovoljno duboka „Teksaška kraljica” je prišla bliže obali i u tom trenutku čamac je kliznuo ka kopnu. Zaklonjenog brodskim trupom i rečnim rastinjem niko ga nije primetio i Rup Harvud sa dvojicom mornara na veslima zaplovio je ka kopnu.

Prišli su obali na mestu gde je bilo puno rastinja i posle kratkog osmatranja, pramac čamca se zario u blato. Rup je ostavio ljude u čamcu da čekaju njegov povratak, a sam se uputio ka gradu. Cilj mu je bio da potraži Vajata Erpa i Dok Holideja za koje je znao da se nalaze u gradu, iako mu nije bilo poznato gde bi ih u tom trenutku mogao naći.

No, morao je da pokuša. U datoj situaciji nije mu ostajalo ništa drugo.

Bunilo ga je što u gradu vlada nered. Koliko je poznavao Holideja i Erpa, njih dvojica ne bi dozvolili divljanje gomile. Ako je neko umeo da ohladi usijane glave i zavede red, to su bili oni. Šibanje Holidejevog strašnog pogleda ledilo je srca makar ih grejale desetine ispijenih boca viskija, a ako

je uz njega stajao i Vajat Erp, onda je овакво ponašanje gomile izgledalo neshvatljivo. Jedino objašnjenje moglo se naći u tome da dvojica asova nisu u gradu...ili bar jedan od njih.

Hervud se dvoumio gde da potraži šerifa a i njegovog čuvenog prijatelja. Nije znao gde se nalazi hotel, ali se nadao da će ga nekako naći. Sreća mu je bila naklonjena i posle nekoliko minuta lutanja naišao je na zgradu sa natpisom hotel. Došao je do zgrade bez incidenata, praćen radoznalim pogledima žena i dece koji su buljili u njega skriveni iza spuštenih zavesa i odškrinutih vrata.

Obuhvativši kratkim analitičkim pogledom predvorje, Rup je prišao portiru i zapitao ga za Doka Holideja na šta je ovaj kratko odmahnuo glavom.

— Ne, taj ne stanuje u ovom hotelu.

— A šerif Erp?

— Prvi sprat, soba br. 9. Šerif je gore.

Ne obazirući se na portira, Rup je pošao na sprat i zakucao na vrata sobe br. 9. Otvorio mu je Erp lično, ali je najpre kroz oškrinuta vrata provirila cev njegovog revólvera. Prepoznavši Rupa Erp je otvorio vrata.

— Otkud ti. Nisam očekivao da ćeš pristati uz obalu — rekao je Erp začuđeno.

— I nisam. Ali sam došao u pravi čas. Vidim da si spreman da pođeš.

— Da. Masa je pomahnitala i treba je smiriti. Uzmi moju skraćenu dvocevku i pođi.

— Ne, imam bolji plan. Pođi sa mnom na brod.

Erp se namrštio. — Da pobegnem?

— Ne, ni govora. Reč je samo o taktičkom uzmicanju. Kad se duhovi smire, biće lako. U ovom trenutku lako može doći do krvoprolića.

Erp se zamislio. — U pravu si. Treba ponekad biti i mudar.

Do tog trenutka „Teksaška kraljica” se već bila ukotvila na sredini reke i videvši da je prevarena i lišena zadovoljstva da se kroz nasilje izivi, polupijana gomila je zauriala i ispalila bezbroj hitaca iz vatrenog oružja. Dok se to odigravalo, Harvud i Vajat Erp praćeni opštinskim trčkaralom napustili su grad i stigli do mesta gde je Rupa čekao čamac. Pošto je čamac mogao da primi samo četiri osobe, trčkaralo je ostao na obali.

No, čim je čamac stigao do „Teksaške kraljice” bilo je jasno da bi ponovo izlaganje pogledima sa obale bila ludost, i da potrkalo zbog toga mora ostati na obali tim pre što mu nije pretila nikakva opasnosti. U stvari njuškalo se zgrčio u žbunju i stao da čeka pogodnu priliku da pobegne sa strašnog mesta opasnosti.

Tek što je zakoračio na palubu Vajat je ugledao Lusi. Devojka nije krila zadovoljstvo što ga vidi, jer joj je njegova impozantna pojava ulivala poverenje.

— Oh, Vajate, toliko mi je drago što ste ovde! Ali, gde su Dok i Džoni? Videla sam da je neko otao na obali. Da nije to...?

Erp ju je stisnuo za mišicu. — Holidej i Džoni su na zadatku... oh, ne treba tako da me gledate. Nisu daleko odavde. Ako hoćete baš tačno, udaljeni su samo nekoliko milja uzvodno...

Lusi je razvukla lice u osmeh. No, Erp to nije primetio, jer je njegovu pažnju privukao Harvud koji se vraćao noseći balon bren-dija i čaše.

— Brinula je za vas obojicu. I za Holideja i za tebe. Probitjala mi je glavu o vama još otikako smo napustili Nju Orleans... A možda i pre toga — rekao je Harvud dižući čašu. — U tvoje zdravlje dragi moj prijatelju.

Obojica su jednim gutljajem ispiili sadržinu čaše i onda im je Erp ispričao sve o Džuli Samers i poplopljenim topovima.

— Ja sam tek od juče u gradu i građani me nisu još čestito ni videli.

— A Dok? — zapitala je nestrpljivo Lusi.

— Dok ni Džonija nisam video još od našeg poslednjeg rastanka u Dalasu, ali sam odmah po dolasku primio od Holideja jednu poruku. Javio mi je da im se pridružio jedan mladi Meksikanac koji je sa sobom doneo neku staru mapu koja će im pomoći da nađu mesto gde leže topovi.

Erp je primio čašu usmama i popio dobar gutljaj. — Ideja da se predmeti iz naše istorije izlože

publici čini mi se vrlo korisnom i dobrom... Bar tako meni izgleda. Ako pričekamo ovde nekoliko dana, Rupe, mislim da ćemo tačno znati, odnosno da će oni tačno znati da li mogu naći te topove ili ne mogu. Ako rezultat bude pozitivno, mislim da bismo onda mogli da od guvernera potražimo produženje ovlašćenja... i eventualno neku pomoć.

Rup je sumnjičavo zavrteo glavom. — Pa, ne znam... nekoliko dana s ovakvom gomilom na obali... Ne verujem da će još dugo stajati tamo krštenih ruku.

— Izgleda da si u pravu.

— Pre ili posle sešće u čamce ili splavove ili nešto treće, i napašće nas. Mislim da ne bi trebalo da čekamo.

— Nego šta da radimo? — zapitao je Erp.

— Da se vratimo niz reku.

Vajat Erp je zagrizao usnu. — Shvatam šta misliš, ali to je nemo guće.

— Zašto? Zar ti je toliko stalo do ugleda? Zar ti nije preča glava? Ovo više nije posao za jednog čoveka. Treba poslati vojsku da interveniše.

Erp je odmahnuo glavom. — Nisi me razumeo. Na stranu što ja mislim da ću u pogodnom trenutku uzeti stvar u svoje ruke. I kad ne bih tako mislio ipak ne bih otišao odavde. Jednostavno, ne mogu tek tako da ostavim Keta i Holideja. U kakvom bi se oni sosu našli kad bih ja dezertirao i ostavio ih na cedilu.

— Obavestićemo ih nekako da budu oprezniji.

— Ima još nešto. Ti ne znaš u čemu je stvar. Postoji neki Natan Kros koji takođe traga za blagom konkivistadora. Nije važno kakvim da ti sad ne objašnjavam. Može se desiti da im neko dođe u posetu ako izvuku te topove na videlo. Ja moram biti tu da to onemogućim.

— Erp je u pravu, Rupe — složila se Lusi.

— Iza sve ove gužve leži isti taj Kros. To je jedan nitičkov sposoban na svaku pokvarenost i razbojništvo. Po svemu sudeći varao je pri prodaji zemlje, pomerao je granice i radio je svešta. On je pored toga i lokalni nakupac stoke. Prema tome, on ne bi bio presrećan da vidi parobrodsku hindiju do Tajlers Lendinga.

— Sve su to razlozi da bismo odavde, stari moj — rekao je Harvud. — Koliko poznajem Holideja, on je u stanju da se sam stara o sebi. A ni Ket nije baš bebica.

— Rupel — uzviknula je Lusi.

— Nisam mislio da ih jednostavno napustim — požurio je Rup da objasni. — Ali, Holidej je sposoban čovak. Siguran sam da bi on višje želeo da te sklonim odavde na bezbedno mesto nego da te izlažemo opasnosti višjeći ovde, možda bez velike potrebe. A bojim se da ostajući ovde činimo baš to: Izlažemo tvojoj život opasnosti.

Lusino lice se iznenada ozarilo. — A zar moramo da ostanemo ovde.

Harvud je nabrao obrve. — Eto vidiš, to je baš ono što i ja govorim. Mogli bismo da se vratimo niz reku...

— Ne, ne — prekinula ga je Lusi odmahujući odlučno glavom. — Zar ne bismo mogli da pođemo uz vodno? Tamo gde se nalazi Holidej?

Na, to je Harvud digao obrve i lagano se okrenuo ka Erpu. — Pa, ne mogu pouzdano da tvrdim, ali sudeći na osnovu karata, mislim da se iza ove tačke reka sužava. Nisam siguran da bi Teksaška kraljica mogla da otplovi daleko odavde.

— Zar ne bi mogao da izdubiš kanal grabuljama i bagerom? — zapitala je Lusi. — Kao što si i do sada radio na mestima gde je reka plitka?

— Mogli bismo da kopamo. — Prihvatio je Harvud Lusinu ideju. — Ali, to bi išlo dosta sporo...

— I ne samo to — nastavila je Lusi da ga ubeđuje. — Kad jednom stignemo do Holideja, mogli bismo da, mu pomognemo da pomoću ovog istog bagera i dizalice izvuče top ili topove! To bi bilo moguće, zar ne?

Harvud je pogledao Erpa. — Pa, šerife, šta misliš? Ploviti dalje uz reku moglo bi da bude riskantno. Moglo bi se desiti da se nasučemo i da se posle toga nikada ne izvučemo. Može se desiti da budemo prinuđeni da napustimo „Teksašku kraljicu“.

Erp je pažljivo posmatrao Lusi. Odjednom je rekao. — Čini mi se da bi vredelo da pokušamo.

U tom trenutku sa palube se začula paljba i Harvud je potrčao ka vratima, vadeći svoj „smitt-ve-son“. Erp je pogurio za njim i pre nego što je za sobom zaključio vrata dviknuo je devojci.

— Ostani ovde Lusi i ne izlazi ni za živu glavu. Rup i ja ćemo biti dovoljni na palubi i ti nam nećeš biti od pomoći.

Erp je bio u pravu. Reka je vrvela čamcima svih veličina prepunih do zuba naoružanim ljudima. Terani veslima, čamci su se brzo približavali „Kraljici“. Ljudi u nji ma pućali su iz svih oružja i metalni kuršumi su otkidali komade drvene ograde, komandnog mosta i kabina, i bušili rupe u drvenoj konstrukciji. Staklo je praštalo na krmanoševnoj kućici i komandnom mostu. Posada broda bila je prinuđena da drži glave sagnute i retko koji od momaka se usuđivao da proviri i odgovori na paljbu.

Harvud je potrčao uz stepenice ka komandnom mostu praćen kišom kuršuma, koja je sipala oko njega. Vajat je poskočio za njim i samo zahvaljujući pribranom mornaru koji im je otvorio vrata, uspeli su da neozleđeni stignu na cilj.

— Hvala Rendi, — rekao je Rup ne gledajući mornara. — Do pakla! Kiro je skupio sve usijane glave u okolini i nagnao ih na nas.

— Izgleda da je tako, kapetane... hoćemo li da zaplovimo?

— Nemamo vremena — rekao je Harvud zamišljeno. — Preplaviće palubu pre nego što pokrenemo mašine.

— Da otvorimo paljbu dok su još daleko.

— Ne, imam bolju ideju. Možda ćemo dobiti malo u vremenu. Javi mašinarnici da pokrene mašinu čim stignem do dizalice i bagera.

— Do vraga, ne čini to čoveče!
— usprotivio se Erp, ali Harvud je već otvorio vrata i iskočio napolje spustivši pre toga revolver u futrolu.

Dohvatio je gvozdenu orgadu stepenica i smandrljao se na donju palubu ne dodirnuvši čizmama ni jedan sem prvog i poslednjeg stepenika. Čim je pod nogama osetio drveni pod, pručio se na trbuh i počeo da puzi ka pramcu. Olovo je zviždalo na sve strane otkidajući iverje sa drvenih delova broda, dok je sa palube retko odjekivao tek po koji hitac. U kratkim pauzama između ispaljenih hitaca čulo se žuborenje rečne matice kroz žičane kablove na kojima je visila grabulja.

Dok su se približavali Tajlers Lendingu, ona im nije bila mnogo potrebna... ali, Rup je planirao da je upotrebi.

Harvud je prepuzao nekoliko poslednjih stopa do čekrka pazeći da čekrk dođe između njega i čamaca koji su se približavali. Uvukao je glavu u ramena kada se je dan metak odbio od čelične sajle i svirnuo mu pored uha. Dao je čoveku na komandnom mostu i kroz prasak pucnjave Erpovog revolve-ra začuo je udaljeno zvonjenje u mašinarnici.

Mallo kasnije, brod je zadrhtao od rada teških mašinskih poluga, a do uha je dopirao pijuskanje i pe-

nušanje vode. Džinovski točak sa veslima počeo je da se okreće.

Harvud je uključio motor kojim je pokretana dizalica za izvlačenje grabulje i teška alatka se digla sa palube i poletela preko pramca broda. Za to vreme puščana paljba je odjekivala pojačanim tempom, a paralelno sa brzom paljbom, množile su se i psovke veslača koji su se upinjali da stignu do „Teksaške kraljice” pre nego što zaplovi.

Harvud je povukao ručicu dizalice i velike grabulje su pljusnule u vodu. Istog trenutka lađa je krenula.

Potegao je svoj „smitt-veson” revolver i okrećući čekrk jednom rukom ispalio nekoliko hitaca na dvojicu napadača koji su očiju razogačenih od popijenog alkohola i besa uskočili preko ograde broda. Mornari su potrčali napred sa čačkama i tojagama u rukama, posle čega je na desnoj strani broda nastala gužva. — Rup je osetio kao da se brod nagnuo na jednu stranu u momentu kad su se za njega uhvatile stotine osvetničkih ruku.

Rup je pomerio ručicu na dizalici i mali motor je zabrektao pod teretom. Debele čelične sajle su se zategle i grabulja se pojavila iz vode pretovorena muljem, kamenjem, komadima polutruhljivih panjeva i rečnim rastinjem.

Harvud je ispalio hitac na čoveka koji je nanišanio „vinčesterkom” na njega, okrenuo kotur kojim se pokreće mehanizam dizalice i teško natovarena grabulja se lagano zanjihala preko pramca i zaustavila se tačno iznad gomile

čamaca približenih uz bok broda na kojima su vrvjeli ljudi.

Neki od njih su vidjeli šta će se desiti i počeli su da skaču u vodu ili da viču da bi upozorili ostale.

No, većina je zatečena potpuno nespremna za takvu protiv akciju i nije ni shvatila u kakvoj se opasnosti nalazi, kad je Rup pustio ručicu dizalice.

Čeljust dvostruke grabulje se otvorila i smrdljivi mulj i tone raznog đubreta sa rečnog dna srušili su se na napadače. Nekoliko teških panjeva natopljenih vodom pogodili su čamce i ovi su se od tog udara raspali kao polomljene ora hove ljuške. Oni koji su popadali u vodu zavrištali su, ali samo za kratko... dok im voda i mulj nisu napunili usta. Od komada steina, panjeva i debelih grana lomili su se splavovi, prevrtali čamci.

Reka je bila puna ljudi koji su vikali, praćakali se rukama peneći vodu oko sebe i proklinjući na sav glas „Teksašku kraljicu“ i nje nog kapetana Rupa.

U tom trenutku na palubi se nije više nalazio nijedan napadač. One koji su uspjeli da se popnu na brod mornari su bacili preko ograde u vodu. Kraljica je plovila svojim putem lagano ali sigurno. Harvud je ostavio grabulju da se lju-lja i zakočivši motor koji ju je pokretao potrčao je uz stepenice ka komandnom mostu. Uz put se izdrao na dvojicu fanatičnih napadača koji su se još nalazili na brodu. U prolazu je jednom zadao udarac pesnicom a drugoga su dograbili mornari i zajedno sa prvim koji se s mukom dizao od Rupovog udarca bacili ih preko ograde.

Harvud je u nekoliko skokova doskočio do komandnog mosta, klimnuo glavom kormanošu i preuzeo komanda. Zvonom je dao znak mašinarnici da krene punom parom napred i pod lopatastim točkovima koji su naglo promijenili smer okretanja, voda se zapenila kao da ključa.

Veliki krmeni točak okretao se kao ruletsko kolo i pramac broda se lagano usmerio ka uzvodnom toku reke, ostavivši ljude koji su se batrgali u vodi da se snalaze kako znaju.

Lusi je stajala na donjoj palubi pogleda uprtog u komandni most na kome se kroz polomljeno staklo naziralo lice Rupa Harvuda.

Kada je Vajat Rup u njenim očima pročitao oduševljenje koje se graničilo s obožavanjem, pomislio je da uprkos svemu, Holidej ipak ima razloga za nespokojsvo.

Sirena Teksaške kraljice je prodorno odjeknula, i brod je zaplovio uzvodno od Taglers Landinga.

XVIII

Kros je bio skoro van sebe od besa zbog poraza koji su njegovi plaćenici huškaći pretrpeli prilikom napada na „Teksašku kraljicu“. Zurio je u Brodija i još nekoliko ljudi koji su mokri, blatnjavi i izubijani stajali pred njim dok je on glasnim korakom, neprirodno ispravljenih leđa šetao po jednom malom dvorištu iza njegove kancelarije.

Sevanje očima odražavalo je samo deo njegove ljutine.

— Neka vas nosi đavo u pakao!

Niste čak ni pokušali da potpalite taj klamavi parobrod — vikao je besno.

— Pokušaj ti da to uradiš kad ti na glavu pada dvadeset tona blata i otpadaka! — pravdao se Brodi sumornog lica. — Možeš da nas grdiš koliko hoćeš Nate, mi smo učinili najbolje što smo mogli...

— Niko ne bi učinio ništa više — dodao je jedan brikljiva stidljivo.

Kros se besno okrenuo i izdrao. — Misliš? Svakbi drugi bi više učinio nego vi. Šta ste vi uradili? Puštali ste ih da otplove, a da im niste pričinili nikakvu štetu. I ti kažeš da ste učinili najbolje što ste mogli?! — Izdrao se Kros na Brodija.

— Voleo bih da si ti bio tamol! — Dobacio mu je Brodi ogorčeno. — Voleo bih da su tebi usta, uši, nos, oči bili puni blatnjave vode, da si se ti davio u toj smrdljivoj reči, i da i sad u želucu osećaš gađanje od progutanog ulja i žabokrečine. Eto šta bih voleo da se te bi desilo. Onda bi drukčije govorio, Krose!

Kros je zurio u Brodija tresući se od napora da savlada ili bar da kontroliše ljutinu. Posle jednog minuta ćutanja koji se činio dugačak kao večnost, procedio je s mukom kao da stihom valja reči preko usana. — Dobro, ali pazite šta vam kažem... naterali smo parobrod da otplovi uz vodu. Prema tome, brod se mora vratiti niz reku i mora proći pored Tajlers Len dinga. E, pa, sledeći put taj prolazak neće biti nimalo lak!

Brodi ga je upitno pogledao još uvek ogorčen.

— Razapećemo čelično uže sa jedne obale na drugu i kad brod naiđe naći će nam se na nišanu kao golub na grani. Onda ćemo ga uništiti kad nam bude volja.

— Serif Erp je na tom brodu — primetio je Brodi.

— Bio je na brodu i kad smo ga prvi put napali.

— Ali, onda to ljudi nisu znali. Da su znali, ne bi ga napali ni za živu glavu. Ne bi uo kraja sveta, siguran sam.

— O tome ćemo brinuti brigu kasnije... Sada je najvažnije da nađemo dovoljno dugačak kabl...

Zastao je u pola rečenice i sve glave su se okrenule u pravcu odakle je iza kuće dopirao topot konja u trku. Svi su kao jedan potegli revolvere ali niko nije pritisnuo obarač, jer su pri slaboj svetlosti mesečine prepoznali konjanika.

Bio je to Riridon; zadimljen i oznojen na konju okupanom penom. Stigavši do dvorišta, zategao je vodice i konj je stao kao ukopan, a on je skočio iz sedla i nesigurnim koracima prišao Krosu. Oči su mu gorele kao u groznici.

— Nate! — Izustio je bez daha.

— Našli su ga!! Našli su blago!!

— Našli su... šta?!

Riridon je zamukao, jer su se svi okupili oko njega zasipajući ga pitanjima. Digao je ruku kao da želi da se odbrani, a Kros je povikao da ih umiri.

— Probili su dinamitom stazu preko krečnjačke litice i otvorili ulaz u neku pećinu... Video sam da su iz pećine izgurili jedan top

na točkovima i još neke druge stvari. Burence ili sandučić, nisam siguran šta od ta dva. Izneli su i topovsku đulad i...

— Šta, govoril? — peresekao ga je Kros nestrpljivo.

— Novac? Video sam kako se blista na suncu. Zlatan i srebrn novac, Nate!

U tišini koja je posle tih reči nastala, Kros je nekoliko puta pokajnički klimnuo glavom. — Legenda kaže da su Meksikanci u nekoj pećini ostavili jedan top zajedno sa nešto baruta i đuladi i jednim delom blaga. Po predanju, ta pećina je zatvorena stenama.

— Znači da je legenda bar delom tačna, gazda — prevalio je neko bojažljivo preko usana.

— Tako je. To znači da bi i ostatak legende mogao biti tačan. A po toj legendi Meksikanci su nekoliko topova do grla napunili zlatom i srebrom i zapečaćenih cevi gurnuli ih u reku. Ako su oni tipovi našli taj jedan top, đulad i novac, onda će se negde u blizini naći i ostatak. A taj ostatak to je toliko zlata da bi se njime moglo kupiti pola Teksasa!

Zastao je za trenutak i ispod oka popreko pogledao Brodiju. — Taj vražiji Meksikanac Romero mora da je imao neku tačnu mapu. Eto šta znači imati glupe saradnike.

Brodii se uzvurpoljio. — Niје još sve izgubljeno. Ostalo im je da nađu ostale topove.

— Ja bih rekao da su već na putu da ih nađu — rekao je Rir-don. Spustili su top na konopcima niz padinu, podmazali ga i kad su

pošli, povukli ga sa sobom. Tako su napustili oblast Bele glave...

— To još ne znači da znaju gde su ostali topovi — prekinuo ga je Kros.

— Da, ali dok su se ona trojica vrzmala oko pećine sa ranča je dojahala devojka i po tome kako je jurila kao na krilima nošena, pretpostavljam da je nešto otkrila... ako mene pitate oni su na tragu ostalim topovima... i to baš u ovom času.

Kros je pomirljivo zaklimao glavom. — Izgleda da si u pravu... Dobro. Neka vrug nosi parobrod i one koji su na njemu. — Onda se obratio Brodiju. — Skupi sve ljude koje možeš da najmiš pa ćemo odjahati na Samersov ranč. Pustićemo ih da završe posao, a onda ćemo stupiti na scenu i uzećemo im plen.

Brodii je klimnuo glavom i mahnuo rukom ostalima da pođu za njim. U njegovim očima kao i u Krosovim, gorela je pohlepa.

XIX

Pucketanje logorske vatre u šumarku mešalo se sa drugim zvucima. Ali, sem te vatre oko koje je sedelo četiri osobe gorela je još jedna: bio je to odsjaj one prave na bronzanoj cevi topa koji su vukli od krečnjačke pećine Kabezablanka.

Dok je Džuli pripremala večeru, Luis Romero je uzeo u šaku peska, navlažio ga vodom i tom smešom skinuo godinama naslaganu rđu na bronzanoj cevi. Dok se Holidej odmarao, Ket je očistio lafet i ostale delove, skinuo točkove i dobro na-

punio ležište mašću. Pored topa porađali su zardađu topovsku đulad i drveno burance sa barutom. Dno burenceta bilo je poluprućulo i polovina baruta vlažna, ali ostatak je bio suv i eksplozivan što je Holidej isprobao bacivši nekoliko zrnaca u vatru. Pri dodiru sa plamenom crna zrnca su blesnula, uz kratko „puf“, ostavši za sobom mali beli oblačić i miris baruta. Šupka za čišćenje cevi, šipka za nabijanje baruta i merica za barut nalazile su se na svom mestu pored topovske cevi.

— Ovo je divan primerak topa, senjori — rekao je Romero odmahnuvši se malo da bi s uživanjem odmerio rezultat svog rada. Ruke su mu bila prijava od čišćenja, ali on na to nije obraćao pažnju.

Radio je s ljubavlju isto tako kao i predmet koji je tog trenutka uzeo u ruke: posvetio se čišćenju stare zardađe sablje njegovog dede.

— Šta misliš da li bi još uvek mogao da ispali đule a da ne eksplođira? — zapitao je Holidej Ket koji je bio odličan poznavalac oružja i po zanatu puškar.

Pre nego što se smrklo, Ket je pažljivo pregledao topovsku cev i otvor za paljenje i kada je sunce zašlo i spustio se mrak, uzeo je jednu zapaljenu granu iz vatre, vezao je za šipku i gurnuo je u cev. Plamen je zasvetlio kroz otvor za paljenje jedva veći od vrha debele igle.

— Top je ceo i ispravan isto toliko kao onog dana kad je izašao iz livnice — rekao je. — A to je nekim slučajem livnica u Šefildu u Engleskoj.

Ostali su ga pogledali iznenađeno.

Ket se blago osmehnuo. — To je brodski top kalibra dvanaest funti, ali je iz nekih razloga skinut sa svog originalnog ležišta i stavljen na točkove, da bi mogao da se vuče kopnom.

— Možda je zarobljen u nekoj pomorskoj bitci — umešala se Lusi. — Bilo je dosta bitaka krajem prošlog i početkom ovog veka. Tako je dospeo na kopno gde su ga koristile Teksaske ili Meksikanske vojne jedinice.

— Verovatno. Koliko znam, u Engleskoj nije izliveno mnogo bronzanah topova. Većina tih oružja potiče iz Španije ili Nizozemske, ali ova široka strela zavijena pri vrhu, znači da je to top britanske mornarice. Biće to fini eksponat u svakom muzeju. Niko ko je pri zdravoj pameti ne bi ni pomislio da iz njega puca.

Holidej je šeretski digao obrve. — Koliko mogu da procenim sebe, mislim da nisam lud, ali ja bih voleo da iz njega ispalim jedan hitac. Nikad nisam pucao iz topa.

— Verovatno se nisi dovoljno igrao žabicama, kad si bio mali — rekao je Ket sa lukavim osmehom na licu.

— Možda. Kao dete sam se često igrao gusara i razbojnika. A kao što vidite, ta igra se nastavila sve do danas... samo što više nije igra — konstatovao je Holidej.

— I to kaže jedan lekar i najpoznatiji junak Divljeg zapada — rekao je Ket Džuli Samers i ona se nasmejala.

— Lekar? To nisam znala mister Holideje. Čudnovato da ste krenuli putem koji nema nikakve veze sa vašom profesijom. U svakom slučaju, ne bih volela da koristim vaše stručne usluge.

— Ni ja to ne bih želeo. Više bi mi odgovaralo da vam moje usluge kao saradnika zakona donesu korist. To će verovatno i biti ako nađemo te topove i blago.

— Oh, naći ćemo ih — odgovorila je Džuli samouvereno. — U stvari, mislim da sam ih već našla. Ova šuma žbunja i ona do nje su korita ona dva jezera o kojima sam vam govorila.

— Mislite na ona jezera koja su ucitrana na mapi, a danas ih nema — javio se Romero.

— Da, ta. Pomoću druge Romerove mape utvrdila sam sve što je potrebno. Verujte, sve što je potrebno.

— Ja verujem da je računica mis Džuli tačna, senjori. — Obratio se Romero Holideju i Ketu, videvši na njihovim licima senku neverice.

— Možda jeste — rekao je Holidej — ali mi se nešto ne sviđa.

— Šta? — pitala je nestrpljivo Džuli ne dajući Holideju vreme da završi.

— Suviše su male šanse da te topove iznesemo na svetlost dana.

— Zbog čega?

— Ja umem da plivam i da ronim, a isto to zna i Džoni, ali ne verujem da ćemo plivanjem izvući topove sa dna.

— Možete li da zamislite koliko su topovi teški, mis Samers? —

— Ne ali...

— Ja ću ih izvaditi — rekao je Romero tiho i sve oči su se okrenule prema njemu.

— Da nije to malo previše tereta za vas, senjor — upola šaljivo je upitao Ket.

— Hoću da kažem da ću zaroniti i da ću ih vezati konopcima. Moraćemo posle toga upotrebiti snagu da bismo ih izvukli na površinu.

Holidej se jedva primetno osmehnuo. — Ne znam gde ste odrasli Romero, ali jasno je da niste živeli pored reke.

— Šta to ima veze.. — zaustio je Meksikanac pomalo nervozno.

— Ima dosta veza. Da ste odrasli pored vode, znali biste da reka nosi mulj, granje i svašta drugo. Pretpostavimo da su topovi tamo gde Džuli kaže — nastavio je Holidej pogledavši devojkicu. Tamo na okuci reke... Mislite li da će ležati u vodi lepo poređani kao u izlogu?

— Pa, ne... — počeo je Romero nesigurno.

— Ako ih nađemo, biće verovatno zatrpani debelim slojem mulja, i granja, i obrasli rečnim rastinjem. Roniti i vaditi topove će biti vrlo riskantan posao, Luise.

Meksikanac je slegao ramenima. — Ja sam navikao na opasnosti na koje se nailazi pri ronjenju. — Nasmešio se pitomo, videvši iznenađenje na licu svojih sagovornika. — Nekada sam bio lovac bisera, a vi znate da to nije baš lako. Tamo kod ostrva Sant Margarita u Meksičkom zalivu. Borio sam se s ajkulama čak i sa oktopodom. Bio sam zatrpan u podvodnoj pećini, ali sam srećom preživio i to. Nadam se da

ću prebroditi i opasnosti koje vrebaju u reci.

— Koliko je vremena prošlo od kako ste ronili za biserima? — zapitao je Holidej.

Romero se zamislio i posle kraćeg dvoumljenja odgovorio. — Pet godina.

— To je dovoljno dugo vremena da čovek izgubi veštinu i kondiciju... Ali, ima nešto drugo što sam već odavno nameravao da vas pitam, Luise.

Romero ga je pogledao i Holideju se učinilo da je učinio napor da prikrije strepnju. — Pitajte — rekao je.

— Kako to da je prošlo toliko vremena pre nego što ste došli da potražite blago? I kako to da ste se pojavili baš u vreme kad se pojavio opipljiv trag da blaga zaista postoji?

— Mister Holideje! — opomenula ga je Džuli tiho, videvši da je Romero pocrveneo do ušiju i da izbegava da pogleda Holideja u oči.

Čekali su u napetom ćutanju dok je Meksikanac premeštao sablju u rukama kao da joj odmerava težinu. No, po bledilu pristiju videlo se da stiska hladni metal kao da želi da on umesto njega kaže istinu.

Posle nekoliko minuta ćutanja pogledao je preko vatre i obratio se neposredno devojci.

— Majka mi dugo godina nije dala kožnu kurtiju, a kada sam odrastao i našao mape i shvatio šta one predstavljaju... odlučio sam da potražim blago. No, trebalo je kupiti opremu, a mi smo bili siromašni...

Romero je zastao i pogledao nekuda u mrak. — Tako se desilo da sam postao ronilac. Ali, plata ronilaca je mala. Poneki ronilac se naknadi na taj način što prikrije bisere umesto da ih preda kontrolu. To je riskantno, ali da bi čovek preživeo, taj rizik se preuzima... Nekome uspe da prošvercuje bisere, a neko bude uhvaćen. Ja sam bio uhvaćen...

Holidej ga je pogledao od glave do pete i odmahnuo glavom. — Nekada je vladao zakon da se čoveku uhvaćenom u krađi bisera odseku ruke, ali po tome što vidim da još uvek imate obe ruke rekao bih da smo od tog vremena uznapredovali.

Romero se setno osmehnuo. — Da, uznapredovali smo. Ja sam bio samo išiban i osuđen na četiri godine robije.

Na Džullinom licu iskazao se izraz saosećanja i ona je u znak simpatije pružila ruku i lako dodirnula Romera po kolenu.

Holidej i Ket su zadržali nepromenjen izraz lica. Ono što je mlađić rekao nije sadržalo ništa što bi ga optuživalo, mada je izgledao da se on stidi svog priznanja.

Holidej je zaključio da će momku najbolje pomoći ako jednostavno preskoči tu epizodu. — Ta priča objašnjava zakašnjenje — rekao je mirno. — Ali, kako to da ste se pojavili baš u ovom momentu?

Luis Romero se osmehnuo. — Uveravam vas da je to čista slučajnost, senjor Holideje. Dok sam radio kao lovac bisera uspeo sam da od kontrolora sakrijem nekoliko bisera. Bio sam bičevan i mučen, ali sam ih sačuvao. Kad sam pušten

sa robije uzeo sam bisere i kupio sebi konja, oružje i ovo odelo.

— To nije trebalo da radite. Baš ste neoprezni mladiću moj — zavrteo je glavom Ket.

— Naravno da nije trebalo. Kontrolori i policija imaju dobro pamćenje. Motrili su na mene i čim sam se otkrio, počeo je lov. Jahao sam mnogo dana pre nego što sam prešao u Teksas. Ali, njihovi agenti su nastavili da me gone i na teritoriji Teksasa i najzad su me opkolili u gradu Bomonu... Nisam imao drugog izbora nego da se oduprem, došlo je do pucnjave u kojoj mi se pridružio još jedan Meksikanac koji je u grad došao kanuom. Zbrisali smo dvojicu ili trojicu najamnika i pobegli.

— Onda znači da vas goni Teksaska policija?

— Ne, jer niko ne zna ko je pucao ni kako izgledaju učesnici obračuna. No, da završim priču, taj Meksikanac je radio u ovim krajevima razne poslove, žigosanje stoke, i sve drugo što se moglo naći. Poveo me je sa sobom. Jednoga dana mi je ispričao da se šuška kako u Sibini negde blizu planine Speniš Pik postoji neko blago i da je u stvari, neki zlatni novac nađen na Samersovom ranču... Tu smo se razdvojili i ja sam protumačio da je susret sa mojim amigom bio znak providenja da je možda vreme da dođem ovamo i potražim to blago.

Romero je začuťao i oko vatre je izvesno vreme vladala mukla tišina.

Onda je Džuli Samers koja se od dolaska Luisa Romera ponašala mnogo više kao žena nego kao is-

toričar, prišla bliže mladiću i rekla mu tihim glasom. — Mnogo mi je drago da ste došli na ideju da dođete i da nam pomognete. Luise.

Romero se radosno osmehnuo i otkrio bele zube. — I meni, Džuli... više nego što sam ranije mogao da pomislim... A sutra, počinjemo sa vađenjem topova. Ja ću roniti, naći ćemo ih, izvući napolje i svi ćemo biti bogati, zar nije tako?

Njegovo oduševljenje delovalo je zarazno, i Džuli i Ket su zapljeskali rukama. No, Holidej ih je vratio u stvarnost. Ozbiljnog lica ustao je i uzevši svoju „vinčesterku” pošao ka jednom drvetu koji se naziralo u mraku.

— Ja ću stražariti prvi. — rekao je.

— Zameniću te posle četiri časa — dobacio mu je Ket i Džuli se namrštila. Instiktivno se naslonila na Romera.

Nekoliko kratkih minuta bila je sasvim zaboravila da ih vreba opasnost ne samo pod vodom nego i na čvrstom tlu.

XX

Kada je „Teksaska kraljica” lagano doplovila do rečne okuke nad rekom je lebdela gusta jutarnja magla. Na svom mestu iza krmenog točka, Rup Hervud je mašinskom odelenju zvonom dao znak stop. Brod se zatresao od naglog kontra kretanja mašina i točka sa veslima ispod koga se mutna voda zapenila i zakovitlala izbacujući na površinu mulj i komade grana i rečnog rastinja. Brod je skrenuo s pravca kojim je dotada plovio i neprimetno

zaplovio niz vodu nošen rečnom matičicom.

Plovio je bešumno, nalik na veliku belu avet, dok se hladnjikava magla kao pipci nekog paučinastog polipa lepila za Harvudovo lice.

— Spustite kotvu — doviknuo je ljudima na pramcu naginjući se kroz otvor komandnog mosta.

Mornari su poslušali i kabl od upletene žice je zviždući počeo da se odmotava. Ali se samo mali komad kabla odmotao pre nego što je sidro zagrebalo muljevito dno i Rup je nezadovoljno stisnuo usne.

— Tu smo — progundao je za sebe. — Reka ne samo što je dramatično uža već je dno izbrazdano velikim nanosima peska. To neće valjati.

Kao da želi da potvrdi njegove reči, brod je, klizeći po vodi dok se kabl kotve nije sasvim zategao, nekoliko puta zakačio dnom. Korito broda muklo je odjeknulo i najzad je brod stao.

Vajat Erp i Lusi su se pojavili na donjoj palubi i Harvud je sišao niz stepenice. Prišao im je nemarno zabacajući mornarsku kapu na potiljak.

— Odavde pa nadalje plovidba mora biti mrtvački spora — rekao im je. Reka je uzana, obale su obrasle žbunjem, korito je plitko i ispresecano nanosima... moraćemo da prokopamo bagerom svaki metar.

Začutao je i pogledao Erpa. — Koliko je daleko mesto gde radi tvoj prijatelj Holidej?

— Ako se katastarske skice i tvoja plovidbena karta slažu, rekao bih da je to mesto još milju uzvodno — odgovorio je Erp.

Harvud je nabrao obrve. — Trebaće nam najmanje ceo dan da pređemo toliki put. Sem ako nas ne pogodi neka sreća pa nađemo da ipak postoji plovidbeni put. U tom slučaju, stigli bismo do tamo za jedan čas.

— Kako ćemo to znati?

— Postaviću na pramac jednog čoveka sa sondom i krenućemo čim se magla dignu. Hteo bih da u toku plovidbe imam što bolju vidljivost... ako je moguće.

Okrenuo se i počeo da dovikuje naredbe mornarima. Lusi je pogledala Erpa i rekla.

— Umorna sam. Pošto za mene nema ovde posla, odmorću se malo u kabini. Ne verujem da ću zaspati, ali ako se to ipak dogodi probudite me kad nađemo Doka.

XXI.

Romerova glava izronila je na površinu zelenkaste vode i oko njegovog vitkog tela zakloбуčao se klobuk žučkaste prljave vode. Frknuvši vodu iz nosa zasekao je rukama glatku površinu i zaplivao ka obali. Na obali se rukama izvukao na travu gde su ga čekali Džuli, Holidej i Ket. Odeven samo u mokro donje rublje legao je na travu da povraća dah.

Njegovi saputnici su međutim nestrajljivo čekali.

Romero je klimnuo glavom i razvukao usne u širok osmeh. — Dole... dole su!!! — objavio je još uvek zadihano.

— Koliko? — Kratko je zapitao Holidej.

— Oba topa! Jedan je duboko u mulj ui vidi mu se samo lafet... viri samo jednu stopu. Ali, drugi leži prevrnut na stranu i jedva da je malo upao u mulj. Ceo točak, pola cevi i postolje su napolju. Kao da nisu ležali u istoj reci. Ali, taj, što se dobro vidi nije zapečaćen.

— Kako, cev je otvorena? — Zapitao je Holidej.

— Da.

— Onda to može biti top iz koga su ispali novčići — zaključio je Holidej.

— Si, si... zavukao sam ruku u cev i napipao sam nešto, ali krečnjak je prodro u cev. Pretpostavljam da je rečna matica u nekom trenutku bila toliko jaka da je isisala novčiće iz cevi.

— A kasnije se krečnjak nataložio u cevi i zapekao se. Tako se ponovo stvorio pečat dovoljno čvrst da spreči dalje ispadanje novca — zaključio je Holidej.

Džuli se osvrnula oko sebe. — Onda nema mnogo sumnje da je tata poginuo na onom plićaku niz vodno odavde, koji smo videli kad smo dolazili.

— Rekao bih da je to tačno! — složio se Ket i pogledao Holideja — hoćemo li joj reći?

Holidej je ćutke klimnuo glavom.

Džuli je upitno pogledala najpre Keta pa onda Holideja. — Šta?

— Pa evo šta, mis Samers — počeo je Ket snebivajući se. — Rano jutros pre nego što se magla digla ja sam pošao da razgledam okolinu i...

— Našli ste nešto? — prekinula ga je Džuli.

— Da. Našao sam jedan ograđen prostor u jaruzi i ostatke ložišta gde je nekada gorela logorska vatra.

Džuli je napeto očekivala da Ket završi.

— Taj koral i ložište mogli bi biti logor kradljivaca stoke koji su ubili vašeg oca.

— Zašto mi to niste rekli? — ljutito je zapitala Džuli.

— Zar ne shvatate, Džuli? — uzeo je reč Holidej odmereno. — Nismo bili sigurni da smo na pravom tragu i nismo hteli da vas uzrujavamo. Sada, međutim, sasvim pouzdano izgleda da je vaš otac poginuo baš na ovom mestu. I kad to znate da li vam je nešto lakše? Ne verujem da jeste.

Džuli je ćutala. — U pravu ste — rekla je najzad.

Romero ih je vratio u stvarnost.

— Zaroniću dole i vezaću konopcima onaj top koji je prevrnut na stranu. Njega ćemo najlakšije izvući, jer nije mnogo zasut, ali i to neće ići lako. Reka neće tako pustiti iz svog zagrljaja ono što je uzela.

— Morate paziti kako ga vezujete Luise. Mada je cev zatvorena, morate ga vezati tako da se od vučenja ne prevrne. Moglo bi se desiti da novac ispadne iz cevi... a kad se jednom nađe na dnu, onda je zauvek izgubljen. Kako vam izgleda dole? — Zapitao je na kraju Holidej.

— Kako mislite?

— Je li opasno, hoću da kažem?

Romero je neodređeno slegao ramenima. — Mračno je. Svetlost

ne prodire duboko, jer je voda mutna. Moraću da radim po osećaju i pipanjem. Mislim da sam radio u mnogo težim situacijama. Ali... ko zna — slegnuo je ramenima i bespomoćno raširio ruke.

— QUE SERA SERA... — došao je.

— Što će biti, biće — prevela je Džuli tiho i na licu joj se odjednom pojavio izraz zabrinutosti. Stavila je šaku na Romeroovu podlakticu i zanešto ga pogledala u lice. — Luise... nije pametno rizikovati. Ako je ronjenje suviše opasno, možemo ostaviti nađene stvari da leže tamo gde su i dosada ležale. Dovoljno je da smo ih našli i da znamo šta možemo da očekujemo.

— I šta onda? — zapitao je Romero.

— Mogli bismo se vratiti kasnije sa boljom opremom i...

— Miss Samers je u pravu — prekinuo ju je Ket. — Kad su toliko stajali, topovi mogu ostati ode su još neki dan.

Romero ih je šeretski lukavo pogledao i nežnim pokretom uklonio Džulinu ruku sa svoje. Uzeo je komopac od Keta i privezao ga sebi za opasač.

— Ti topovi su već ionako suviše dugo čekali na mene, Džuli. Budući da sam ja unuk jednog od ljudi koji su ih pre toliko godina gurnuli dole u reku, mislim da je najpravičnije da ja budem taj koji će ih otuda izvaditi.

Džuli se nasmešila i klimnula glavom. — Da, tako je, Luise. Ali... čuvajte se... molim vas. Romero joj je uzvratio smešak

i klimnuo glavom, a zatim se okrenuo reci i digao ruke u vis spremajući se za skok. Ostao je u tom položaju vitak i skladan kao bronzana statua skoro jedan minut bučno udišući i izdišući vazduh da bi izbacio iz pluća i najmanji ostatak ugljen-dioksida. Na taj način, sa plućima punim vazduha, instinktivna i refleksna potreba za disanjem, normalno podsticana ugljen-dioksidom zadržanim u kutovima pluća, a ne nedostatkom kiseonika... bila bi za izvesno vreme odložena, i on bi mogao duže da ostane pod vodom.

Kod lovaca bisera, svaki ekstra sekund koji se mogao iscediti iz ronioca i upotrebiti za skupljanje bisernih školjki bio je vrlo dragocen. Čak i po cenu roniočevog života. Ronilac je lako mogao biti zamenjen.

Bila je to sunova Romerova škola života.

Romero je zaronio bez pljuskanja vode i posmatrači na obali su pogledom pratili njegovo blede telo drhtavo od prelamanja svetlosti kako pliva sve dublje kroz zelenkastu vodu i najзад nestaje u tamnoj dubini.

— Koliko misliš da je duboko otišao? — zapitao je Ket.

— Dvadesetak stopa, rekao bih... — odgovorio je Dok nemarno.

— Nije mnogo za jednog lovca bisera — primetio je Ket.

— Ne, ali ja ne bih voleo da sam dole na njegovom mestu. Pri dnu mora da ima nepredviđenih jakih strujanja i vrtloga. Reka je brza,

nosi mulj, a u mutnoj vodi ne zna se šta je gore a šta dole.

Ket je munuo Holideja i jednim okom mignuo u pravcu devojke. Kada je Dok video njeno zabrinuto lice nazvao je u sebi sebe budalom. Ta devojka se mnogo izmislila od vremena kada je ušla u guvernerovu rezidenciju u Dalasu i praktično postavila zahtev da joj se poveri vođenje ekspedicije za traganje za topovima. Kako je vreme prolazilo, Džuli je sve više postajala žena, a sve manje nadmena, agresivni istoričar.

Ta promena u njoj postala je još uočljivija posle Romerovog dolaska i kod Holideja je bilo malo sumnje da ju je mladi, lepi Meksikanac veoma privlačio. I on je za Džuli pokazivao znatno interesovanje i način na koji su se njih dvoje ponašali, podsetio ga je na činjenicu da je Lusi Krekvilier sve vreme sa Rupom Harvudom na njegovom brodu...

— Čini mi se da izlazi gore — rekla je Lusi piljeći u vodu.

Džuline reči prekinule su mu nit misli, i Holidej se tngao kad se ispod površine reke zaklobućao oblačić muljjevit, prijava vode. Kroz mutnu vodu primetilo se neko kretanje i trenutak kasnije na površinu je izronila Romerova glava. Frknuvši iz nosa vodu zajedno sa vazduhom iz pluća, mladić je nekoliko trenutaka ostao nem, dišući brzo i duboko. Skoro ceo minut je cedio vodu iz kose i tek kada je sasvim povratio dah zaplivaao je širokim zamasima ka obali gde su ga Holidej i Ket izvukli iz vode.

Romero je odvezao konopac oba vijen oko pasa i smešeci se tutnuo ga Holideju u ruke.

— Vucite! — rekao je zadihano.

Ket je dograbio konopac iz Holidejevih ruku, a Romero mu se pridružio. Svom snaglom su potegli konopac.

Uže se zateglo i oko mesta gde je pomiralo u vodu raširio se niz koncentričnih talasića. Trojica muškaraca su još jednom napeli snagu i od vibriranja zategnutog konopca počele su da skaču sitne kapljice. Začulo se mukli zvuk kao pri zatezanju strune na basu i prigušeni zvuk se izgubio negde u zelenoj dubini reke. Holidej i Ket su zakopali pete u tle, a Romero im je pomagao koliko je mogao.

Mišice su pucale od napora, ali konopac se nije micao. Zadihani Romero je posrnuo. Onda je Džuli prišla u pomoć i uhvatila konopac između Romera i Holideja. Sve četvoro su potegli iz sve snage.

Zapinjali su kao da vuku platinu.

Zastali su malo da se izduvaju, a onda su ponovo plegli po konopcu. U trenutku kad su im se lica zacrvenela i kad su noge počele da im klize po tlu osetili su da se nešto pokrenulo.

Iznenađeni i umorni odjednom su zastali dišući punim plućima.

— Čini mi se da se top pomakao — rekao je Holidej.

— Nešto malo... jedan santimetar — izdusio je Ket.

— To je početak. Važno je da je top pokrenut. Napred! Vucite!

Ponovo su svom težinom polegli po konopcu, a onda u zamasima ponovo i ponovo. Tek kod sedmog pokušaja osetili su pod rukom da se kraj konopca pomerio, odnosno da je predmet pokrenut iz svog sto godišnjeg ležišta.

Mišica napetih do pucanja, zadržavajući dah da bi im i to dodalo koji atom snage, napregli su sve snage za poslednji pokušaj. Klobuci prikljave vode ključajući su izbili na površinu, vukući za sobom komade drveća i grama.

Mada im je krv tutnjala u ušima, učinilo im se da su sa dna reke čuli prigušeno škripanje metala.

Odjednom su se našli na leđima nagomilani u znojavu i zamršenu gužvu. Konopac je ležao na zemlji olabavljen, ali je njegov kraj još uvek visio u vodi. Holidej je prvi ustao na noge i rukom oprezno zategao konopac. Uz još jedan mukli zvuk konopac se zategao i Holidej je pod rukom osetio otpor nečeg masivnog i vrlo teškog.

Konopac, dakle nije bio i skidan i top je još uvek visio na njemu.

— Kakva sreća — rekao je. — Već sam mislio da je jedan deo blaga otišao u tandariju, i da je muka bila uzaludna — rekao je.

— Otkud znaš da nije — zapitao je Ket.

— Konopac je još privezan! — rekao je Holidej zadihan. — Mislio sam u prvom trenutku da se otkinuo, ali sad znamo da nije. Mora da se top pokrenuo iz ležišta i da smo ga dobro povukli! Hajde, navadimo ponovo

Obrnovljenom snagom ponovo su se prihvatili konopca i svom snagom povukli. Ovaj put išlo je znatno lakše. Nešto se nalazilo na kraju konopca, ali u svakom slučaju, to nije bio top. Sasvim sigurno da nisu vukli tri tone čeliku i bronz.

— Čini mi se da smo maločas otkinuli neki komad topa — rekao je Holidej. — Ceo top bi bio mnogo teži od ovoga.

— Nadaймо se da nismo okrenuli cev dole. U tom slučaju moglo bi se desiti da se novac prospe — skoro je zavapio Ket.

I zaista, posle kraćeg napora, izvukli su na površinu jedan točak od lafeta i gvozdene šipke za čišćenje i nabijanje cevi, sve izjedene od rđe, posle dugogodišnjeg ležanja u vodi. Delovi topa izronili su iz vode omotani vodenim rastinjem i uprljanim muljem i blatom, i posle još jednog dodatnog napora tragači su ih izvukli na obalu i skupili se oko njih.

Zaduhani i pomalo račorani osmatrali su rezultat svog napora.

— Trebaće više snage nego što su naše da bismo izvadili te topove — rekao je Ket ozbiljnim glasom.

Džuki je klečala pored točka i pažljivo šetala rukom po istrulelom drvetu i gvozdenom okovu. Čuvši Ketove reči digla je pogled i otkrila oči sjajne od zadovoljstva.

— Sad sigurno znamo da su topovi nađeni i da su naši... prema tome, više nemamo razloga za žurbu. Topovi su tu, i ovaj točak je dokaz. Možemo mirno da se vra

timo nazad da obavestimo guvernera i da od njega zatražimo pomoć... neku dizalicu ili nešto slično čime bi se topovi mogli lako izvući.

Puščano tame se odbilo od metalnog okova i uplašena zvonkim odjekom Džuli je kniknula i pala na leđa.

Holidej i Ket su istog trenutka potegli revolvare, a Romero se jednim skokom našao pored Džuli i odvuкао je u zaklon iza jedne omanje stene. Pručili su se i ostali da leže opruženi dok je olovo zviždalo svuda oko njih.

Holidej i Ket su potrčali da potraže zaklon iza bronзаног topa koji su ostavili pored žbunja.

Vodeći sa sobom dvadesetak ili više ljudi Natan Kros i Lang Brodi su na konjima tutnjali preko rečnog gaza na šljunkovitu obalu i nastavljajući trk ka mestu gde su se nalazili Holidej i družina, sipali brzu balju iz revolvare.

Ako bi nastavili da se kreću brzinom kojom su išli, brzo bi stigli do lovaca blaga. Stigavši do mesta gde reka vijuga, ponovo su natrčali konje u vodu prskajući na sve strane oblake sitnih kapljica i pene.

Ketov teški „kolit“ je grunuo, ali je uđaljenost bila suviše velika da bi sačma, makar koliko krupna, mogla postići neko dejstvo, ali kad kad i sam gromak pucanj može delovati na moral i često puta uzrokuje da se redovi napadača instinktivno razdvoje. To se ovog puta desilo i Krosova banda se raspršila. Jedni su se vratili nazad na suprotnu stranu reke, drugi su nastavili uz reku, a neki su i dalje

nastavili juriš na pozicije nalazača blaga.

Holidejeva puška je prasnula i jedan konj je pao oborivši potom jahača koji je pokušao da ustane. Do tada je i Romero potegao svoje oružje i sa po jednim revolverom šestomettkom u svakoj ruci sipao je vatru na napadače. I Džuli nije sedela skrštenih ruku i prasak nije nog malog „kolita“ kalibra '41 reško se probijao kroz grmljavinu težih oružja kao dečiji glas u horu odraslih ljudi.

Juriš Krosovih najamnika, međutim, razbili su hici ispaljeni iz Holidejeve puške. Veštim pokretima ruke brzo je punio cev puške, primosio je obrazu, nišanio i ispaljivao hitac koji je pogadao cilj i smrtonosno precizna vatra iz tog paklenog oružja na kraju je sago-rela hrabrost napadača. Jednog za drugim, oborio je trojicu konjanika i to je bilo dovoljno za ostale.

Kao po komandi svi su okrenuli konje i pamično ih poterali ka drugoj obali reke. Okupili su se tek u šumarcima na kraju šljunkovitog gaza daleko od domašaja Holidejevog kuršuma. Nemoćni da bilo šta preduzmu, upućivali su napadnutima serije vulgarnih kletvi.

— Mora da su nas posmatrali — dovoljkunuo je Holidej Romeru i Džuli pumeći revolver.

— Videlili su da smo izvadili točak i deo topa i smatrali su da je time naša uloga završena — dodala je Džuli.

— Što znači da se neće zadržati na ovom jednom pokušaju — umešao se i Ket.

— To je izvesno — nastavio je

Holidej motreći kretanje protivnika.

— Vratit će se samo s tom razlikom što ih ovaj put možda nećemo zadržati — rekla je Džuli zabrinuto.

— Hoćemo — rekao je Holidej i Ket ga je pogledao začuđen samouverenošću svoga prijatelja. Znao je da Holidej nikada ne govori reči bez osnova, ali sada nije video nikakvu mogućnost da se na otvorenom žalu odupru napadu dvadesetorice do zuba naoružanih najamnika.

— Reče li ti da je ovaj top ispravan — obratio se kockar malom rendžeru.

— Jeste, ispravan kao da je spremljen za paradu, ali... odgovorio je Ket treptajući ubrzano, ne shvatajući još uvek šta Holidej namerava.

— Pomozi mi — presekao ga je Dok.

Ket je još brže zatreptao videvši da je Holidej odložio svoju „vinčesterku” i prihvatio topovski lafet. Tek kad je Dok svom snagom nalegao na top i počeo s mukom da ga okreće tako da bi sjajnu bronzanu cev usmerio ka šumarku na udeljenom šljunkovitom gazu, Ket je počeo da shvata.

— Sto mu gromova — riknuo je — ne misliš valjda...?

— A šta drugo možemo da učinimo? — zapitao ga je Holidej smireno. — Zapni!

Ket se još uvek neodlučno stajao. Pomisao da se puca iz topa koji decenijama nije radio teško mu je ulazila u glavu.

— Hajde, guraj! — požurivao ga

je Holidej nestrpljivo. — Taj top nam je jedina šansa da smanjimo njihovu brojnu prednost.

— A šta ako nam se top ipak rasprsne pred očima?!

— Ti ponekad možeš da budeš priglup, Džoni. Kakva je razlika da li ćeš poginuti od taneta ili od eksplozije topa?! — Podsmehnuo se Holidej svom prijatelju i ovaj se nasmešio.

Tek što su obojica svom snagom nalegli na top i počeli da ga okreću, iza stene se digao Romero. Hteo je da im pomogne, ali mu je Dok mahnulo rukom da ostane gde je.

— Ostanite tamo. Možemo nas dvojica i sami. Vi ćete imati drugi zadatak.

— Kakav? — zapitao je Romero.

— Čim opalimo, bilo da top eksplodira ili da normalno opali, stvorit će se vraški gust oblak barutnog dima. U tom trenutku iskoristite priliku i sa Džuli pobegnite u žbunje. Pojašite konje i bežite kao da vam je krdo bizona za petama!

— Ne mogu tek tako da vas ostavim!

— Učinite kao što vam kažem. Učinite to zbog nje! — presekao ga je Holidej oštro, zapinjući da top pomeri za još poslednjih nekoliko santimetara. Bacio je pogled prema šljunkovitom gazu i video da se napadači okupljaju ispred linije drveća. — Pripremaju se za drugi nalet, Džoni!

Ket nije ništa odgovorio. Pritrčao je burencetu s barutom i skinuo već ranije otkovani poklopac i zahvatio barut mericom, napravljenom od bakra, da pri zahvatanju ne bi even

tualno došlo do varničenja i eksplozije. Pošto nisu imali pamučne vrećice u koje se barut naspe pre nego što se stavi u top, Ket ga je sasuo direktno u cev nadajući se da će cela količina dospeti do dna.

— Sad treba naći neki čep kojim će se barut nabiti u cev. — Promrmljao je Ket obeshrabreno.

— Košulja — rekao je Holidej kratko.

Ket je za tren oka pocepao košulju, jedan komad savio u gužvu i pomoću šipke koja je ležala pored cevi nabio barut i krpu do dna cevi. Holidej je za to vreme čekao sa spremnim djuletom i čim je Ket izvadio šipku gurnuo je djule u cev.

Ali, završni deo punjenja nije išao lako. Zbog nahvatane rdje djule je teško klizilo niz cev i trebalo je dosta napora i veštine da se djule opreznim udarcima šipke ugura na odgovarajuće mesto. Najzad je Ket zaključio da je djule došlo do kraja i izvadio je šipku.

Mada se njima činilo da je punjenje topa trajalo čitavu večnost, od momenta kada su se prihvatili da ga okrenu pa do spuštanja djuleta u cev nije prošlo više od dva minuta. No, to je bilo dovoljno napadačima da se okupe i dok su se dvojica drugova zamajavali oko topa oko njih se sručio pljusak tanadi razbacujući pesak, šljunak i komade granja izvučenog iz reke.

Uz divlju vik, Kros i Brodi su povelili svoje ljude u napad podeljene u dve grupe. Taj njihov potez otežao je Holideju zadatak, jer je umesto jedne mete imao dve, a samo jedno djule u topu. No, na njegovom licu nije se primećivala za-

brinutost i jedino se po brzini kojom je nasuo barut u otvor za paljenje i kojom je iza topovskog lafeta nabio metalnu šipku da bi pojačao otpor pri eksploziji, moglo naslutiti da je nervozan.

Moglo se očekivati da će napadači primeniti neku taktiku, ali je napad sa dve strane otežavao položaj napadnutih.

— Zadržite ih malo — doviknuo je Holidej Ketu i Romeru dok je jednom rukom pritiskao zrnce baruta u mali otvor, a drugom vadio šibicu iz džepa prsnika.

Kao odgovor na njegov povik, Romerovi revolveri su zaplamteli a Ket je dograbio „vinčesterku“ i pripucao iz nje što je mogao brže, ne pazeći na to da li će svaki hitac pogoditi cilj.

No, i napadači su sa svoje strane sipali čitave plotune i tanad su zujala oko napadnutih kao rojevi razljučenih osica. Nekoliko olovnih kuglica odbilo se od bronzane cevi i lafeta topa, izvlačeći iz njega zvonki metalni zvuk.

Napadači su u tom trenutku naližili na rečni gaz. Pod nogama njihovih konja u trku prštali su gejziri vode i pene, a iz pištolja su letela vrela tanad. Zaneti jurišom napadači su uletali kao horda varvara opijenih gnevom.

Za minut ili manje od toga preći će šljunkoviti gaz i zakoračiće na travnu obalu...

— Požuri, Dok, požuri! — doviknuo je Ket ispalivši poslednji hitac vadeći pri tom metke iz svog opasača.

Trenutak kasnije vazdušni udar strahovite eksplozije položio ga je ničice na zemlju i oblak gustog belog dima pomešanog sa plamenom suknuo mu je preko glave. No, Ket je ipak uspeo da na vreme digne glavu i ugleda kako se sredina grupe jahača ruši i pada kao posečena nekom džinovskom sekirom. Ljudi i konji i delovi ljudi i konja leteli su na sve strane odbačeni strahovitim udarom rasprsnutog djuleta. Krv je obojila plitku vodu reke Sabine i poprskala beli šljunak na obali.

Krici ljudi i njisak životinja prodorno su odjeknuli u ušima branilaca. Na gazu, plitkoj vodi i prilazu obali koprcali su se ranjeni i unesrećeni napadači, iskrvavljeni i zaprepasćeni onim što se desilo.

Još uvek ošamućen od treska eksplozije Ket je ustao na noge. Pogledao je Holideja koji je blediji nego obično stajao naslonjen na top iz čije je cevi lenjo izlazio pramen belog dima. Mada naizgled ošamućen Holidej se jedva primetno osmehnuo.

— Kao što vidiš, nije eksplodirao — rekao je pružajući ruku da dohvati šipku za čišćenje.

Ket je zadovoljno klimnuo glavom. — Ako misliš da taj potez ponoviš, znaj da nemaš vremena — rekao je pokazavši na drugu stranu reke.

Sa druge strane približavala se grupa napadača koju je predvodio Lang Brodi. Kada je top grnuo, oni su spontano zategli vodjice, ali je Brodi, ne čekajući da se dim razidje povikao na svoje ljude da nastave napad i da svrše sa napadnutima pre nego što im podje za rukom da

ponovo napune top. Očiju bledih i sjajnih od mržnje, Brodi ih je gonio u napad bez milosti.

Ali, na juriš je pošao samo on.

Najamnici koji su jahali iza njega videli su dobro kakav pomor je top napravio na gazu i bez reči su okrenuli konje i u trku odjahali nazad u šumu.

Brodi se, međjutim nije obazirao na njih. Gonio je i dalje svog konja, zuba stisnutih od besa i mržnje, sa revolverom čvrsto stegnutim u šaci. Pognut napred kao da želi da što pre dohvati naprijatelja, pripucao je na Holideja onoliko brzo koliko je mogao da zapne oroz i pritisne obarač. Onako u punom trku, izdignut u sedlu kao da ima krila, podsećao je na sumanuto čudovište iz stravičnog sna.

Holidej ga je video i shvatio da je došao trenutak obračuna medju njima. Izvukao je revolver iz futrole i u magnovenju se bacio u stranu, ispalivši dva metka dok je lebdeo u vazduhu. Tresnuo je ramenom na zemlju i ostao tako jedan delić sekunde dok se Brodijev konj već nadnosio nad njega. Video je dignuta kopita, konjska prsa i iza njih Brodijevu šiljastu glavu, uperen revolver i osvetnički goruće oči.

Ispalio je ne nišanići još dva hica i kotrljajući se u stranu video žućkasti blesak plamena iz cevi Brodijevog revolvera. Osetio je podrhtavanje zemlje pod kopitama koje su protutnjale pored njegove glave, a odmah zatim Brodijevo grozno telo tresnulo je na zemlju nekoliko metara dalje i otkotrljalo se niz obalu.

Zaustavilo se tek u plićaku gde je Brodi ostao da leži nepomičan, lica zaronjenog u hladnu vodu Sabine. Njegov uplašeni konj odjurio je dalje i nestao u žbunu.

Ket je pritrčao i pomogao Holideju da ustane. — Jesi li čitav? — upitao je.

Holidej je ćutke klimnuo glavom i počeo da čisti prašinu sa odela.

U tome ih je trglo sviranje brodske sirene i obojica su okrenuli glavu ka reci. Gledajući preko glava Romera i Džuli Samers Ket je za treptao od iznenadjenja kada je video da se iza okuke pomalija trup „Teksaške kraljice“. Iz visokog broskog dimnjaka dizao se gust crni dim, a na palubi su vrveli ljudi... i medju njima jedna žena.

Holidej je još jednom otresao prašinu sa revera svog kaputa i iz srebrne tabakere izvadio mirišljavu tanku „havanu“. Miris cigare prijatno mu je zagolicala nozdrve.

Taj dim mu se mnogo više sviđao od mirisa barutnog dima.

XXII

Lusi Kvekvirel se toplo priljubila uz Holidejevu ruku dok su stajali na obali i posmatrali kako se grabulja spušta preko broskog pramca i nestaje ispod površine reke Sabine. Po načinu kako je to učinila i kako je ostala da stoji, nije bilo sumnje da joj je drago što lepog pustolova vidi živog i zdravog.

— Nisi baš mnogo pisao — primetila je ne previše prekorno, gledajući istovremeno u pravcu gde je Vajat Erp stajao sa Ketom, Romeom i Džuli Samers. Zatim je njen

pogled prešao na brod gde se pored dizalice jasno isticala silueta Rupa Harvuda koji je nešto naredjivao mornarimo oko njega.

— Nije bilo ničeg posebnog o čemu je vredelo pisati — rekao je Holidej. — U svakom slučaju, ne mogu se pohvaliti da me je po povratku u Ostin i Dalas čekala gomila pisama... bar ne pisma is Nju Orleansa.

— Ja... bila sam... dosta zauzeta — rekla je smešeći se.

— Društvenim zbivanjima, pretpostavljam.

— Mmmm — rekla je kao da ne misli da protivreči.

— Sa Rupom, bez sumnje — nastavio je stiskajući usne.

— Pa... da. On je bio moj pratilac — prasnula je u smeh videvši Holidejevo mrštenje i izraz neodobravanja. — Kad bi samo mogao da vidiš svoje lice! Prosto mi dodje da pomislim da si ljubomoran. Neverovatno! Dok Holidej ljubomoran!

Holidej ju je ozbiljno gledao. — Imam li razloga za to?

— Možda... — rekla je Lusi vragolasto kolutajući očima. — ... ne, neću da te mučim. Rup je bio moj pratilac sve vreme dok sam bila u Nju Orleansu.

Holidejevo lice se smračilo. Iako je iskusan kockar znao da skriva misli i osećanja, ono što je osećao prema Lusi nije se moglo skrivati kao što je on želeo. Zaustio je da nešto kaže, ali ga je Lusi prekinula.

— Rup... i njegova vereničica!

Holidej se zagledao u nju. — Njegova...? Hoćeš da kažeš da on ima devojkicu! Da je veren i da će se oženiti njom?!

VAJAT ERP

★ SVAKOG 3. U MESECU ★ KOD VAŠEG
PRODAVCA NOVINA ★ ★ ★ ★ ★

— Ah, da! Venčaće se sledećeg meseca. U Ostinu. Ona je rodom Teksašanka. Doputovaće u Ostin dilažansom, a on će je tamo sačekati...

— A ti si me sve vreme pustila da verujem da si ti tamo sama s njim, da se nalazite, šetate i...! — Holidej je zastao i pogledao. Lusi bajagi ljutito.

— Pa... ništa ti nije falilo što si bio malo ljubomorani, zar ne?

Holidej je stiskao usne i sebao očima, a onda se iznenada nasmešio, dograbio je za ramena i blago je prodrmusao. — Mala veštice! Trebalo bi da te stavim preko kolena i da te dobro isprašim.

Lusi mu se nasmejala u lice. — Pretiš li mi? Ili mi obećavaš?

Nasmešio se. U tom trenutku na

brodu se začula vika i oni su pogledali tamo.

Dizalica je radila i čelični kabl se najpre zategnuo kao violinska žica, a onda je odjednom na površinu reke izronila crna, zardjala gomila gvoždja zakvačena između zuba grabulje.

Romero je pružio ruku i obgrlio Džuli oko struka. Umesto odgovora ona se pokorno pripila uz njega i tako su tesno priljubljeni jedno uz drugo posmatrali kako džinovska grabulja izvlači na svetlost dana prvi od topova potopljenih u reku pre mnogo godina. Posle nekoliko sekundi top se već spuštao prema palubi.

Iz njegove cevi potekao je žučkasti mlaz zlatnih novčića. Palubom je odjeknuo zveket zlata.

KRAJ

Naslov originala:

Kirk Hamilton „Guns of Texas“

Naslov prevoda: Zlato iz Nagodočesa Kirk Hamilton

preveo: Dragoslav Milosavljević

Glavni i odgovorni urednik: Svetozar TOMIĆ

Izdaje i štampa: NIP „FORUM“, Novi Sad, Vojvode Mišića 1

Sva prava pridržava NIP Forum — N. Sad — OOUR Marketprint
Oslobođeno osnovnog poreza na promet mišljenjem Pokrajinskog
sekretarijata za obrazovanje, nauku i kulturu SAP Vojvodine,

Štampa: 9. januar 1979.

broj 413-279/73 od 10. maja 1973. godine.

**SREĆNA
NOVA**

1979

GODINA